

Jaarstukken Dantumadiel 2020

Ambysje op in finansjeel sûn fûndemint

Voorwoord

'Regeren is vooruitzien, met een blik achterom'

Het is een bekend gezegde. Het afgelopen jaar was vooruitzien moeilijk. Het jaar 2020 was een jaar dat door de corona pandemie gekenmerkt werd door onzekerheid en onvoorspelbaarheid. Onzekerheid bij inwoners, ondernemers en ook de gemeente. Wanneer kunnen we elkaar weer persoonlijk ontmoeten, elkaar de hand schudden, ondernemen als vanouds, plannen maken, samen feestvieren en op vakantie? Het waren vragen die ons allemaal zo bezig hielden het afgelopen jaar.

En ook in financieel opzicht was vooruitzien niet eenvoudig. Het sociaal domein blijkt steeds meer een onderwerp dat zich moeilijk laat vertalen naar een voorspelbare begroting.

Maar we zien perspectief. De vaccinaties nemen eindelijk een vlucht en daarmee lijkt het einde van de coronacrisis in zicht en durven we weer plannen te maken. En ook zien we als gemeente financieel perspectief. Voor u ligt de jaarrekening van 2020 met een positief resultaat.

Het positieve resultaat komt door meevallers binnen het sociaal domein, een hogere bijdrage van het Rijk en opbrengsten uit de verkoop van woningbouwlocaties en bedrijventerrein. Ik ben er trots op, dat we ondanks de moeilijke omstandigheden, een positief resultaat kunnen laten zien.

Deze jaarrekening illustreert dan ook de trendbreuk in het proces om te komen tot financieel herstel. Een trendbreuk die niet zonder slag of stoot ging en alleen mogelijk was door pijnlijke keuzes als lastenverzwaring en noodzakelijke besparingen. Een trendbreuk die nodig was en nog steeds nodig is om in de toekomst een sterke, gezonde zelfstandige gemeente te blijven waar het goed wonen en werken is.

Want dat is nog steeds waar het college samen met u als raad de schouders onder wil blijven zetten. Dat is wat onze mooie gemeente met kansen verdient en wat onze inwoners, ondernemers en partners van ons mogen verwachten.

Namens het college van B&W,

Rommy Kempenaar
Wethouder Financiën

Inleiding

Hierbij presenteren wij u de jaarstukken 2020 van de gemeente Dantumadiel.

De rekening sluit met een voordelig saldo van € 751.000.

In het hoofdstuk rekeningresultaat vindt u de belangrijkste oorzaken die geleid hebben tot dit positieve resultaat. Dit bedrag is op de balans gepresenteerd onder het eigen vermogen. In het bijgevoegde voorstel zal aan uw raad worden voorgelegd hoe dit resultaat kan worden bestemd.

De jaarstukken zijn in overeenstemming met de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgesteld en bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag bevat onder andere de de programmaverantwoording over de door de raad vastgestelde programmastructuur.

Per programma is het doel en de rolneming geformuleerd en per onderliggend thema omschreven:

- *De voorgenomen bestuurlijke activiteiten in 2020* (deze zijn conform de begroting 2020). Het BBV verplicht deze voorgenomen activiteiten in de jaarrekening op te nemen. Een positieve bijkomstigheid is dat het de leesbaarheid en de vergelijking met wat er is bereikt en wat hiervoor gedaan is, bevordert);
- *Rapportage op de voortgang van de doelen* (door middel van stoplichten wordt de voortgang aangegeven).

	Vinkje: realisatie doelstelling is gehaald/gereed
	Groen: realisatie doelstelling ligt op schema
	Oranje: realisatie doelstelling loopt vertraging op
	Rood: realisatie doelstelling is niet gehaald

- *Wat er in 2020 is bereikt en wat daarvoor is gedaan* (hier is weergegeven welke activiteiten hebben plaatsgevonden in het afgesloten begrotingsjaar);
- *Wat de uitvoering heeft gekost* (per programma, onderverdeeld in thema's, zijn opgenomen de werkelijke baten en lasten en de begrote baten en lasten na de begrotingswijzigingen). In overeenstemming met de begroting zijn de baten en lasten niet per product afzonderlijk opgenomen, maar per thema.
 - o Wanneer de afzonderlijke verschillen van baten en lasten per thema groter zijn dan € 25.000, of een noemenswaardige oorzaak heeft, worden deze verschillen nader toegelicht.
 - o Wanneer een 'min' teken voor een bedrag is afgedrukt betekent dit een nadeel.
 - o De cijfers worden in de tabellen afgerond op duizendtallen, waardoor er afrondingsverschillen kunnen ontstaan in de tabellen.
 - o In de toelichting wordt een incidenteel verschil aangeduid met een 'I' en wordt een structureel verschil aangeduid met een 'S'.
 - o In alle programma's zijn verschillen zichtbaar op de uitvoeringskosten. Op totaal niveau betreft dit een voordeel welke in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht wordt.

Aan het eind van ieder programma is een totaal overzicht opgenomen met daarbij de eventuele afwijkingen met betrekking tot opnames uit c.q. stortingen in reserves.

De jaarrekening (deel II) bestaat uit de balans met toelichting, een kort cijfermatig overzicht van baten en lasten en een aantal bijlagen.

Wij willen een ieder dankzeggen die op zijn of haar wijze heeft bijgedragen aan de totstandkoming van deze jaarstukken.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding.....	4
Programma 1: Ynwenner en Bestjoer	9
Programma 2: Mienskip.....	26
Programma 3: Soarch en Wolwêzen.....	37
Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	59
Programma 5: Wenjen en Omjouwing.....	71
Programma 6: Iepenbiere Romte	86
Algemiene dekkingsmiddels	99
Overhead	104
Heffing VPB	106
Onvoorzien	108
Rekeningresultaat.....	110
Analyse begrotingsrechtmatigheid	112
Paragrafen	114
Paragraaf lokale heffingen.....	115
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	118
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	125
Paragraaf financiering.....	133
Paragraaf bedrijfsvoering.....	137
Paragraaf Corona	141
Paragraaf Verbonden partijen	142
Paragraaf grondbeleid	154
Paragraaf subsidies	157
Grondslagen voor waardering en resultaatsbepaling	159
Balans per 31 december.....	166
Toelichting op de balans per 31 december 2020	170
Schatkistbankieren	189
Niet in de balans opgenomen verplichtingen.....	190
Gebeurtenissen na balansdatum.....	191
Overzicht van baten en lasten 2020	192
WNT-verantwoording 2020 Gemeente Dantumadiel	193
Verantwoording ten aanzien van SiSa	195
Vaststellingsbesluit	200

Jaarverslag Dantumadiel 2020

Ambysje op in finansjeel sûn fûndemint

Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

Waar gaat programma 1 'Ynwenner en Bestjoer' over?

Programmaportefeuillehouder : K. Agricola, R. Kempenaar
Programmaregisseur : S. Elverdink
Programmamanager : H. Verbunt

Inleiding:

Dienstverlening is een kerntaak van de gemeente.

Daaraan is in de afgelopen jaren dan ook de nodige aandacht besteed, wat onder andere tot uitdrukking kwam in de ontwikkeling en vaststelling van een aantal documenten, zoals de Besturings- en Organisatie filosofie 2017 (BOF), Centrumregeling en Dienstverleningshandvest Dantumadiel – Noardeast Fryslân 2018 en natuurlijk het nieuwe Dienstverleningsconcept Noardeast-Fryslân en Dantumadiel 2019-2022.

Vanuit het organisatiemotto 'Samen, persoonlijk en in de buurt' zal worden gewerkt aan het optimaliseren van onze dienstverlening. Daarbij wordt deze raadsperiode ingezet op de hierna onder 101.1 t/m 101.3 genoemde speerpunten.

Eén van de opbrengsten van de programmamarkt van maart 2019 is daarbij dat er extra aandacht komt voor bewustwording over (digitale) laaggeletterdheid en hulp voor en doorverwijzing van mensen die daar aan behoefte hebben.

Ten aanzien van interne dienstverlening en bedrijfsvoering worden alleen doelen of activiteiten opgenomen als die bijdragen aan een betere (externe) dienstverlening aan de klant. Het belang van een goede interne bedrijfsvoering voor onze externe dienstverlening is onmiskenbaar.

Gebiedsgericht werken – een vorm van collectieve dienstverlening – maakt onderdeel uit van het programma Mienskip, maar een gebiedsgerichte benadering is natuurlijk ook terug te vinden bij de doelstellingen op het gebied van een krachtig en eigentijds bestuur.

Ook veiligheid is een kerntaak van de overheid en in het bijzonder ook van de gemeente.

Het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving is een terugkerend en actueel onderwerp en staat daarom altijd hoog op de politieke agenda.

Hoewel de gemeente een regierol heeft als het gaat om veiligheid en ook de kaders voor het (integraal) veiligheidsbeleid vaststelt, opereert de gemeente in een speelveld met veel spelers (ketenpartners). In het veiligheidsdomein is het formuleren en realiseren van smart-doelstellingen door de afhankelijkheid van ketenpartners daarom niet altijd mogelijk.

Bij het bepalen van de doelen, speerpunten en activiteiten is zoveel mogelijk aangesloten op het bestaande beleid en de actuele ontwikkelingen op het gebied van veiligheid.

De inspanningen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving behoren in de regel tot de reguliere activiteiten en daar waar extra inspanning wordt gevraagd, zijn deze (door alle programma's heen) expliciet op activiteitsniveau opgenomen (bijvoorbeeld bij jeugdoverlast en evenementen). Tijdens de eerder gememoreerde programmamarkt bleek dat toezicht en handhaving op het gebied van overlast in de openbare ruimte meer aandacht verdient. Een maatregel in dat kader is de aanstelling en inzet van jeugd-BOA's.

De ontwikkelingen op het gebied van burger- en overheidsparticipatie en nieuwe democratie zijn niet aan onze gemeente voorbijgegaan. Sterker nog, het gemeentebestuur van Dantumadiel zet al jaren in op een grote(re) rol voor de burger als het gaat om zeggenschap over en invloed op het beleid en de eigen woon- en leefomgeving. Die lijn is in het bestuursakkoord 'Ús Dantumadiel' en daarom ook in dit programma doorgetrokken. Dantumadiel wil een sterke en zelfstandige gemeente zijn, waarbij het bestuur dicht bij de burger blijft en daarmee ook nauwe contacten onderhoudt.

Die sterke positie is mede gebaseerd op een gezonde financiële huishouding.

Op grond van het BBV wordt het financieel beleid (inclusief belastingen) jaarlijks verwerkt in de toelichting(en) en paragrafen bij de begroting en meerjarenraming (en niet in de doelen).

Waar gaat programma 1 'Ynwenner en Bestjoer' over?

Hoofddoelstelling:

De gemeente Dantumadiel is een resultaatgerichte organisatie met focus op klantgerichte dienstverlening, goed toegesneden op de toekomst en met als speerpunten het verbeteren van de dienstverlening, een veilige woon- en leefomgeving, een krachtig en eigentijds bestuur en een gezond financieel beleid voor de lange termijn.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Verbeteren van de dienstverlening

Kerdoelen

101.1 Het aanbod van producten en diensten dat digitaal wordt aangeboden, neemt verder toe

Speerpunt:

- Optimaliseren digitale dienstverlening en benutten van kansen op dat gebied.

101.2 Beter passende dienstverlening (maatwerk) en hoge kwaliteit en klanttevredenheid

Speerpunten:

- Persoonlijke, servicegerichte en integrale dienstverlening, afgestemd op behoeften van inwoners en op doelgroepen (toegankelijkheid via meerdere kanalen);
- Hoge klanttevredenheid;
- Optimaliseren loketfunctie.

101.3 Minder regels en meer efficiënte en effectieve (digitale) werkprocessen

Speerpunten:

- Klantgerichte, efficiënte en effectieve bedrijfsvoering en werkprocessen;
- Deregulering.

Onderwerp: Veilige woon- en leefomgeving

Kerdoel

102 De inwoners voelen zich veiliger, zowel thuis als in de openbare ruimte

Speerpunten:

- Ondernijning;
- High Impact Crimes (overvallen, straatroven, geweldsdelicten en woninginbraken);
- Jeugd en veiligheid (jeugdgroepen en middelengebruik);
- Sociale veiligheid (waaronder personen met verward gedrag en overlast door burenen);
- Evenementenveiligheid;
- Wijkagenten.

Onderwerp: Krachtig en eigentijds bestuur

Kerdoel

103 De gemeente heeft een eigentijds en integer bestuur dat een goede relatie met de burger onderhoudt en ruimte geeft aan nieuwe vormen van participatie en democratie

Speerpunten:

- Sterke zelfstandige gemeente;
- De inwoners centraal;
- Een bestuur dat ruimte geeft aan de samenleving;
- Een gemeente die vanuit eigenheid communiceert en zich profileert.

Onderwerp: Financieel degelijke en zuinig beleid

Kerdoel

104 Gezond financieel beleid voor de lange termijn

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
101.1	Het aanbod van producten en diensten dat digitaal wordt aangeboden neemt verder toe			
	Vanaf 2020 is statusinformatie over de voortgang van aanvragen raadpleegbaar via 'mijn overheid'.	Vanaf 2020 gebruiken we 'mijn overheid' om poststukken digitaal te verzenden, om statusinformatie over aanvragen te delen met aanvragers en onderzoeken we de mogelijkheid om steeds meer gemeentelijke diensten via 'mijn overheid' aan te bieden.		In 2021 wordt deze ontwikkeling ingevoerd door de implementatie van het nieuwe zaakstelsel. Momenteel worden de gemeenten technisch aangesloten bij 'mijn overheid' en zal na implementatie van het zaakstelsel steeds meer informatie via 'mijn overheid' worden verstuurd.
	In 2020 kan 80% van alle producten en diensten digitaal worden aangevraagd.	In 2019 wordt een Plan van Aanpak gemaakt voor de digitalisering, waarbij informatiemanagement en de ambities voor de dienstverlening worden betrokken.		Er is op dit moment niet te exact te zeggen wat het percentage aan digitale formulieren is. Er zijn momenteel zo'n 50 digitale formulieren beschikbaar via de website. Vanwege de Coronamaatregelen is het gebruik van de digitale formulieren sterk toegenomen. Bij de implementatie van het nieuwe zaakstelsel worden de formulieren vernieuwd en verbeterd en worden er voor veel meer werkprocessen formulieren ontwikkeld.
101.2	Beter passende dienstverlening (maatwerk) en hoge kwaliteit en klanttevredenheid			
	Vanaf 2019 worden de digitale vaardigheden van onze klanten in samenwerking met onze netwerkpartners verbeterd.	Door inzet van onze medewerkers worden klanten actief geholpen (samen aanvraag doen en het bieden van hulp bij het zoeken van informatie) om gebruik te kunnen maken van onze dienstverlening en waar nodig en gewenst doorverwezen naar onze netwerkpartners.		Bij (voornamelijk telefonisch) contact worden klanten door onze medewerkers, indien nodig geholpen met het invullen van de formulieren. Ook worden ze doorverwezen naar maatschappelijke instellingen zoals het bolwerk, vluchtelingenwerk en bibliotheken, die onze inwoners ondersteunen bij het invullen van formulieren.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Bewustwording en herkenning van (digitale) laaggeletterdheid bij medewerkers.		Bewustwording bij medewerkers omtrent taalgebruik is onderdeel van de trainingen duidelijke taal. Met deze trainingen willen we er voor zorgen dat we als organisatie begrijpelijker en duidelijker communiceren naar onze inwoners toe. Tevens wordt onze website aangepast om te voldoen aan de eisen vanuit de wet digitale toegankelijkheid, zodat ook de website voor iedereen begrijpelijk is.
	De gemeente heeft een nieuwe website o.b.v. toptakenfuncties, duidelijk taalgebruik en eenvoudig in te vullen formulieren.	Jaarlijks monitoren wij het gebruik van onze website en overige diensten en producten om de toegankelijkheid, kwaliteit en terugkoppeling naar de klant te verbeteren.		Tweewekelijks wordt een rapportage gestuurd naar onze kwaliteits-medewerker met daarop de 'fouten' op de website. Deze worden direct opgelost en aangepast. We rapporteren ook jaarlijks over de klantcontactcijfers.
	De waardering van de dienstverlening (gemiddeld over alle kanalen) uitgedrukt in een cijfer is in 2022 minimaal een 7,0.	Jaarlijks monitoren wij de klanttevredenheid en -bejegening gericht op het verbeteren van onze dienstverlening.		Regionaal wordt onderzocht op welke wijze tools kunnen ondersteunen om kwalitatieve en kwantitatieve servicenormen structureel te monitoren. De verwachting is dat de implementatie hiervan in 2021 gerealiseerd zal zijn.
	De waardering van de klantbejegening (gemiddeld over alle kanalen) uitgedrukt in een cijfer is in 2022 minimaal een 7,0.	Wij investeren in een organisatie-ontwikkelingsprogramma waarbij wij enerzijds leren denken en handelen vanuit de behoefte van de klant(klantbetrokken benadering) en anderzijds de zelfredzaamheid van de klant bevorderen.		In 2020 zijn medewerkers getraind op duidelijke taal. In 2021 zal een monitoringstool worden ontwikkeld in de regio omtrent klanttevredenheidsonderzoek. In 2022 staat het onderzoek via waarstaatjegemeente.nl gepland. Met de resultaten hieruit willen we beter aansluiten op de wensen en behoeften van de klant.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	De loketfunctie wordt zodanig ingericht dat de wachttijden voldoen aan het in 2019 vast te stellen kwaliteitshandvest dienstverlening (inclusief servicenormen).	Klantstromen worden voortdurend gemonitord, onderzocht en voorspeld om daar in de dienstverlening/inrichting loketfunctie rekening mee te kunnen houden.		Wekelijks vindt er monitoring plaats op dienstverlening via de verschillende kanalen. Met input van onze inwoners zijn we volledig op afspraak gaan werken. Dit zal in 2021 worden geëvalueerd.
		Uitvoering pilot bezorging reisdocumenten.		De raad heeft in de jaarrekening van 2019 reeds besloten om deze activiteit niet uit te voeren.
101.3	Minder regels en meer efficiënte en effectieve (digitale) werkprocessen			
	Alle geharmoniseerde werkprocessen ondersteunen een klantgerichte, efficiënte en effectieve dienstverlening.	De beschrijving en harmonisatie van werkprocessen wordt afgerond.		De harmonisatie van werkprocessen is afgerond.
		Wij gaan onze werkprocessen analyseren en in 2020 aan de hand van klantreizen onze werkprocessen inrichten. De afhandeling van de werkprocessen vindt digitaal plaats.		In 2021 zal een start gemaakt worden om processen aan de hand van klantreizen in te richten. Deze activiteit heeft vertraging opgelopen door de implementatie van het zaakstelsel.
	Vanaf 2020 voldoet 80% van de dienstverlening aan de vast te stellen servicenormen.	De in 2019 op basis van het dienstverleningsconcept vastgestelde servicenormen worden doorlopend gemonitord op naleving.		Het kwaliteitshandvest is ontwikkeld en bevat servicenormen per kanaal en voor een aantal producten of diensten. De monitoring op de normen vindt plaats en tevens worden de normen jaarlijks geëvalueerd.
	In 2020 is de APV in het kader van deregulering en vermindering lastendruk gescreend en opnieuw vastgesteld.	In 2020 wordt een taskforce deregulering samengesteld, die regelingen gaat screenen op onnodige regels, met name bedoeld om te komen tot vermindering van de administratieve lastendruk.		De taskforce is niet opgesteld, maar de opdracht tot deregulering is meegenomen in het project om te APV en andere regelingen te harmoniseren. In 2020 is nieuwe APV vastgesteld en in werking getreden.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
102	De inwoners voelen zich veiliger, zowel thuis als in de openbare ruimte			
	Voorkomen en aanpakken van ondermijnende criminaliteit zoals mensenhandel, arbeidsuitbuiting, witwassen en drugshandel.	Een ondermijningsbeeldanalyse is uitgevoerd en opgeleverd en leidt tot een plan van aanpak.		Begin maart 2020 heeft de gezagsdriehoek van het lokale politieteam ingestemd met een gezamenlijke plan van aanpak. Lokale uitwerking hiervan dient nog te worden voorgelegd aan college (en raad). Door andere prioriteiten (o.a. Corona) heeft het onderwerp ondermijning in beleidsmatige zin in 2020 onvoldoende aandacht gekregen. Dit zal in 2021 worden ingehaald. Overigens is er begin 2020 wel ingezet op een specifieke ondermijningsdoelgroep (het buitengebied) door een avond 'Boef zoekt boer' te organiseren.
		Bibob-toetsing conform de vastgestelde Bibob-beleidslijn (vergunningen, subsidië). Dit betekent inzet op bewustwording en training van medewerkers en meer inzet op screening aan de voorkant.		In 2020 zijn nieuwe beleidsregels wet Bibob vastgesteld door het college. Bibob wordt cf. beleid toegepast wanneer nodig/ noodzakelijk. Binnen organisatie vindt doorontwikkeling plaats.
		Bevorderen bestuurlijke en ambtelijke integriteit d.m.v. training, bewustwording, gedragscode, screening etc.		Door andere prioriteiten (o.a. Corona) heeft het onderwerp ondermijning in beleidsmatige zin in 2020 onvoldoende aandacht gekregen. Dit geldt ook voor de activiteiten op het gebied van ambtelijke en bestuurlijke integriteit. Dit zal in 2021 worden ingehaald.
		Consequente toepassing 'Handhavings-arrangement art. 13B Opiumwet'.		Going concern. In 2020 geen drugspanden gesloten op grond van deze burgemeestersbevoegdheid.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Verlagen van het aantal High Impact Crimes en de onveiligheidsgevoelens (op basis van de index onveiligheidsgevoelens WSJG).	Buurtpreventieprojecten (o.a. WhatsApp buurtpreventie) worden actief gestimuleerd.		Gemeente en politie stimuleren buurtpreventie spontaan (via gewone en social media) en naar aanleiding van inbraken.
		Voorlichting en preventieacties in samenwerking met politie.		Voorlichting en preventieacties zijn doorlopende activiteiten (flyers, witte voetenacties, donkere dagen offensief e.d.) die mede worden afgestemd op en afhankelijk zijn van cijfers omtrent High Impact Crimes.
		Bevorderen van de meldings- en aangiftebereidheid (continueren preventieproject 'Meld Nu').		Dit betreft een doorlopende activiteit waarbij het accent afwisselend op verschillende delicten ligt (bijvoorbeeld hennep of inbraken).
	Voorkomen dat inwoners overlast ervaren van jeugdgroepen en groepsgedrag in de openbare ruimte.	De groepsaankpak wordt doorontwikkeld; conform deze aankpak worden groepen in beeld gebracht en wordt op maat een plan van aankpak ontwikkeld en uitgevoerd.		Aan deze aankpak wordt in voorkomende gevallen uitvoering gegeven.
		Inzet outreachende jongerenwerker VNN.		De jongerenwerker (via Verslavingszorg Noord-Nederland) wordt ingezet. Zie programma 3 Wolvêzen en Soarch, doel 3.01.
		Meer toezicht vanuit team FTH ondermeer door het aanstellen en de inzet van BOA's met taakaccent jeugd.		Gelet op de financiële situatie zijn er voor 2020 geen extra middelen beschikbaar gesteld voor de BOA jeugd. Wel zijn er incidenteel extra middelen ingezet voor welzijnswerk, ter bevordering van preventieve veiligheid. In de nabije toekomst kan hier wellicht wel aan worden voldaan. Toezichthouder met taakaccent jeugd wordt gemist in de brede aankpak van jeugdgroepen en groepsgedrag.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	De aanpak van overlast (in het kader van sociale veiligheid) heeft prioriteit in en op basis van het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022.	Toepassen Wet aanpak woonoverlast.		Voor de toepassing van deze wet (de zgn. 'asowet') is eind 2019 een beleidsregel vastgesteld. Er heeft zich nog geen geval aangediend waar dit instrument voor zou moeten worden ingezet. Let wel: het betreft een zeer ingrijpend middel (ultimum remedium), dat pas kan worden ingezet als er geen enkele andere passende en minder ingrijpende maatregel kan worden getroffen.
		Bij elke melding van overlast o.b.v. complexe problematiek vindt een analyse plaats voor de meest gerichte hulpverlening en aanpak.		'Eenvoudige' overlastmeldingen worden door toezicht en handhaving (T&H) opgepakt. Bij ernstige en/of langdurige overlast, waaraan multi-problematiek ten grondslag ligt, wordt een analyse gemaakt voor een effectieve aanpak door gemeente (Veiligheid, T&H en gebiedsteam) en stakeholders (o.a. politie, woningcorporatie).
	Alle vergunningplichtige evenementen voldoen aan de veiligheidsvoorschriften van de gemeente en de hulpdiensten, o.a. ter voorkoming van dodelijke ongevallen, dan wel zwaar letsel bij evenementen.	Afhankelijk van de risico-inventarisatie organiseren wij voor een evenement een startbijeenkomst.		Bij grote(re) evenementen met hogere risico's wordt een startbijeenkomst of vooroverleg georganiseerd. In 2020 hebben zich nagenoeg geen evenementen voorgedaan binnen de gemeente ten gevolge van Corona.
		Een evenement met hogere risico's wordt altijd geëvalueerd.		Op basis van de ervaringen en het verslag van T&H wordt een dergelijk evenement met organisatoren geëvalueerd. In 2020 hebben zich nagenoeg geen evenementen voorgedaan binnen de gemeente ten gevolge van Corona.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Er is structureel toezicht en handhaving op grote evenementen.		In het vastgestelde VTH-beleid is er prioriteit gegeven aan toezicht op evenementen. Dit houdt in dat er structureel toezicht plaatsvindt op evenementen. Dit toezicht vindt risicogestuurd plaats. Dit toezicht wordt vorm gegeven door de toezichthouders publiek domein, toezichthouders bouw en toezichthouders milieu. In 2020 hebben zich nagenoeg geen evenementen voorgedaan binnen de gemeente ten gevolge van Corona.
		Meer toezicht in het kader van de Drank- en Horecawet en strafrechtelijk optreden bij overtreding.		In het vastgestelde VTH-beleid is er prioriteit gegeven aan toezicht op drank- en horeca inrichtingen. Dit toezicht vindt structureel plaats. Als onderdeel van de noodmaatregelen Corona vindt er extra toezicht plaats. Daarnaast is er een sanctiestrategie vastgesteld voor het bestuurs- en strafrechtelijk optreden bij overtredingen.
		Vergunningverlening optochten overeenkomstig plan van aanpak optochten praalwagens; handhaving op de voorschriften door team FTH i.s.m. de politie.		Voor optochten met praalwagens bestaan vaste vereisten voor aanvragen en een vast pakket aan voorschriften voor de vergunning. Per optocht vindt vooroverleg plaats met organisatoren over o.a. afmetingen, alcoholgebruik e.d. Er wordt toezicht uitgeoefend en bevindingen worden zo nodig met organisatoren gedeeld en kunnen consequenties hebben. Het plan van aanpak wordt jaarlijks opnieuw tegen het licht gehouden, gelet op de opgedane ervaringen en voortschrijdend inzicht.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				In 2020 hebben zich geen dorpsfeesten met optochten voorgedaan binnen de gemeente ten gevolge van Corona.
	De gemeente maakt zich sterk voor een uitbreiding van de formatie voor geografisch georiënteerde wijkagenten (> 2 fte voor Dantumadiel).	De burgemeester zal in diverse (overleg)gremia (driehoek, RBPO NN) pleiten voor meer geografisch georiënteerde wijkagenten.		Binnen de huidige formatie van wijkagenten in de basiseenheid is een uitbreiding voor Dantumadiel niet realistisch. Hiervoor is door de burgemeester in diverse gremia voorgepleit. Het is alleen momenteel niet haalbaar. Sinds 2020 werkt de politie Noordoost-Fryslân meer 'clustergericht'. Dat betekent dat een aantal agenten, naast de reguliere wijkagenten, het gebied Dantumadiel als aandachtsgedebiet hebben.
	De gemeente streeft in het kader van zichtbaarheid/toegankelijkheid van de politie naar 4 inloopsprekuren per jaar van de wijkagenten.	De burgemeester zal zich voor Dantumadiel inzetten voor 4 inloopsprekuren per jaar van de wijkagent.		De politie organiseert in het kader van "Politie zichtbaar in de wijk" in drie kernen in de gemeente Dantumadiel een inloophiddag met wijkagenten voor inwoners.
		De websites van gemeente en politie worden gescreend op toegankelijkheid voor en duidelijkheid over het doen van aangiften, meldingen en klachten.		Via de website van de gemeente kunnen online diverse meldingen worden gedaan. Aangezien de website van de politie landelijk wordt geregeld, heeft de gemeente daar geen invloed op.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
103	De gemeente heeft een eigentijds en integer bestuur dat een goede relatie met de burger onderhoudt en ruimte geeft aan nieuwe vormen van participatie en democratie			
	Versteving van de zelfstandige positie mede door krachtige samenwerking in en buiten de gemeente.	Een sterk en ondernemend college dat actief investeert in contact met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partijen in de gemeente – vernieuwend en toekomstgericht – op basis van een per jaar vast te leggen plan van aanpak (PvA). Zie ook programma 4, paragraaf 1.1.		Ondanks de beperkingen van Corona probeert het college om zoveel mogelijk in gesprek te blijven met inwoners en ondernemers. Het plan van aanpak voor 2021 is in ontwikkeling.
		Onderdeel van het PvA is ook een dorpenverkenning/-toer van het college welke uitmondt in gezamenlijke afspraken en acties.		Met de komst van een nieuwe dorpencoördinator heeft het PvA vertraging opgelopen, waardoor het niet in 2020 is gerealiseerd. Het PvA voor 2021, waarin de gezamenlijk afspraken en acties worden geformuleerd, is in ontwikkeling.
		Onderzoek naar wat daarnaast nodig is om een verdere versteving van de zelfstandige positie vorm te geven, bijvoorbeeld door specifieke functies voor advies, ondersteuning, of facilitering van bestuur en samenwerking.		Het nieuw te vormen Team Dantumadiel zal invulling geven aan de wens om een verdere versteving van de zelfstandige positie vorm te geven.
		De samenwerking met de dorpen wordt verder aangehaald en de samenwerking met Noardeast-Fryslân en in regionaal en provinciaal verband wordt maximaal benut.		De samenwerking met de dorpen is voornamelijk aangehaald door de contacten met de DOM's. De Corona-maatregelen hebben een negatieve invloed gehad op het verder aanhalen van contacten met de dorpen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Raad en college bieden ruimte aan initiatieven uit de samenleving en meer zeggenschap voor de burger.	Doorontwikkeling positie en betrokkenheid van de raad m.b.t. burgerparticipatie/overheidsparticipatie (workshops, kennisdeling, digitale leeromgeving nieuwe democratie, e.d.).		Groepen in de samenleving zijn actief gestimuleerd om hun mening/zorg kenbaar te maken aan de raad. Activiteiten in het kader van de nieuwe Omgevingswet zijn in 2020 gestart. Vanuit de raad is een klankbordgroep opgericht, die het proces zal ondersteunen. Deze activiteit vergt verdere actie vanuit de raad.
		Pilots waarbij zeggenschap en budgetverantwoordelijkheid wordt overgedragen.		Campus Damwâld is een voorbeeld van een initiatief waarin zeggenschap en verantwoordelijkheid wordt overgedragen.
	De samenleving herkent de gemeente als een sterke en zelfstandige gemeente, waarin de inwoners centraal staan.	Op eigen manier vanuit eigenheid communiceren over onze gemeente.		Bij communicatie naar buiten wordt rekening gehouden met eigenheid van Dantumadiel.
		Inloopsprekuren voor college.		Er zijn geen inloopspreekuren maar inwoners kunnen ten alle tijde een afspraak maken. De bestuurders zijn laagdrempelig benaderbaar, waar ook veelvuldig gebruik van gemaakt wordt.
		Collegevergaderingen en hoorzittingen in de dorpen houden.		Ondanks dat de collegevergaderingen en hoorzittingen goed bezocht werden, is er in 2020 vooralsnog geen vervolg aan gegeven. Vertraging is opgelopen door Corona.
		College en organisatie leggen actief contact met en betrekken inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties, waaronder mensen met een spilfunctie in de samenleving, maar ook mensen die minder kunnen meekomen (zoals minder (digitaal) geletterden) door extra ondersteuning (maatjes). Zie hiervoor ook 1e activiteit bij subdoel 1.		Conform voornemen. Zie ook bedrijven contact. Corona heeft wel een negatieve impact gehad, resulterende in iets minder contacten dan gewenst.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Sterke netwerken in de samenleving zoals verenigingen, kerken en voedselbanken benutten om zoveel mogelijk mensen te bereiken. Zie hier voor ook 1 ^e activiteit bij subdoel 1.		Hier wordt vorm en inhoud aan gegeven door onder andere het gebiedsteam door middel van: - 'ik bin der klear foar'; - 'Coalitie Kom Erbij'; - Projecten Kennislab Noardeast-Fryslân; - Platform Sociale uitsluiting en armoede bestrijding; - Kennislab.
104	De gemeente voert op financieel gebied een degelijk en zuinig beleid*			

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Dienstverlening</i>
Besturings- en organisatiefilosofie en hoofdstructuur Noardeast-Fryslân en Dantumadiel (2017)
Centrumregeling en Dienstverleningshandvest Dantumadiel – Noardeast-Fryslân (2018)
Dienstverleningsconcept Noardeast-Fryslân en Dantumadiel (2018)
<i>Veilige woon- en leefomgeving</i>
Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2015-2018 Noord-Nederland (Politie)
Integraal Veiligheidsbeleid Noordoost Fryslân 2013-2017 (verlengd t/m 2018)
Regionaal Beleidsplan Veiligheidsregio Fryslân
Samenwerkingsovereenkomst Veiligheidshuis Fryslân
Convenant Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)
Handhavingsarrangement en 0-beleid art. 13B Opiumwet
<i>Krachtig en eigentijds bestuur</i>
Bestuursakkoord Ús Dantumadiel
Centrumregeling en Dienstverleningshandvest Dantumadiel – Noardeast Fryslân (2018)
Sociaal Economisch Masterplan en Agenda Netwerk Noordoost (ANNO)
Notitie gebiedsgericht werken Noardeast-Fryslân en Dantumadiel (2018)
<i>Gezond financieel beleid voor de lange termijn</i>
Financiële beleidsdocumenten (begroting, meerjarenraming, jaarrekening en perspectiefnota)

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Gemeente Noardeast-Fryslân	Via een centrumregeling en een dienstverleningshandvest is de ambtelijke dienstverlening door Noardeast-Fryslân aan Dantumadiel vastgelegd en daarmee is de gemeente Noardeast-Fryslân een belangrijke partij bij het realiseren van doelstellingen door alle programma's heen.
Veiligheidsregio Fryslân (VRF), onderdeel veiligheid	Belangrijke partner bij het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving.
Vereniging van Friese Gemeenten	De VFG behartigt de belangen voor alle Friese gemeenten, totaal 18.
Vereniging van Nederlandse Gemeenten	De VNG behartigt de belangen voor alle Nederlandse gemeenten.

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2020	0,30	Niet bekend
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2020	0,30	Niet bekend
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2020	758,00	Niet bekend
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2020	0,00	Niet bekend
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2019	143,00	132,00
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2019	0,50	2,30
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2019	2,40	4,80
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2019	1,10	2,30
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2019	4,20	5,90

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Formatie	Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari, uitgedrukt in fte per 1.000 inwoners.	Eigen gegevens
Bezetting	Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is (inclusief boventallige werknemers), dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan. Het aantal fte wordt uitgedrukt per 1.000 inwoners.	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.	Eigen begroting
Externe inhuur		Eigen begroting
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	Bureau Halt

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	CBS
Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden hiervan zijn seksuele misdrijven, lichamelijk letsel door schuld, levensdelicten zoals moord en doodslag. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	CBS
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	CBS
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	CBS

Overzicht baten en lasten 2020

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo
Baten				
101 Bestuur	0	0	0	0
102 Dienstverlening	331	200	178	-22
103 Veiligheid	33	53	68	16
Totaal baten	364	253	246	-7
Lasten				
101 Bestuur	-1.251	-1.204	-1.369	-165
102 Dienstverlening	-442	-359	-349	10
103 Veiligheid	-1.256	-1.252	-1.258	-6
Totaal lasten	-2.949	-2.816	-2.976	-161
Saldo baten en lasten	-2.585	-2.563	-2.730	-167
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	-1.309	-75	-75	0
Onttrekkingen	1.368	132	132	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	59	57	57	0
Resultaat	-2.526	-2.505	-2.672	-167

Toelichting op de verschillen Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		-7
101 Bestuur		0
• Geen verschillen.		
102 Dienstverlening		-22
• Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	-22
103 Veiligheid		16

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
• Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	16
Lasten		-161
101 Bestuur		-165
• De rekenrente van de pensioenvoorziening is verlaagd van 0,29% naar 0,00%. Daarnaast is de levensverwachting van uitkeringsgerechtigden gestegen en is de opbouw van doeluitkeringen van huidige wethouders verhoogd. Dit levert een extra benodigde storting in de voorziening op van € 157.000.	I	-157
• Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	-8
102 Dienstverlening		10
• Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	10
103 Veiligheid		-6
• Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	-6
Mutaties reserves		0
Toevoegingen		
Onttrekkingen		
Totaal Resultaat		-167

Specificatie reserveringen Programma 1: Ynwenner en Bestjoer

Onderwerpen	Bedragen x € 1.000		
	Bedragen	Jaar-rekening	Saldo
Toevoegingen			
Reserve meerjaren onderhoudsplan gebouwen en installaties			
• De toevoeging heeft betrekking op de reserve meerjaren onderhoudsplan gebouwen en installaties, huisvesting brandweer.	-9	-9	0
Reserve overige eenmalige uitgaven			
• De eenmalige ambtelijke frictiekosten zijn in de 2 ^e tussentijdse rapportage van de Algemene reserve naar de Reserve Overige eenmalige uitgaven verplaatst.	-66	-66	0
Totaal Toevoegingen	-75	-75	0
Onttrekkingen			
Algemene reserve	66	66	0
• De eenmalige ambtelijke frictiekosten zijn in de 2 ^e tussentijdse rapportage van de Algemene reserve naar de Reserve Overige eenmalige uitgaven verplaatst.	66	66	0

Onderwerpen	Bedragen x € 1.000		
	Bedragen	Jaar- rekening	Saldo
Reserve overige eenmalige uitgaven	66	66	0
De onttrekking heeft betrekking op de ambtelijke frictiekosten conform de begroting.	66	66	0
Totaal onttrekkingen	132	132	0
Totaal Reserveringen	57	57	0

Programma 2: Mienskip

Waar gaat programma 2 'Mienskip' over?

Programmaportefeuillehouder : K. Agricola, G. Wiersma
Programmaregisseur : M. Jansen
Programmamanager : L. Venekamp

Inleiding

Vitale en levendige dorpsgemeenschappen vormen samen een vitale en levendige gemeente. Activiteiten en evenementen op het gebied van sport en cultuur, al dan niet in verenigingsverband, verbindt mensen en vergroot de levendigheid van de dorpen. Het is daarom belangrijk initiatieven blijvend aan te jagen en te ondersteunen en samenwerking te stimuleren.

Met het oog op de bevolkingsontwikkelingen wil de gemeente de basisvoorzieningen op peil te houden en waar mogelijk met de inwoners, ondernemers en dorpsbelangen initiatieven oppakken om een plus mogelijk te maken op het voorzieningenniveau. Het realiseren van een toekomstbestendige voorzieningenstructuur (waaronder goede onderwijshuisvesting) zal vorm moeten krijgen mét de betrokken partners (zoals schoolbesturen, sportverenigingen, kerken, bedrijven) en de dorpen (inwoners). Hierbij wordt vormgegeven aan een inclusieve samenleving waarin iedereen meetelt.

Jongeren met een goed opleidingsniveau en met de juiste vaardigheden en competenties hebben meer kansen op de arbeidsmarkt. Daarom wordt binnen dit programma ingezet op talentontwikkeling en goede aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt.

Van een overheid die beslist en stuurt en daar waar nodig mensen en organisaties daarbij betreft, veranderen we naar een overheid die inwoners en instellingen faciliteert bij door hen aangedragen ideeën. De rol van de gemeente is binnen dit programma dan ook vaak die van:

- een 'netwerkende overheid', die samenwerking zoekt met andere partijen en daarmee gezamenlijk doelen bepaalt;
- een responsieve, participerende overheid, die ruimte geeft aan maatschappelijke initiatieven van onderop en deze ondersteunt;
- een betrokken overheid die voorkomt dat mensen niet mee kunnen komen of tussen wal en schip raken.

Vanwege de veranderende rol van de gemeente gaan we met initiatiefnemers en partners een proces in en het resultaat is niet altijd vooraf te bepalen. De doelen zijn dan minder 'smart' geformuleerd.

Om de resultaten te volgen wordt gebruik gemaakt van de burgerpeiling Waarstaatjegemeente die om de twee jaar plaatsvindt. Waar nodig wordt een eigen nulmeting uitgevoerd en door de gemeente zelf periodiek gemonitord.

Hoofddoelstelling:

Behouden en versterken van vitale gemeenschappen en van de leefbaarheid.

Kerndoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Sociale verbondenheid

Kerdoelen

201.1 Meer sociale verbondenheid en betrokken burgers

Speerpunten:

- Aanbod van culturele activiteiten;
- Aanbod van cultuureducatie voor kinderen / jeugd;
- Sportactiviteiten;
- Verenigingsleven;
- Vrijwillige inzet in dorpen.

Waar gaat programma 2 'Menskip' over?

201.2 Meer zelforganisatie, zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid van inwoners

Speerpunten:

- Ondersteunen en versterken van initiatieven van onderop;
- Duidelijk gemeentelijk aanspreekpunt;
- Participatie van burgers;
- Samenhang in initiatieven waar mogelijk;
- Overheidsparticipatie / nieuw samenspel inwoners en overheid.

Onderwerp: Voorzieningenniveau

Kerdoel

202 Beter passend voorzieningenniveau

Speerpunten:

- Onderwijs;
- Culturele voorzieningen (culturele infrastructuur);
- Sportvoorzieningen;
- Overige maatschappelijke voorzieningen (en combi's).

Onderwerp: Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)

Kerdoelen

203.1 Optimaliseren van de schoolloopbaan zodat kinderen beter voorbereid zijn op hun toekomst

Speerpunten:

- Doelgroep jongeren;
- Aansluiting onderwijs op arbeidsmarkt.

Onderwerp: Verbondenheid met de streek

Kerdoelen

204 Versterken van de streekcultuur

Speerpunten:

- Samenwerkingsverbanden;
- Richten op kinderen basisschoolleeftijd–educatie;
- Initiatieven aanjagen en faciliteren;
- Inwoners zijn trots op de streek/gemeente waar ze wonen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
201.1	Meer sociale verbondenheid en betrokken burgers			
	Het aantal mensen dat in aanraking komt en betrokken is bij culturele activiteiten is in 2022 toegenomen met 10% t.o.v. 2018 (nulmeting Waarstaatjegemeente).	Nieuwe (laagdrempelige) initiatieven op cultureel gebied worden gestimuleerd.		De bestaande initiatieven zijn ondersteund. Nieuwe subsidieverzoeken voor éénmalige culturele activiteiten zijn ingetrokken i.v.m. Corona of geweigerd in verband met de financiële situatie.
	Toename van het aantal door inwoners georganiseerde activiteiten (o.a. cultuur en sport) al dan niet in verenigingsverband gericht op de levendigheid van de dorpen.	Er wordt een cultuurnota opgesteld waarna uitvoering zal worden gegeven aan de daarin opgenomen activiteiten.		Het opstellen van een cultuurnota is doorgeschoven naar 2021.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		De sportnota 'Sport in Dantumadiel: nieuwe rollen nieuwe kansen' wordt uitgevoerd. Daarin zijn speerpunten opgenomen ter versterking van verenigingen en verbetering van de samenwerking.		Er is uitvoering gegeven aan de Sportnota. Zie ook hieronder.
		De focus/rol van de gemeente ligt op de relatie met het gezondheidsbeleid (leefstijl) en met het onderwijs. Inzet van de Buurtsportcoaches is hierbij onmisbaar. Hier wordt de komende tijd stevig op ingezet (structureel te borgen).		De Gezondheidsnota is opgesteld. Besluitvorming moet nog plaatsvinden. Er is een duidelijke koppeling met bewegen en gezonde leefstijl bij ouderen, jeugd en kinderen in de nota. De buurtsportcoaches zijn actief. Het college heeft besloten dat Sport Fryslân de komende 5 jaar het dagelijkse werkgeverschap krijgt van de buurtsportcoaches.
		Overlegstructuur verenigingen-gemeente wordt ge-evalueerd en indien wenselijk hervat op basis van een Lokaal Sportakkoord.		Er zijn digitale sessies gehouden vanuit het proces Lokaal Sportakkoord. Op deze manier is input verkregen van inwoners en lokale sportaanbieders t.b.v. een toekomstige overlegstructuur.
201.2	Meer zelforganisatie, zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid van inwoners			
	Inwoners hebben meer mogelijkheden voor invloed op hun eigen leefomgeving.	Streken, wijken en dorpen worden gestimuleerd en gefaciliteerd op drie verschillende niveaus: belangenbehartiging burgerinitiatieven integrale projecten.		Er is veelvuldig contact met Dorpsbelangen. Driezum-Wâlterswâld, Broeksterwâld en Rinsumageast zijn als DOM-dorpen volop aan de slag met projecten.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Het dorpeninitiatievenfonds "It is oan jo" wordt daartoe verder uitgewerkt en verruimd: er wordt vastgelegd wat gemeentelijke taken zijn, bij welke onderwerpen de gemeente betrokken moet blijven en voor welke onderwerpen geen gemeentelijke betrokkenheid nodig is.		De regeling is gepubliceerd. In twee tenders is subsidie verleend aan diverse projecten.
		Sko ris oan wordt voortgezet en waar mogelijk wordt met de inwoners een uitvoeringsprogramma opgesteld en uitgevoerd.		In verband met Corona hebben geen fysieke maar online bijeenkomsten plaatsgevonden.
202	Beter passend voorzieningenniveau			
	De maatschappelijke voorzieningen (voor sport, cultuur en ontmoeten) zijn toekomstgericht, betaalbaar en bereikbaar.	Er worden gebiedsgerichte processen doorlopen met inwoners, dorpen en initiatiefnemers, gericht op een toekomstgerichte voorzieningenstructuur.		Er is een proces in Feanwâlden in ontwikkeling. Het bevindt zich in voorbereidende fase. Voortgang is alleen mogelijk indien budget beschikbaar gesteld wordt vanuit gemeente.
		Initiatieven van inwoners en dorpsbelangen om 'een plus op het basisvoorzieningen-niveau te realiseren worden gefaciliteerd door middel van 'It is oan jo'.		De regeling "It is oan jo" is gepubliceerd.
		Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden van en draagvlak voor een doelgroepenzwembad.		De werkgroep zwembad heeft nog geen concreet voorstel ingediend.
	Het aanbod van onderwijs-, voorschoolse en andere maatschappelijke voorzieningen wordt geclusterd met het oog op meer samenwerking en multifunctioneel gebruik. In 2020 is op één locatie een nieuw initiatief ontwikkeld.	In 2020 is voor één locatie de clustering van maatschappelijke voorzieningen uitgewerkt (inventarisatie voorzieningen, mogelijkheden tot clustering, besluit inclusief planning).		De Campus Dâmwâld is geopend.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		De agenda voor onderwijsvoorzieningen (2017) met kansrijke locaties voor Integrale Kindcentra wordt jaarlijks geactualiseerd.		Bij projecten wordt steeds de mogelijkheid onderzocht van clustering van onderwijs- en voor-schoolse voorzieningen. In Broeksterwâld is een IKC gerealiseerd. Ook in andere dorpen wordt met de schoolbesturen overlegd over het realiseren van Kindcentra.
		In 2020 wordt toegewerkt naar ontschotting van middelen voor voor- en vroeg-schoolse educatie, (pas-send) onderwijs en jeugdzorg t.b.v. de realisatie van Integrale Kindcentra.		Zie programma 3 Soarch en Wolwêzen.
203.1	Optimaliseren van de schoolloopbaan zodat kinderen beter voorbereid zijn op hun toekomst.			
	Alle basisschoolkinderen maken kennis met nieuwe ICT-ontwikkelingen, techniek en digitalisering (zoals leren programmeren, robotica, 3D-printing).	Projecten op het gebied van technologie en zorg worden in samenwerking met Kennislab ontwikkeld.		Er zijn meerdere activiteiten uitgevoerd, zoals de opening van Handel Centrum in De Westereen: een centrum dat jong en oud ruimte geeft om te ondernemen. Het biedt leerplekken, ondersteunt in digitale marketing en helpt om te ondernemen en te groeien. Lespakket Wetenschap en Techniek voor de basisscholen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Het aantal leerlingen van het primair- en voortgezet onderwijs dat gedurende hun schooltijd in aanraking komt met meerdere culturele activiteiten is in 2022 met 10% toegenomen t.o.v. 2018.	De samenwerking tussen scholen, culturele instellingen en musea stimuleren door voorwaarden op te nemen in de subsidieovereenkomsten en beschikkingen.		Het is niet nodig gebleken om extra voorwaarden op te nemen in de subsidieovereenkomsten en -beschikkingen. De lokale culturele instellingen hebben allemaal een aanbod voor het basisonderwijs. Het onderwijs maakt hier niet altijd gebruik van. Centraal gecoördineerd, breed cultuuraanbod is vervallen i.v.m. de financiële situatie van de gemeente.
204	Versterken van de streekcultuur			
	Initiatieven en activiteiten zijn beter op elkaar afgestemd / met elkaar verbonden. Mensen vinden elkaar bij het voorbereiden van en bezoeken van culturele activiteiten en evenementen.	Er wordt een regionale culturele- en evenementenagenda ontwikkeld.		Een agenda vergelijkbaar met de culturele agenda van Culturele Hoofdstad wordt niet ontwikkeld. Er is echter wel een kalender van de evenementen (gebaseerd op vergunningen). Dit blijft bestaan.
	Het aantal scholen dat aandacht besteedt aan de cultuurhistorie van de regio is in 2022 toegenomen met 10% t.o.v. 2018.	In overleg met Markant de samenwerking tussen scholen, lokale musea en andere erfgoedinstellingen stimuleren.		Lokale musea en musea in de regio hebben een aanbod voor het basisonderwijs. Het onderwijs maakt hier niet altijd gebruik van.

Onderwerp beleidsdocumenten
Sociale verbondenheid
It is oan jo?
(concept) Notitie gebiedsgericht werken Noardeast-Fryslân en Dantumadiel 2019-2022
Voorzieningenniveau
Naar een regionale ontwikkelagenda voor onderwijsvoorzieningen in NO Friesland; Verkennend masterplan huisvesting DDFKA
Naar een regionaal voorzieningsverspreidingsmodel in Noordoost Fryslân 2010-2030 (jan. 2014)
Atlas van Noordoost Fryslân Eindrapport (sept. 2015)
Agenda voor onderwijsvoorzieningen in Noordoost Fryslân (2017)
Sport in Dantumadiel: nieuwe rollen nieuwe kansen (2016)
Talentontwikkeling (onderwijs, cultuur)
Kennislab
Verbondenheid met de streek
Frysk Taalbelied 2017-2020 (vastgesteld door Dantumadiel, Ferwerderadiel en Kollumerland)

Onderwerp beleidsdocumenten
Nog op te stellen Cultuurnota NEF en Dantumadiel; met aandacht voor de streekgebonden verschillen die er ook binnen NEF zijn en voor specifieke Dantumadielse onderwerpen.

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Roobol	Verzorgt het openbaar onderwijs zoals beschreven in artikel 46 van de Wet op het primair onderwijs

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Niet-Sporters	%	2016	61,10	48,70

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Niet-Sporters	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners. Periode 2016, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)

Overzicht baten en lasten 2020

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo
Baten				
201 Voorzieningen	0	0	0	0
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid	868	2.085	1.773	-313
203 Sport	0	0	11	11
204 Cultuur	0	0	0	0
Totaal baten	868	2.085	1.783	-302
Lasten				
201 Voorzieningen	-17	-30	-22	8
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid	-3.047	-3.545	-2.167	1.378
203 Sport	-64	-64	-101	-37
204 Cultuur	-810	-828	-781	47
Totaal lasten	-3.937	-4.468	-3.071	1.397
Saldo baten en lasten	-3.070	-2.383	-1.288	1.095
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	0	-2.037	-2.055	-17
Onttrekkingen	110	1.802	993	-809
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	110	-235	-1.061	-826
Resultaat	-2.960	-2.618	-2.349	269

Toelichting op de verschillen Programma 2: Mienskip

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		-302
201 Voorzieningen		0
• Geen verschillen.		
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid		-313
• Voor 2020 stond de verkoop van de 3 basisscholen in Damwâld gepland. In 2020 is alleen de Fontein verkocht waardoor zowel de verwachte verkoopopbrengst als afboeking boekwaarde van de andere 2 scholen overgeheveld gaat worden naar 2021. Zowel de baten als lasten worden met hetzelfde bedrag bijgesteld.	I	-505

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Voor de bouw van een energieneutraal en gasloze Campus Damwâld is van de schoolbesturen een bijdrage ontvangen in de investering. Deze bijdrage maakt deel uit van de totale begroting van het project, maar is geboekt aan de batenkant.	I	166
Voor diverse stormschade en vandalisme zijn er voor € 38.000 aan kosten gemaakt waarvoor er van de verzekeraar €33.000 ontvangen is. Deze ontvangst was niet geraamd.	I	33
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	-7
203 Sport		11
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	11
204 Cultuur		0
Geen verschillen.		0
Lasten		1.397
201 Voorzieningen		8
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	8
202 Onderwijshuisvesting en -kansenbeleid		1.378
Voor 2020 stond de verkoop van de 3 basisscholen in Damwâld gepland. In 2020 is alleen de Fontein verkocht waardoor zowel de verwachte verkoopopbrengst als afboeking boekwaarde van de andere 2 scholen overgeheveld gaat worden naar 2021. Zowel de baten als lasten worden met hetzelfde bedrag bijgesteld.	I	505
Vanuit het Project campus Damwald was er in de reserve Campus Damwald € 791.000 beschikbaar. In 2020 is er € 82.000 uitgegeven. Bij de resultaatsbestemming zal voorgesteld worden om de reserve op te heffen ten gunste van de Algemene reserve.	I	709
De 40-jarige lening voor Campus Damwâld is eind 2020 ingegaan. Per saldo hoeft er € 48.000 minder betaald te worden dan geraamd. Dit voordeel zal structureel in de 1e tussentijdse rapportage 2021 verwerkt worden.	S	48
De gemeentelijke belastingen en heffingen, verzekeringen en waterschapslasten van onderwijshuisvesting waren te laag geraamd.	S	-67
Voor diverse stormschade en vandalisme zijn er voor € 38.000 aan kosten gemaakt waarvoor € 33.000 via de verzekering is ontvangen.	I	-38

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000	
Door de verlaging van het de omslagrente van 2,1% naar 0,6% wordt er minder rente toegerekend aan de activa. De doorbelasting van totaal € 700.000 wordt enerzijds als voordeel op de uitgaven zichtbaar bij de toerekening aan de diverse activa in alle programma's en anderzijds is het als nadeel op de inkomsten geboekt bij de Algemene dekkingsmiddelen. Per saldo heeft dit geen resultaatseffect.	S	229	
Verschillen kleiner dan € 25.000.		-20	
203 Sport			-37
De kosten van de brede impulsregeling zijn hier onder andere opgenomen. Een gedeelte van de bijbehorende budgetten staat bij het onderwerp 204 'Cultuur' opgenomen. Hierdoor ontstaat een verschil.	I	-26	
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	-11	
204 Cultuur			47
In de begroting is rekening gehouden met een indexering van de subsidie. Deze is echter niet uitbetaald. Daarnaast staat hier budget begroot voor de brede impulsregeling, waarvan de kosten bij het onderwerp 203 'Sport' staan.	S	35	
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	12	
Mutaties reserves			-826
Toevoegingen			-17
Onttrekkingen			-809
Totaal Resultaat			269

Specificatie reserveringen Programma 2: Mienskip

Onderwerpen	Bedragen x € 1.000		
	Bedragen	Jaar-rekening	Saldo
Toevoegingen			
Algemene reserve			
De ontvangen BOSA subsidie is conform raadsbesluit toegevoegd aan de algemene reserve.	-1.136	-1.154	-17
Reserve Campus Damwâld			
Het budget voor de bouw van Campus Damwâld is verplaatst van de algemene reserve naar de Reserve Campus Damwâld.	-901	-901	0
Totaal Toevoegingen	-2.038	-2.055	-17
Onttrekkingen			
Algemene reserve			

Onderwerpen	Bedragen x € 1.000		
	Bedragen	Jaar- rekening	Saldo
Het budget voor de bouw van Campus Damwâld is verplaatst van de algemene reserve naar de Reserve Campus Damwâld.	791	791	0
Het budget voor de bouw van Campus Damwâld is verplaatst van de algemene reserve naar de Reserve Campus Damwâld.	110	118	8
Reserve Campus Damwâld			
Ten aanzien van de eenmalige middelen voor Campus Damwâld zijn er in 2020 € 84.000 aan lasten gemaakt. Bij de resultaatsbestemming zal voorgesteld worden om de reserve op te heffen ten gunste van de Algemene reserve.	901	84	-817
Totaal onttrekkingen	1.802	993	-809
Totaal Reserveringen	-235	-1.061	-826

Programma 3: Soarch en Wolwêzen

Waar gaat programma 3 'Soarch en Wolwêzen' over?

Programmaportefeuillehouder : G. Wiersma, K. Wielstra, R. Kempenaar
Programmaregisseur : M. Kouwenhoven
Programmamanager : G. Hettema

Inleiding:

De transitie als gevolg van het in werking treden van de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Participatiewet heeft de afgelopen jaren van onze inwoners/cliënten, zorgaanbieders, hulpverleners en gemeente grote inspanningen gevergd. Ook in de toekomst blijven deze inspanningen van de partijen gevraagd om het sociale domein verder te transformeren. Met de transformatie van het sociaal domein wordt beoogd een nieuwe inrichting van ons zorgstelsel tot stand te brengen. Met deze transformatie van het sociaal domein willen we bereiken dat mensen zelfredzaam en samenredzaam zijn en zelf de regie over hun leven kunnen behouden. De gemeente is verantwoordelijk voor het bieden van hulp en ondersteuning aan die inwoners die niet in staat zijn om dit op eigen kracht te doen.

Vanaf 2019 wordt deze transformatie verder vormgegeven door de inzet op preventie en de inzet op participatie en meedoen in de samenleving. Het transformeren van het sociale domein is een continu proces waar tezamen met inwoners, zorgaanbieders en overige belanghebbenden vorm aan moet worden gegeven. Eén van de opbrengsten van de programmamarkt 2019 is dat samenwerking tussen de verschillende betrokken partijen als erg belangrijk wordt gevonden. Ook de bekendheid en zichtbaarheid van de diverse partijen is als aandachtspunt benoemd tijdens de programmamarkt.

De gemeente Dantumadiel streeft naar een samenleving waar inwoners de mogelijkheid hebben om mee te doen, ongeacht belemmeringen of beperkingen. Binnen dit programma worden onze inwoners gestimuleerd om zoveel mogelijk te participeren in de samenleving. Een van onze speerpunten is om kinderen en jongeren veilig en gezond te laten opgroeien met voldoende mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling.

Hoofddoelstelling:

Inwoners in onze gemeente hebben de mogelijkheid om mee te doen, ongeacht belemmeringen of beperkingen.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Langer leven in gezondheid

Kerdoel

301 Langer leven in goede gezondheid

Speerpunten:

Verbeteren van de leefstijl:

- voorkomen misbruik genotmiddelen;
- verbeteren psychisch welbevinden;
- meer inwoners op gezond gewicht;
- voorkomen seksueel grensoverschrijdend gedrag;
- verbeteren toegang tot zorg.

Onderwerp: Meer maatschappelijke participatie

Kerdoel

302 Meer maatschappelijke participatie

Speerpunten:

- zinvolle besteding van de dag;
- inkomen zekerstellen;

Waar gaat programma 3 'Soarch en Wolwêzen' over?

- schulden voorkomen;
- ondersteunen van mantelzorgers;
- bevorderen vrijwillige inzet;
- eenzaamheid/sociaal isolement tegenaan;
- vermindering laaggeletterdheid;
- ondersteuning bij zorgvraag.

Onderwerp: Gunstiger opvoedklimaat

Kerndoel

303 Gunstiger opvoedklimaat

Speerpunten:

- veilige passende leer- en leefomgeving (thuis en op school);
- versterken ouderschap;
- alle kinderen kunnen meedoen.

Bij de diverse kwantitatieve vergelijkingen wordt gebruik gemaakt van een peiljaar. Voor dit programma geldt voor de opgenomen vergelijkingen het peiljaar 2016. Indien gebruik wordt gemaakt van een specifieke nulmeting wordt dit expliciet vermeld bij het betreffende doel.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
301	Langer leven in goede gezondheid			
	<i>Volwassenen:</i> Het aantal inwoners (18 jaar en ouder) dat problematisch gebruik maakt van middelen als alcohol, drugs en tabak daalt.	Jaarlijks activiteitenprogramma 'Mei Feste Hân' uitvoeren (convenant VO-scholen, politie en gemeenten).		Binnen het samenwerkingsverband 'Mei fêste hân' is er veel aandacht voor diverse interventies en activiteiten voor leerlingen en ouders die betrekking hebben op preventie gebruik alcohol en drugs. Door Coronapandemie is hierover minder afstemming geweest.
		Activiteitenprogramma van het Preventie- en Handhavingsplan 2018 – 2021 (o.g.v. Drank- en Horecawet) uitvoeren.		Eind 2020 is gestart met het schrijven van het Preventie- en Handhavingsplan (PHP). Medio 2021 wordt dit plan tegelijk met de nota Gezondheidsbeleid (GGB) vastgesteld. Op basis van het PHP en nota GGB wordt een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Hulpverlener VNN wordt ingezet voor begeleiding van verslaafde inwoners, en voor kennisvergroting van professionals.		De outreachend jongerenwerker van VNN begeleidt online leerlingen en soms de ouders. Deze jongerenwerker is, ook na het sluiten van De Saad, oud-leerlingen van deze school blijven begeleiden. Minder aandacht is er geweest voor het trainen van leerkrachten en andere professionals in het signaleren van alcohol- en drugsproblematiek.
		Uitvoeren activiteiten 'Rookvrije generatie'.		Binnen het samenwerkingsverband Mei fêste hân, is uitgesproken om dit thema op te pakken. De GGD adviseert onder meer het onderwijs en andere ketenpartners. De scholen en de terreinen zijn inmiddels rookvrij (wettelijk verplicht). Ook in het kader van het Sportakkoord wordt onderzocht welke (voorlichtings)activiteiten kunnen worden opgestart. Deze activiteiten worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma o.b.v. de nota GGB en PHP.
	Het aantal inwoners (18 jaar en ouder) met depressieve gevoelens neemt af.	Activiteitenprogramma Gezondheidsbevordering (nota Gezondheidsbeleid 2018 – 2021) uitvoeren.		Activiteiten worden uitgevoerd voor zover dit mogelijk is binnen de Corona maatregelen.
	De deelname aan activiteiten door inwoners met een psychische kwetsbaarheid (18 jaar en ouder) neemt toe.	Activiteitenprogramma Gezondheidsbevordering (nota Gezondheidsbeleid 2018 – 2021) uitvoeren.		In de conceptnota GGB is aandacht voor dit onderwerp. Ook de buurtkamers in Wâlterswâld en De Westereen hebben hierin een belangrijke functie.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Het aantal inwoners (18 jaar en ouder) met overgewicht neemt af.	Activiteitenprogramma Gezondheidsbevordering (nota Gezondheidsbeleid 2018 – 2021) uitvoeren.		De nota '18-'21 bestaat niet, nieuw gezondheidsbeleid wordt medio 2021 vastgesteld. In onder meer het Sportakkoord zijn afspraken gemaakt specifiek ten behoeve van deze doelgroep. Ook worden afspraken over en/of activiteiten voor volwassenen opgenomen in het uitvoeringsprogramma o.b.v. nota GGB en PHP.
		Programma G!DS (Gezond in de Stad) uitvoeren.		Ketenpartners als NME De Klyster, IVN, de sport en buurtsportcoaches voeren activiteiten uit die met G!DS-budget worden bekostigd. Deze activiteiten zijn gericht op leefstijl, bewegen en gezonde voeding.
	<i>Jeugd en jongeren:</i> Het aantal inwoners (tot 18 jaar) dat gebruik maakt van middelen als alcohol, drugs en tabak daalt.	Inzetten van jongerenwerkers voor jeugdproblematiek (inclusief genotmiddelen) op scholen en op straat.		Jongerenwerkers van Het Bolwerk en de outreachend jongerenwerker van VNN hebben veel contacten gehad met jongeren met verslavingsproblematiek. Ook heeft de outreachend jongerenwerker van VNN ouders van leerlingen begeleid, en hen of kinderen soms toegeleid naar langduriger hulpverlening. Afstemming over jeugdproblematiek vindt plaats binnen het samenwerkingsverband Mei fêste hân.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Hulpverlener VNN wordt ingezet voor begeleiding van verslaafde inwoners, en voor kennisvergroting van professionals.		De contacten van de hulpverlener VNN met jongeren en hun ouders hebben meestal online plaatsgevonden. Door Corona-pandemie is het bevorderen van de kennis en vaardigheden bij leerkrachten en andere professionals minimaal opgepakt.
		Jaarlijks activiteitenprogramma 'Mei fêste hân' (Integrale aanpak midde- lengebruik Noordoost Fryslân: convenant VO-scholen, politie en gemeenten) uitvoeren.		In samenwerking met het samenwerkingsverband Mei fêste hân wordt hieraan gewerkt.
		Uitvoeren activiteiten 'Rookvrije generatie'.		In samenwerking met het samenwerkingsverband Mei fêste hân en het sportakkoord wordt hier uitvoering aan gegeven.
	De deelname aan activiteiten door inwoners met een psychische kwetsbaarheid (tot 18 jaar) neemt toe.	Activiteitenprogramma Gezondheidsbevordering (nota Gezondheidsbeleid 2018 – 2021) uitvoeren.		De nota '18-'21 bestaat niet, nieuw gezondheidsbeleid wordt medio 2021 vastgesteld. In de conceptnota GGB is aandacht voor deze problemen onder jongeren. Ook in samenwerking met de ketenpartners Mei fêste hân, organiseren de scholen diverse activiteiten. Helaas zijn door de Corona-pandemie theatervoorstellingen over pesten, gebruik social media niet doorgaan.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				Het project POH-GGZ Jeugd is gestart, en wordt naar verwachting medio 2021 uitgerold bij de huisartsen. Hoofddoel is eerder kwetsbare jongeren te begeleiden (via de huisarts) waardoor duurdere tweedelijnszorg minder nodig is.
		Uitvoering geven aan welzijnsbeleid, o.a. ondersteuning jonge mantelzorgers.	✓	Steunpunt voor jonge mantelzorgers opgenomen in het reguliere beleid. Wordt uitvoering aangegeven.
	Het aantal inwoners (tot 18 jaar) met overgewicht neemt af (in relatie tot beweegnormen).	Uitvoering basistaken en aanvullend pakket Jeugdgezondheidszorg door GGD Fryslân (jaarlijks wordt het aanvullend pakket herzien).		Het project "de gezonde school" loopt en wordt op diverse scholen uitgevoerd. Ook wordt ingezet op beweegonderwijs op de scholen. Hier zijn de buurtcoaches mee bezig.
		Activiteitenprogramma Gezondheidsbevordering (nota Gezondheidsbeleid 2018 – 2021) uitvoeren.		Activiteitenprogramma wordt opgesteld na vaststelling nota GGB.
		Programma G!DS (Gezond in de Stad) uitvoeren.		Buurtsportcoaches, IVN, NME De Klyster e.d. voeren projecten uit over leefstijl, bewegen en gezond voedsel. Bekostiging loopt soms via G!DS-budget.
	De ouderbetrokkenheid en de deelname van scholen aan preventieprogramma's over genotmiddelen wordt verhoogd.	Uitvoering basistaken en aanvullend pakket Jeugdgezondheidszorg door GGD Fryslân (jaarlijks wordt het aanvullend pakket herzien).		Organisaties als VNN, GGD en Jeugdhulp zijn nauw betrokken bij voorlichtingsactiviteiten aan jongeren. Ook ouders worden er zoveel mogelijk bij betrokken. Het blijft overigens lastig om ouders meer bij deze activiteiten te betrekken. De scholen spannen zich daarvoor steeds meer in.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Uitvoeren van het activiteitenprogramma 'Mei fêste hân'.		Steeds meer scholen organiseren activiteiten die gezamenlijk worden afgesproken binnen het samenwerkingsverband Mei fêste hân. Dat geldt ook voor het programma 'Gezonde school'. Door Corona-pandemie zijn bepaalde activiteiten niet doorgegaan.
		Opvoedingsvaardigheden van ouders begint bij betrokkenheid. De positie van ouders en opvoeders wordt onderdeel van subsidiebesprekingen.		In de gesubsidieerde activiteiten en projecten is sinds 2019 ouderbetrokkenheid een van de voorwaarden.
	Seksueel grensoverschrijdend gedrag wordt teruggebracht naar 5% in 2020.	Er worden trainingen georganiseerd voor leerlingen ter voorkoming van seksueel grensoverschrijdend gedrag.		In 2020 worden diverse trainingen op scholen georganiseerd. Ook is er een theatervoorstelling 'Geh@ckt' voor alle leerlingen van de 3e klassen van het voortgezet onderwijs georganiseerd. Door Corona-pandemie is deze voorstelling niet doorgegaan.
	Het cyberpesten neemt af.	Er worden voorlichtingsactiviteiten (o.a. theaterstuk) georganiseerd in het kader van 'Mei fêste hân'.		Vanuit het convenant Mei fêste hân zijn diverse activiteiten aangeboden die onder andere het pesten tegen moeten gaan (cyberpesten). Onder andere op klassikaal niveau, en via een tweetal theatervoorstellingen in Sense Dokkum voor alle 2 ^e en 3 ^e klassen van het voortgezet onderwijs. De theatervoorstellingen zijn door de Corona-pandemie niet doorgegaan.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
302	Meer maatschappelijke participatie			
	Eind 2020 is het aantal inwoners dat zichzelf financieel redt toegenomen.	Er wordt voortdurend gecommuniceerd over miniregelingen (waaronder het kindpakket).		Er is veel input opgehaald over de wijze van communicatie m.b.t. miniregelingen. Hierbij is een werkgroep uit het Platform armoede en sociale uitsluiting betrokken. Deze input zal verder worden uitgewerkt.
		In 2020 worden voorbereidingen getroffen voor de inzet van een medewerker armoede en achterstanden (aandachtsgebied).		Er wordt geen vervolg gegeven aan de invulling van de functie van minima-coach.
		Aanpak armoede en schulddienstverlening wordt verder geïntensiveerd.		Het project Vroegsignalering en de intensivering van schuldhulpverlening heeft vertraging opgelopen. Door werkdruk op de beleids-terrein armoede en schulden (deels Corona gerelateerd), zijn plannen nog niet gerealiseerd.
		Integrale intake en samenwerking bevorderen vanuit het team schulddienstverlening mét het gebiedsteam.		Er wordt voortdurend ingezet op een integrale intake en samenwerking tussen schulddienstverlening en het gebiedsteam.
	Het aantal inwoners (18 jaar en ouder) en jeugd en jongeren (tot 18 jaar) dat in armoede leeft neemt jaarlijks af.	Er wordt voortdurend gecommuniceerd over miniregelingen (waaronder het kindpakket).		De portal Kindpakket zal in de loop van 2021 verdwijnen en overgezet worden naar de landelijke portal SAM&. Om de bekendheid te bevorderen zal hierover regelmatig gecommuniceerd worden. De uitvoering ligt bij st. Leergeld.
	Eind 2020 is het aantal uitkeringsgerechtigden met een langdurige afstand tot de arbeidsmarkt met een zinvolle besteding van de dag toegenomen.	In 2020 wordt de pilot Meedoen uitgevoerd.		Het banenplan is inmiddels gestart. Re-integratietrajecten zijn going concern, de wachtlijsten zijn niet meer van toepassing hierdoor.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Eind 2020 is het aantal overbelaste mantelzorgers gedaald naar maximaal 10%.	In 2020 is er een verbeterd aanbod respijtzorg gerealiseerd binnen het inkoopkader van de Wmo.		Het inkoopproces is voltooid en daarmee is er een verbeterd aanbod voor respijtzorg gerealiseerd. Daarnaast wordt er vanuit het actieplan/ werkplan welzijns- werk ingezet op respijthulp thuis. Zo is er ook een en respijtzorgweekend georganiseerd, waar vanuit Dantumadiel bovengemiddeld gebruik van is gemaakt.
		Het beleidsplan "fan We- arde" is geactualiseerd en er wordt jaarlijks een nieuw actieplan opgesteld waarbij ook aandacht is voor de jonge mantelzorger. Dit in samenwerking met Het Bolwerk.		Actieplan 2020 is uitgevoerd. Door Coronamaatregelen zijn er alternatieven bedacht voor fysieke bijeenkomsten bijv. proactieve belrondes. Ook is er aandacht voor de jonge mantelzorgers via bijv. whatsapp of beeldbellen.
	Het percentage inwoners dat als vrijwilliger actief is bedraagt eind 2020 50% (minimaal 1 keer per jaar vrijwilligerswerk gedaan).	De gemeente voert regie op het jaarplan en projecten van de welzijns- stichtingen om de zelfredzaamheid en participatie van inwoners te stimuleren (inzet van bijvoorbeeld huisbezoeken).		Dit is in 2020 niet gehaald. In 2021 wordt het welzijns- werk geactualiseerd waar extra ingezet wordt op extra vrijwilligers.
	Het aantal inwoners dat in een sociaal isolement verkeert, neemt af in een periode van 4 jaar.	De gemeente voert regie op het jaarplan en projecten van de welzijns- stichtingen om de zelfredzaamheid en participatie van inwoners te stimuleren (inzet van bijvoorbeeld huisbezoeken).		Vanwege Corona zijn extra activiteiten (actieve belrondes) opgestart. En zijn inwoners actief telefonisch benaderd i.h.k.v. welzijn en eenzaamheid. Campagnes hebben wel plaats gevonden.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Jaarlijks worden er ontmoetingen georganiseerd tussen het gebiedsteam en zorgaanbieders om de verdere samenwerking te versterken.		Vanwege Corona heeft het Zorgfestival dit jaar niet plaatsgevonden. Vanwege de grote aantallen deelnemers in het verleden en de functie ervan m.b.t. het netwerken en ontmoeten is een digitaal alternatief niet geschikt bevonden.
		Er wordt ingezet op de deelname aan activiteiten door inwoners met een beperking door het aanbod van activiteiten inzichtelijk en toegankelijk te maken.		Regulier proces en werkwijze. Naast Noordoosthelpt.nl, brengt de accountmanager Sociaal Domein het lokale aanbod doorlopend bij het gebiedsteam onder de aandacht. De evaluatie m.b.t. Noordoosthelpt wordt binnenkort afgerond en opgeleverd. Met het project De sociale bouwmarkt wordt vorm gegeven aan toekomstige toegankelijkheid van activiteiten.
	In 2020 worden de regionale afspraken ten aanzien van personen met verward gedrag lokaal uitgevoerd en dit zorgt jaarlijks voor een afname van het aantal meldingen.	De gemeente voert in 2020 de lokale afspraken met ketenpartners over personen met verward gedrag (woningbouw, welzijnswerk, zorgaanbieders) uit.		De situatie en doelen zijn onveranderd en meer in reguliere afspraken en werkwijzen geborgd. Andere factoren zorgen voor een stijging van het aantal meldingen.
		GGD en gemeenten hebben een centraal meldpunt (24/7 bereikbaar) ingericht voor meldingen en hulpverlening voor personen met verward gedrag.		Het meldpunt is ingericht en inwoners en instellingen zijn hierover geïnformeerd via de mail, dorpsbelangen en Noordoosthelpt.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Eind 2020 is het aantal inwoners dat laaggeletterd is afgenomen.	Er worden verspreid over de gemeente digitaalhuizen geopend om een optimale toegang voor laaggeletterden te organiseren.		Gebleken is dat het digitaalhuis in de bibliotheek van De Westereen geen geschikte plek is. Er is nu een pilot gestart om het digitaalhuis te plaatsen in het logistiekcentrum van ROC de Friese Poort in De Westereen. In combinatie met het verwerken van onder andere de boeken van de bibliotheek daar zou het logistiek centrum kunnen uitgroeien en bij uitstek een plek zijn voor het digitaalhuis. Daarbij wordt ook gekeken naar samenwerking met de scholen in De Westereen en Damwâld.
		Er worden themamiddagen en doorlopend cursussen georganiseerd om laaggeletterdheid onder de aandacht te brengen en een goede doorverwijzing te realiseren (digitaalhuisplus).		Leerkrachten in het basisonderwijs zijn in 2020 in de periode van september t/m december geschoold op het herkennen van laaggeletterdheid en het gesprek aangaan met de ouder. De mogelijkheden deze scholing uit te breiden naar de peuteropvangmedewerkers in 2021 wordt nu besproken.
		De mogelijkheden van combinaties van opvoeding en taal worden onderzocht.		Invulling wordt hieraan geven via de digitaalhuizen en het herkennen van laaggeletterdheid door de leerkrachten.
		Ingezet wordt op de communicatie richting inwoners (briefwisseling en website) en de gemeente hanteert daarbij een maximaal niveau geschikt voor laaggeletterden.		Intern is een werkgroep laaggeletterdheid opgericht om ook gericht te kijken naar de briefwisseling en de informatie op de website.
	In 2020 wordt ingezet op het bereiken van doelgroepen en het optimaliseren van de dienstverlening.	Jaarlijks wordt de cliënttevredenheid gemeten ten aanzien van de Wmo.		De resultaten van het cliënttevredenheidsonderzoek 2020 zijn aan de raad aangeboden.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Jaarlijks wordt de cliënttevredenheid gemeten ten aanzien van de Jeugdwet.		De resultaten van het cliënttevredenheidsonderzoek 2020 zijn aan de raad aangeboden.
		Er wordt voortdurend op een passende manier gecommuniceerd richting inwoners over onafhankelijke cliëntondersteuning.		Dit is een reguliere werkwijze en ingebed in de uitvoering.
		De bekendheid van het gebiedsteam wordt structureel verder vergroot.		Dit is reguliere werkwijze en er wordt structureel aandacht aan besteed in communicatie uitingen intern en extern.
		In 2020 wordt de werkwijze 18-/18+ verder uitgevoerd. Dit betreft een goede overgang tussen Jeugdwet, Wmo en Participatiewet.		Is een regulier en structureel aandachtsgedebied binnen de uitvoering. Binnen het project Wending zal dit procesmatig worden opgetekend en in werkprocessen worden vastgelegd.
		De gemeente richt haar inkoopkader dusdanig in dat het mogelijk wordt om algemene voorzieningen te creëren om een beroep op een individuele maatwerkvoorziening te voorkomen en het ontschotten van middelen te bevorderen.		Een tweede Algemene voorziening is in Damwâld gerealiseerd en gestart. En er zijn twee buurtkamers gestart dit jaar.
	Eind 2020 is er nieuwe stuurinformatie beschikbaar op het gebied van het sociaal domein.	Ingezet wordt op het verkrijgen van zicht op doelen en middelen binnen het sociale domein.		Het project is met succes begin 2021 formeel afgerond. Dit onderdeel is regulier ingebed en ondergebracht bij beheer sociaal domein. Doorontwikkeling blijft de ambitie.
303	Gunstiger opvoedklimaat			
	Eind 2021 zijn alle kinderen vóór de schoolgerechtigde leeftijd in beeld.	Zorgcoördinatoren/pedagogen worden ingezet om het kind in beeld te brengen en vroegtijdige achterstand te kunnen signaleren (0-4 jaar).		Naast de zorg coördinatoren wordt in de werkgroep warme overdracht ook de overdracht voor naar vroegschool beschreven om kinderen eerder in beeld te hebben.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		In 2020 is er een structuur waar JGZ, Onderwijs en gebiedsteam elkaar treffen voor afstemming over zorgleerlingen, zorg en/of onderwijs gerelateerd (passend onderwijs).		Onderwijs en zorg vinden elkaar in de werkgroep ontwikkelen IZO's (integrale zorgoverleggen) en de warme overdacht.
	In 2020 is het aantal gedwongen uithuisplaatsingen en onder toezichtstellingen van kinderen gestabiliseerd.	Mogelijkheden van alternatieve pleegzorg wordt onderzocht met gezinsbegeleiding, uitvoering geven aan scheiden zonder schade.		Hier is in 2020 uitvoering aan gegeven. Deze activiteit is gaande en niet afgerond. Onderzoek naar alternatieven voor pleegzorg loopt nog, evenals de mogelijkheden voor een scheiding (zonder schade) loket.
		De samenwerking tussen het gebiedsteam en ketenpartners wordt geïntensiveerd door het organiseren van jaarlijkse ontmoetingen. Onderdeel hiervan vormt ook de samenwerking met huisartsen en praktijkondersteuners.		De jaarlijkse ontmoeting is georganiseerd. Het project POH GGZ Jeugd is gestart. Implementatie vindt in 2021 plaats.
	Eind 2020 is in de inzet van VVE voor doelgroepkinderen verhoogd van 10 naar 16 uur per week.	Eind 2020 wordt geëvalueerd met peuteropvangorganisaties en overige betrokkenen of de doelstelling uitbreiding VVE uren van 10 naar 16 uur gerealiseerd is.		De doelstelling uitbreiding VVE uren van 10 naar 16 uur is gerealiseerd.
	Eind 2020 is de aanpak uitgevoerd op het gebied van (v)echtscheidingen en kindermishandeling.	Jaarlijks evalueren we ons actieplan Huiselijk geweld en Kindermishandeling en voeren we de activiteiten uit samen met onze partners (onderwijs, sportclubs, kerken, vrijwilligersorganisaties).		Er is geconcludeerd dat het nog te vroeg is om de vernieuwde meldcode en handlingsprotocol te evalueren. Vanwege Coronamaatregelen heeft het langer geduurd voordat de eerste projecten van het provinciaal actieplan zijn opgezet. In oktober is er een werkproces opgeleverd rondom positionering en facilitering van de aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld. Voor de facilitering zijn er uren geormerkt.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Langer leven in goede gezondheid</i>
Gezondheidsbeleid 2014-2017
In concept:
Gezondheidsbeleid/handavingsbeleid
<i>Meer maatschappelijke participatie</i>
Kadernota "samen leven, sterk voor elkaar" (2013)
Algemeen deel uitvoeringsplan (2014)
Uitvoeringsplan Participatiewet (2014)
Uitvoeringsplan WMO (2014)
Fan Weerde, mantelzorgbeleid (2016)
"Het nieuwe jongerenwerken DDFK"
In Concept
Beleid sociaal domein (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet) 2018/(2019)
Armoedebeleid (2018/2019)
Beleid terugvordering en verhaal, verificatiebeleid en handavingsbeleid sociaal domein
Herijking Participatiebeleid
Visiedocument wonen en zorg
Visiedocument gebiedsteam (toegang)
Visiedocument harmonisatie welzijnswerk
<i>Gunstiger opvoedklimaat</i>
Uitvoeringsplan Jeugdwet (2014)
Lokaal actieplan Huiselijk geweld en kindermishandeling

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Werk-en Leerbedrijf NEF	Uitvoering Participatiewet.
Veiligheidsregio Fryslân onderdeel GGD Fryslân	Gezondheidsdienst van de Friese gemeenten ter bevordering van de gezondheidssituatie en leefstijl van inwoners.
Mobiliteitsburo Noordoost Fryslân	De gemeenten: Achtkarspelen, Dantumadiel, Dongeradeel, Ferwerderadiel, Kollumerland c.a., en Tytstjerksteradiel in de regio Noordoost Fryslân en de provincie Fryslân hebben besloten om samen te werken op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer en openbaar vervoer, dit om de leefbaarheid in de regio Noord Oost Fryslân te behouden.
Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018	De centrumgemeente is Leeuwarden. Het doel is de beleidsvoorbereiding ten behoeve van de wettelijke taken op terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg en maatschappelijke ontwikkeling doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren met de Friese gemeenten.

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2019	3,10	2,40
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2019	20,00	26,00
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2019	1,40	2,00

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	2019	408,30	792,10
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2019	1,00	1,00
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2019	5,00	6,00
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2019	67,10	68,80
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2019	2,00	2,00
Personen met een bijstands-uitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2020	457,10	459,70
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2020	181,20	202,00
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2019	11,00	12,30
Jongeren met jeugd-bescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2019	1,70	1,20
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2019	0,40	0,40
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2020	710,00	640,00

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school per 1.000 leerlingen. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	DUO
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	DUO
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar), dat vroegtijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Een startkwalificatie is een havo of vwo-diploma of een mbo-diploma vanaf niveau 2. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	Ingrado
Banen	Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	LISA
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering rond moet komen. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	CBS
Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut – Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners. Periode 2020, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	CBS
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar. Periode 2020, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	CBS
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	CBS
Jongeren met jeugd-reclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar). Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	CBS
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen de WMO. Voor de WMO-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde is gebaseerd op 180 deelnemende gemeenten. Per 10.000 inwoners Periode 2020, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	GMSD

Overzicht baten en lasten 2020

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primi- tieve begroting	Begro- ting na wijziging	Jaarreke- ning	Saldo
Baten				
301 WMO (maatschappelijke participatie)	195	195	240	45
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebied- steam)	0	0	10	10
303 Inkomensondersteuning	6.931	10.410	9.140	-1.270
304 Participatie	0	0	1	1
305 Jeugdwet	0	0	0	0
306 Gezondheid	0	0	0	0
307 Welzijnswerk	0	513	351	-162
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)	252	366	341	-25
Totaal baten	7.379	11.484	10.082	-1.402
Lasten				
301 WMO (maatschappelijke participatie)	-7.105	-6.705	-6.503	202
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Gebied- steam)	-178	-386	-290	96
303 Inkomensondersteuning	-8.849	-12.213	-10.157	2.055
304 Participatie	-6.526	-7.086	-7.186	-101
305 Jeugdwet	-6.307	-6.213	-6.642	-429
306 Gezondheid	-902	-917	-915	2
307 Welzijnswerk	-464	-925	-788	137
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)	-1.048	-1.180	-1.011	170
Totaal lasten	-31.378	-35.625	-33.492	2.133
Saldo baten en lasten	-24.000	-24.141	-23.410	731
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	-1	-1	-1	0
Onttrekkingen	1	1	3	2
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reser- ves	-1	-1	1	2
Resultaat	-24.001	-24.142	-23.409	733

Toelichting op de verschillen Programma 3: Soarch en Wolwêzen

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		-1.402
301 WMO (maatschappelijke participatie)		45
De gelden voor ambulante begeleiding van de doelgroep maatschappelijke opvang en vrouwenopvang zijn overgeheveld van de centrumgemeenten naar de lokale gemeenten. Dit levert aan de batenkant een voordeel op van € 98.000. Tegenover deze baten staan in de praktijk gelijke kosten voor begeleiding.	I	98

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Vanwege corona is sprake geweest van een vrijstelling voor de eigen bijdragen in de maanden april en mei 2020, hierdoor vallen de baten € 42.000 lager uit. Dit is gecompenseerd in de algemene uitkering, deze inkomsten vallen onder een ander programma dan programma 3.	I	-42
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	-11
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Ge-biedsteam)		10
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	10
303 Inkomensondersteuning		-1.270
De definitieve beschikking 2020 van het rijk voor de uitkering BUIG valt € 258.000 hoger uit dan de voorlopige beschikking.	I	258
De baten overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) vallen in 2020 op basis van het aantal verstrekkingen lager uit. Deze onderbesteding blijft beschikbaar op de balans voor besteding in 2021. Het betreft een specifieke uitkering vanwege de Corona vandaar dat zowel de baten als lasten met hetzelfde bedrag worden bijgesteld.	I	-1.506
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	-22
304 Participatie		1
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	1
307 Welzijnswerk		-162
De baten en lasten van de proeftuin maatschappelijke diensttijd (MDT-project) zijn nog niet volledig ontvangen en uitgegeven. Deze bedragen worden doorgeschoven naar volgend jaar. Per saldo budgettair neutraal.	I	-162
308 Onderwijs (kinderopvang / vve)		-25
De baten Voor en Vroegschoolse Educatie (VVE) vallen in 2020 lager uit, doordat in verband met corona de wens voor VVE in de kinderopvang nog niet is opgepakt. Deze onderbesteding blijft beschikbaar op de balans voor besteding in 2021. Het betreft een specifieke uitkering vandaar dat zowel de baten als lasten met hetzelfde bedrag worden bijgesteld.	I	-36
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	11
Lasten		2.133
301 WMO (maatschappelijke participatie)		202
In 2020 hebben we door een kleinere instroom minder vreemdelingen gehuisvest dan verwacht. De kosten voor de inzet van maatschappelijke begeleiding zijn hierdoor € 48.000 lager uitgevallen dan groot.	I	48

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Door de corona pandemie is door partners en partijen minder beroep gedaan op de gemeente voor de bekostiging van bepaalde preventieve activiteiten, die door de maatregelen geen doorgang kunnen vinden. Mantelzorg en voorlichting op scholen zijn daar een voorbeeld van.	I	32
Onder vervoersvoorzieningen vallen onder andere autoaanpassingen, scootmobielen en driewielfietzen. In 2019 werden 43 voorzieningen verstrekt en in 2020 waren dat er 50. Doordat voorzieningen soms tot wel € 25.000 kosten, fluctueren de jaarlijkse kosten. In 2020 werden gemiddeld minder complexe voorzieningen verstrekt dan in 2019.	I	58
Het aantal aanvragen voor woonvoorziening is met 9% gestegen ten opzichte van voorgaand jaar en daarmee ook de kosten.	I	-33
Er werden minder rolstoelen verstrekt dan in voorgaande jaren. In 2019 werden er 68 nieuwe rolstoelvoorzieningen verstrekt en in 2020 waren dat er 33. De daling van dit aantal wordt onder andere veroorzaakt doordat inwoners met een Wet Langdurige Zorg (WLZ) indicatie sinds 2020 een rolstoel vanuit de WLZ krijgen in plaats vanuit de WMO.	I	62
De kosten voor Wmo vervoer zijn € 48.000 hoger uitgevallen, ook de kosten mobiliteitsbureau zijn € 61.000 hoger uitgevallen, hier tegenover staan lagere kosten voor leerlingenvervoer € 100.000. De voordelen en nadelen hebben te maken met hoger of lager ingezet vervoer en continuatievergoeding dan begroot, doorbelaste corona kosten en beperkende maatregelen die hebben geleid tot een inefficiënter vervoer.	I	-109
Opvang en beschermd wonen betreft een centrumgemeentetaak, uitgevoerd door de gemeente Leeuwarden, waarbij tekorten en overschotten op basis van solidariteitsprincipes gedragen worden door de Friese gemeenten. Het tekort is omgebogen in een overschot, door de inzet van een expertiseteam in de toegang tot beschermd wonen (stringenter indiceren).	S	212
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	-68
302 Toegang zorg en ondersteuning (w.o. Ge- biedsteam)		96
In het kader van de uitgavenstop zijn geen aanvullende activiteiten met betrekking tot innovatie en transformatie 3D meer ontwikkeld, de prioriteit lag bij kostenbeheersing. Hierdoor is € 79.000 minder besteed dan begroot.	I	79
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	17

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
303 Inkomensondersteuning		2.055
Voorlopig dekt het BUIG-budget van het Rijk het aantal verstrekkingen van bijstandsuitkeringen (385 per 1/12/2020). Dit komt mede doordat het aantal uitkeringen de afgelopen jaren is gedaald (7,3% in 2019). Over 2020 zien we vanwege de Corona het aantal uitkeringen toenemen met 0,5%. We verwachten dat deze ontwikkeling de komende tijd doorzet.	I	215
Ten aanzien van de primitieve begroting vallen de lasten I.O.A.W. € 31.000 hoger uit. Het aantal uitkeringen is in 2020 van 47 naar 36 gedaald. Er is in de tweede tussentijdse rapportage een te hoog bedrag afgeraamd, waardoor uiteindelijk voor de jaarrekening een overschrijding ontstaat.	I	-31
Het beroep op de overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) valt in 2020 lager uit dan de ontvangsten van het rijk. Deze onderbesteding blijft beschikbaar op de balans voor besteding in 2021. Het betreft een specifieke uitkering vanwege de Corona vandaar dat zowel de baten als lasten met hetzelfde bedrag worden bijgesteld.	I	1.506
De coronamaatregelen lijken een invloed te hebben op een kostendaling bij aantal kostensoorten bijzondere bijstand. Bijvoorbeeld vervoerskosten en rechtsbijstand. Daarnaast is er een positief effect vanwege maatregelen vanuit het project kostenbeheersing.	I	188
In lijn met het aantal bijstandsverstrekkingen vallen de kosten voor de collectieve ziektekostenverzekering over 2020 lager uit begroot.	I	53
Er zijn minder zaken doorgezet naar de Kredietbank Nederland, deze zijn intern behandeld. Hierdoor ontstaat er een positief resultaat van € 47.000.	I	47
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	77
304 Participatie		-101
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	-101
305 Jeugdwet		-429
Bij de tweede tussenrapportage 2020 heeft een neutrale bijstelling van de begroting plaatsgevonden van € 300.000, betreft verwachte terugloop in kosten pgb's en stijging in maatwerkvoorzieningen jeugd. Op basis van de beschikbare productieverantwoordingen van zorgaanbieders over 2020 is het beeld met alleen een neutrale verschuiving van budget voor de maatwerkvoorzieningen te optimistische geweest.	I	-458

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
De lasten pgb jeugd 18- vallen afgerond € 29.000 lager uit. Het aantal klanten met een PGB is afgenomen van 28 in 2019 naar 20 in 2020. Daarnaast zien we als gevolg van het project kostenbeheersing dat het gemiddelde budget per klant is afgenomen. Verder zien we hier waarschijnlijk ook een effect van het project kostenbeheersing. Klanten die voorheen een PGB van € 20 euro hadden, zijn teruggebracht naar € 12 a € 13 per uur.	I	29
306 Gezondheid		2
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	2
307 Welzijnswerk		137
De baten en lasten van de proeftuin maatschappelijke diensttijd (MDT-project) zijn nog niet volledig ontvangen en uitgegeven. Deze bedragen worden doorgeschoven naar volgend jaar. Per saldo budgettair neutraal.	I	162
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	-25
308 Onderwijs		170
De kosten voor leerlingen vervoer vallen € 100.000 lager uit. De kosten Wmo vervoer zijn € 48.000 hoger uitgevallen, ook de kosten mobiliteitsbureau zijn € 61.000 hoger uitgevallen. De voordelen en nadelen hebben te maken met hoger of lager ingezet vervoer en continuatievergoeding dan begroot, doorbelaste corona kosten en beperkende maatregelen die hebben geleid tot een inefficiënter vervoer.	I	100
De uitgaven Voor en Vroegschoolse Educatie (VVE) vallen in 2020 lager uit. In verband met corona is de wens voor VVE in de kinderopvang nog niet opgepakt, dit zal in 2021 worden uitgezocht. Deze onderbesteding blijft beschikbaar op de balans voor besteding in 2021. Het betreft een specifieke uitkering vandaar dat zowel de baten als lasten met hetzelfde bedrag worden bijgesteld.	I	36
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	34
Mutaties reserves		2
Toevoegingen		0
Onttrekkingen		2
Totaal Resultaat		733

Specificatie reserveringen Programma 3: Soarch en Wolwêzen

Onderwerpen	Bedragen x € 1.000		
	Bedragen	Jaar- rekening	Saldo
Toevoegingen			
Reserve meerjaren onderhoudsplan gebouwen en installaties			
• Verschillen kleiner dan € 25.000.	-1	-1	0
Totaal Toevoegingen	-1	-1	0
Onttrekkingen			
Reserve meerjaren onderhoudsplan gebouwen en installaties			
• Verschillen kleiner dan € 25.000.	1	3	2
Totaal onttrekkingen	1	3	2
Totaal Reserveringen	-1	1	2

Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje

Waar gaat programma 4 'Wurk, Bedriuw en Rekreaasje' over?

Programmaportefeuillehouder : K. Agricola, R. Kempenaar
Programmaregisseur : W. Oosterhuis
Programmamanager : M. van den Bosch

Inleiding:

De gemeente Dantumadiel wil de bedrijvigheid bevorderen en staat voor het waarborgen van een goed en aantrekkelijk vestigingsklimaat. Mede door een actieve benadering van de ondernemers en met name in die sectoren die de Dantumadielse economie dragen (landbouw, bouw, metaal, zorg en recreatie). Daarnaast wordt ingezet op het behouden en versterken van de detailhandel in de kernen, waardoor de leefbaarheid gewaarborgd blijft.

Op het gebied van bedrijfsvestiging wil de gemeente zich inzetten voor het verbeteren van de kwaliteit en het beheer van bestaande bedrijventerreinen. De vestiging van lokaal gebonden, kleinschalige bedrijven heeft hierbij de voorkeur. Vestigings- dan wel uitbreidingsmogelijkheden zijn er op dit moment onder meer voor het bedrijventerrein bij de Westereen, Damwâld en voor het bedrijventerrein De Zwette te Feanwâlden. De komende tijd wil gemeente Dantumadiel zich oriënteren op de behoefte en goede invulling van bedrijventerreinen in de hele gemeente. Dit dient ook in het convenant bedrijventerreinen zijn weerslag te krijgen.

Het bevorderen van bedrijvigheid en dus de werkgelegenheid is van groot belang voor een leefbare en gezonde lokale samenleving. Werken aan innovatieve en duurzame werkgelegenheid, door samenwerking met Onderwijs en Ondernemers, is van groot belang. De regionale samenwerking in de vorm van de regionale versnellingsagenda kan daar zeker ook een bijdrage aan leveren.

De samenwerking met de ondernemers en de ondernemersverenigingen in de vorm van het Dantumadielse economisch platform en ondernemersfonds wil de gemeente versterken.

Recreatie en toerisme is een kans voor Dantumadiel. Dantumadiel is een prachtige groene gemeente. De gemeente ziet binnen haar grenzen toeristische en recreatieve ontwikkelingszones langs het vaarwater de Zwemmer, in en om het Bûtefjild, langs de recreatieve infrastructuur en bij bestaande locaties met een toeristische waarde. De natuur- en agrarische gebieden bieden vooral ruimte aan kleinschalige recreatie.

Kansen liggen vooral in het gezamenlijk promoten van de gehele regio Noordoost Fryslân. De Noardlike Fryske Wâlden, het Bûtefjild en het cultureel historische landschap zijn voorbeelden van pareltjes die in een regionale aanpak meer bekendheid moet krijgen.

Daarnaast dienen nieuwe digitale mogelijkheden zich nadrukkelijk aan. De digitale recreatieve infrastructuur zal zodanig moeten worden opgezet dat bijvoorbeeld de recreanten een uitstapje op maat kunnen samenstellen.

Hoofddoelstelling:

Behouden en streven naar een gezond ondernemersklimaat.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Bereikbaarheid

Kerdoelen

401.1 Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven

Speerpunten:

- Aanbod van bedrijventerreinen;
- Provinciaal convenant bedrijventerreinen;
- Dienstverlening aan en het faciliteren van de ondernemers;
- Contacten met ondernemersverenigingen;

Waar gaat programma 4 'Wurk, Bedriuw en Rekreaasje' over?

- Ontsluiting d.m.v. wegen en digitale mogelijkheden;
- Op peil houden van werkgelegenheid;
- Bedrijven zoveel mogelijk in de dorpen behouden met het oog op de leefbaarheid.

401.2 Meer instroom en toeleiding naar werk

Speerpunten:

- Mismatch op de arbeidsmarkt;
- Re-integratie;
- Onderwijs;
- Ondernemersbelangen.

Toelichting:

- Door aantrekkende economie is de vraag naar bedrijventerreinen op verschillende plaatsen groot. Dat vraagt om actie en zal er zeker toe bijdragen dat het overleg over het aantal m2 bedrijventerreinen weer op scherp komt. Dat zal zeker de nodige spanning op gaan leveren in het overleg met de provincie.
- Daarnaast is door de genoemde economische ontwikkeling de vraag naar personeel sterk gestegen, de instroom vanuit de groep lager opgeleiden neemt gestaag toe maar zou mogelijk nog beter kunnen. Daar zal door gerichte acties een antwoord op gevonden moeten worden.

Onderwerp: Detailhandel

Kerdoel

402 Verbeteren detailhandel structuur

Speerpunten:

- Ondernemers;
- Ondernemersverenigingen;
- Overige maatschappelijke voorzieningen(en combi's);
- ANNO onderzoek;
- Winkelvloeroppervlak;
- Bereikbaarheid;
- Compleetheid detailhandel in de grotere kernen.

Onderwerp: Duurzame en innovatieve bedrijvigheid

Kerdoel

403 Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid

Speerpunten:

- Behoud bedrijvigheid;
- Versterken sterke sectoren;
- Inzet op innovatie als dragende en stuwende kracht.

Onderwerp 404 Gastvrije gemeente

Kerdoel

404 Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeente om te recreëren en te verblijven

Speerpunten:

- Ondernemersklimaat;
- Marketing en promotie;
- Verblijfsaccommodaties;
- Recreatieve infrastructuur;
- Toeristische voorzieningen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
401.1	Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven			
	Het aantal verkochte bedrijfskavels moet in de periode 2020-2022 toenemen met 25%.	Actieve promotie van de bedrijfskavels als opdracht voor de eigen bedrijven contactfunctionaris.		Er is nog één kavel beschikbaar en op één bedrijfskavel ligt een optie. Er zal dus haast gemaakt moeten worden met het realiseren van nieuwe bedrijfskavels. De urgentie is bij de provincie al duidelijk gemaakt.
		Promotie bedrijfskavels Friesland breed. O.a. door actieve promotie op de website van de gemeente.		Door de krapte aan bedrijfskavels is promotie niet echt noodzakelijk en wordt er nu meer actie ondernomen richting provincie en de afdeling RO om de mogelijkheden van nieuwe bedrijfskavels te realiseren.
	Het realiseren van toename bedrijfsterreinen van 3% in het convenant. In alle dorpen waar lokale vraag naar bedrijventerreinen ontstaat dit faciliteren en ontwikkelen.	Overleg in ANNO verband met de provincie over de voorraad bedrijventerreinen en het convenant.		Overleg met de provincie heeft tot afspraken geleid die opgenomen zijn in het bedrijvenconvenant. Daarbinnen is nog steeds ruimte om op basis van concrete vragen op beperkte schaal uitbreidingen van bestaande bedrijventerreinen mogelijk te maken.
	Alle bedrijventerreinen in de periode 2020-2022 aansluiten op glasvezel.	Er zijn met Kabel Noord afspraken gemaakt over het moment van een mogelijke aansluiting op de glasvezel.		Alle terreinen zijn aangesloten.
	Het aantal bedrijfsbezoeken door de bedrijfscontactfunctionaris (BCF) per jaar vast te leggen in een plan van aanpak.	Realiseren van bedrijfsbezoeken door de BCF.		De bedrijfsbezoeken hebben voor zover dat mogelijk was plaatsgevonden. Gemiddeld twee per week.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Het aantal gecombineerde bedrijfsbezoeken (collegeleden en BCF) vast leggen in Plan van Aanpak (PvA).	Regelen van combi- bezoeken door de contact-functionaris.		Voor zover dat mogelijk was dit jaar de hebben de bedrijfsbezoeken plaatsgevonden. De ondernemers spraken daarvoor hun waardering uit.
	Organiseren van het Economisch Platform Dantumadiel.	Het ondersteunen van alle Ondernemersverenigingen (OV) in een ondernemersplatform Dantumadiel.		De bijeenkomsten hebben plaatsgevonden.
		Het begeleiden, afhandelen en beoordelen van de aanvragen in het kader van het ondernemersfonds Dantumadiel.		Een aantal voorankondigingen van aanvragen zijn besproken, over het algemeen hebben de leden daar positief op gereageerd.
	Onderzoek vanuit economisch perspectief naar nieuwe ontsluitingswegen in De Westereen Oost in regionaal perspectief..	Mede in ANNO verband uitvoeren van een mobiliteitsstudie.		Zie eerste turap, het onderzoek wordt nu meegenomen in een bredere mobiliteitsstudie voor heel noordoost Friesland.
401.2	Meer instroom en toeleiding naar werk			
	De werkgelegenheid voor de laaggeschoolde arbeidskrachten en ouderen groeit met 1% per jaar in de periode van 2020-2022.	Hoe mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt weer goed functionerende werknemers kunnen worden, Inzet van de mensen zelf maar ook van de bedrijven. De inzet van NEF is daarbij nadrukkelijk gewenst.		Door toename werkloosheid als gevolg van de Corona is de aandacht in een ander daglicht komen te staan en wordt er hard gewerkt aan om en bijscholing van de nieuwe groep werklozen.
	Betere aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt realiseren in het kader van de versnellingsagenda Noordoost Friesland.	Meer zicht krijgen op mensen die werk zoeken (mogelijk ook buiten hun eigen opleidingsachtergrond) , is nodig om over meer arbeidskrachten te beschikken. Met name in die sectoren waar de kans op werk aanwezig is.		Door de Corona uitgesteld.
		Inzet van de Kenniswerkplaats, KEI, gouden driehoek en kennislabs om sluitende keten te vormen voor arbeidsbemiddeling en toeleiding.		De uitvoering begint KOweer op gang te komen.
	Stimuleren en mede organiseren van een traject van leven lang leren.	Ontwikkelen en implementeren van doorlopende ambitieroutes, ook experimenteren.		Is mede als gevolg van de Corona in een ander daglicht komen te staan.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Werken aan challenges in de diverse themalabs Techlab, digilab, fjilidlab en zorglab)		Is mede als gevolg van de Corona in een ander daglicht komen te staan.
	Onderzoeken op welke wijze we invulling gaan geven aan de tegenprestatie zoals genoemd in het coalitieakkoord.	In samenspraak met een kerngroep vanuit de Raad (van alle fracties een vertegenwoordiger) komen tot ideevorming hoe de tegenprestatie vorm moet krijgen.		Is gereed, door de Corona is hier nog weinig gevolg aan gegeven.
		Samen met NEF trajecten ontwikkelen om de tegenprestatievormen te ontwikkelen.		Aan de ontwikkeling is met name in de eerste periode van deze periode nog gewerkt maar is nu enigszins stil komen te liggen als gevolg van de Corona.
402	Verbeteren detailhandel en structuur			
	Het in stand houden van het winkelaanbod voor de dagelijkse boodschappen in de (drie grotere) kernen van Dantumadiel.	In voorkomende gevallen een actievere houding als het gaat om de leegstand in één van de drie centra richting eigenaren van winkelunits.		Er is hier zeker bestuurlijk aandacht voor geweest en de bedrijvencontactfunctionaris is in contact met de eigenaren.
	Op basis van het in ANNO verband opgesteld onderzoeksrapport nagaan/ afspreken hoe in de grotere kernen het complete winkelaanbod te behouden is in het belang van de totale regio.	Uitwerken detailhandelsvisie.		Het uitwerken van het plan van aanpak heeft mede door de afstemming met het traject van de omgevingsvisie vertraging opgelopen. Een eerste analyse heeft wel al plaatsgevonden.
403	Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid in het kader van de regiodeal			
	Door een grote mate van samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en overheid een hogere uitstroom vanuit het onderwijs naar bedrijven in drie stuwende bedrijfssectoren stimuleren.	Het vormen van samenwerkings-clusters van bedrijven en onderwijsinstellingen in de sectoren bouw, metaal en agrifood in 2019 en 2020.		Zoals in de eerste turap is gemeld is voor de cluster bouw de bouwcampus gestart. In het verlengde daarvan wordt in samenspraak met de metaalcluster gewerkt aan concrete plannen. Daarnaast worden er op de diverse projecten behoorlijke vorderingen gemaakt.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Innovatieve samenwerking in de bouwcampus, gericht op procestechnologie, ontwikkeling van circulaire producten en versnellen van marktintroducties.		In de daarvoor samengestelde werkgroep in het kader van de versnellingsagenda vind hier nadere uitwerking van plaats.
		Stimuleren van kennisdeling in de zogenaamde kennisnetwerken.		Doorlopend proces.
	Meer duurzaamheid in de sectoren bouw, metaal en agri-food/landbouw en zorg.	Bedrijven stimuleren meer duurzaamheidsmaatregelen te nemen.		De start van een traject om bedrijven te stimuleren, heeft als gevolg van de Corona vertraging opgelopen, De provincie heeft er tot aan nu toe ook nog niet echt veel werk van gemaakt.
		Circulair/duurzaam inkopen.		Opgenomen in inkoopbeleid.
		Duurzame en circulaire initiatieven vanuit dorpen en ondernemers stimuleren en faciliteren.		Initiatieven worden gefaciliteerd, provinciaal beleid vormt soms een obstakel.
		Bedrijven stimuleren afval als grondstof te gebruiken.		Op project basis wordt er gewerkt aan een lokaal grondstation voor verwerking bermgras. Mogelijk wordt dit Bokashi-project mede vanuit de versnellingsagenda opgestart in 2021.
		In de landbouw/ agri-food-sector streven naar meer duurzame producten en productiewijze.		Heeft door de Corona vertraging opgelopen.
		Deelname aan het project Better Wetter over innovatie op het gebied van natte teelten.		Binnen de twee deelprojecten, worden de diverse opdrachten en opgaven verder uitgewerkt. Waarbij het verdienmodel voor de lisdodde op dit moment al in de praktijk wordt uitgewerkt door een regionale ondernemer te weten Dijkstra Draaisma.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Meer innovatie in de sectoren bouw, metaal en agri-food.	Activiteiten vanuit de agenda van de versnellingsagenda uitvoeren gebruik makend van de reeds ontwikkelde initiatieven in de regio.		In regionaal verband wordt hier aan gewerkt, met name door inzet van de Kenniswerkplaats, KEI en Kennislab. Maar door de Corona loopt dat nog niet echt vlot. Op dit moment zijn veel bedrijven bezig met overleven mede uit angst voor de toekomst.
	Arbeidsmarkt in de regio verbeteren (door regiodeal).	Extra inzet op het matchen van de vraagkant en aanbodkant op de arbeidsmarkt, gericht op de stuwende sectoren, Met name door gerichte actie op toeleiding trajecten.		Verdient juist nu in tijden van de Corona meer aandacht. Maar door de Corona is het extra moeilijk om gerichte actie te ontwikkelen. Wordt wel aan gewerkt, anticiperend op de veranderende werkelijkheid van de arbeidsmarkt.
		In zet op een hoger beroepsniveau, door een gezamenlijke inzet van de partijen.		Onderdeel van de versnellingsagenda.
404	De aantrekkelijkheid en gastvrijheid van de gemeente om te recreëren en te verblijven verder vergroten en te vermarkten.			
	Meer toeristische en recreatieve voorzieningen in het Lauwersmeer-gebied, Waddengebied en Bûtenfjild te realiseren in de periode 2019-2022.	Toeristische ontwikkeling en ontsluiting Wetterwâlden - Bûtenfjild.		De werkzaamheden lopen en binnen het project zullen de projecten 1 tot 4 in de fase 1 en 2 worden afgerond in 2021 en projectonderdeel 5 later.
		Verkenning recreatief park de Westereen en ontwikkeling Eeltsjemar		De ontwikkelingen rondom het Eeltsjemar lopen gestaag en heeft de nodige aandacht. De ontwikkelaars zijn met elkaar in overleg.
		Groei van vrijetijdssector: meer bezoekers, bestedingen en banen in balans met leefomgeving 2019-2020.		Er wordt gewerkt aan de uitwerking van de agenda maar ondervindt wel degelijk vertraging als gevolg van de Corona.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Uitvoering Businesscase versnellingsagenda; Regiomarketing en Destinatiebranding.		Het nader uitwerken van deze business case heeft uiteraard toch enige vertraging ondervonden van de Corona maar er is toch gestaag door- gewerkt aan het uit- werken van de case.
		Ondersteunen van recrea- tieve ontwikkelingen vanuit de dorpen en bedrijven in de gemeente.		Het ondersteunen van recreatieve ont- wikkelingen heeft door de Corona wel enige vertraging op- gelopen door de maatregelen verliep het stroever.

Onderwerp beleidsdocumenten	
<i>Bereikbaarheid en ruimte voor bedrijven</i>	
Convenant bedrijventerreinen Noordoost Fryslân	
Agenda Netwerk Noordoost Fryslân 2016 – 2020	
<i>Verbeteren detailhandel en structuur</i>	
Inventarisatie detailhandel Noordoost Friesland	
Agenda Netwerk Noordoost Fryslân 2016 – 2020	
<i>Meer toekomstbestendige, duurzame en innovatieve bedrijvigheid</i>	
Op weg naar een versnellingsagenda; Regiodeal Noordoost Fryslân	
<i>Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeenten om te recreëren en te verblijven</i>	
s 2025	
Land en water verbonden; Uitvoeren Waterrecreatievisie Noordoost Fryslân	
Agenda Netwerk Noordoost Fryslân II 2016-2020	
Agenda Netwerk Noordoost II met bijlagen en opgaven	
Meerjarenplan 2016-2019 Stichting Regiomarketing en Toerisme Noordoost Fryslân	
Jaarplan 2018 Stichting Regiomarketing en Toerisme Noordoost Friesland	
Toekomstplan 2020 De Marrekrite	
Beleidsbrief Economie van de gastvrijheid provincie Fryslân (2016)	
Lauwersmeer presentatie 22-11-2012	
Actieplan Noordoost aan het Wad 1 (2016)	
Het Waddengebied een cultuurlandschap van wereldklasse	
Investeringskader Waddengebied 2016-2026	
Meerjarenprogramma Investeringskader Waddengebied 2018 en verder	
Masterplan Waterfront Dokkum (2011)	
Merk Fryslân: Strategisch Marketingplan 2015-2018	
Zwerven door Fryslân: Plan van Aanpak Integrale Toeristische Basisinfrastructuur Fryslân (2015)	
Toeristische ontwikkeling en ontsluiting Wetterwâlden-Bûtenfjild	
Toeristisch programma Friese Wadden: Horizon 2013-2020	
Toeristisch programma Friese Wadden: Horizon 2013-2020; Projectenboek	

Nr	Onderwerp reguliere activiteiten
404	<i>Een betere uitstraling als aantrekkelijke en gastvrije gemeenten om te recreëren en te verblijven</i>
	Het op peil houden en versterken van de recreatieve en toeristische infrastructuur (water en land)
	Marketing en gastheerschap van de regio (via subsidie Stichting Regiomarketing en Toerisme)

Nr	Onderwerp reguliere activiteiten
	Harmonisatie van regelgeving binnen de Noordoost-Friese gemeenten op het gebied van recreatie en toerisme
	Beoordelen, verlenen en vaststellen van subsidies op het gebied van recreatie en toerisme
	Het houden van overleggen met stakeholders en het afleggen van bedrijfsbezoeken
	Ondersteunen van recreatieve en toeristische ondernemers bij het realiseren van hun plannen
	Advisering over recreatieve en toeristische vraagstukken

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Marrekrite	De Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijke belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap.

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dan- tumadiel	Nederland
Functiemenging	%	2019	36,90	53,20

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Functiemenging	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel banen als woningen. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	LISA

Overzicht baten en lasten 2020

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primi- tieve begroting	Begro- ting na wijziging	Jaarreke- ning	Saldo
Baten				
401 Economie en werkgelegenheid	96	678	1.143	465
403 Recreatie en toerisme	20	0	0	0
Totaal baten	116	678	1.143	465
Lasten				
401 Economie en werkgelegenheid	-695	-1.257	-1.545	-288
403 Recreatie en toerisme	-77	-154	-97	57
Totaal lasten	-773	-1.411	-1.641	-231
Saldo baten en lasten	-656	-733	-498	235
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	0	-222	-222	0
Onttrekkingen	144	457	381	-76
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	144	236	160	-76

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primi- tieve begroting	Begro- ting na wijziging	Jaarreke- ning	Saldo
Resultaat	-512	-497	-339	158

Toelichting op de verschillen Programma 4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje
(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		465
401 Economie en werkgelegenheid		465
- Ten aanzien van de bouwgrondexploitatie zijn de baten voor de bedrijventerreinen op rekeningsbasis € 103.000 hoger dan de lasten. Dit heeft te maken met: - Winstneming de Aldi, de Westereen (+ € 77.000) - winstneming Oostersingel, de Westereen (+ € 25.000) Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de balans en de paragraaf Grondbeleid.	I	480
De opbrengsten voor het project Better Wetter zijn gelijk gesteld aan de lasten voor 2020. Hierdoor zijn er lagere baten dan begroot. Aan de lasten kant is er een evengrote onderschrijding in de kosten, waardoor dit geen effect heeft op het rekeningssaldo. Zie ook lastenkant.	I	-29
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	14
Lasten		-231
401 Economie en werkgelegenheid		-288
Zie toelichting aan de batenkant, onderdeel bouwgrondexploitatie bedrijventerrein.	I	-377
De uitgaven voor het project Better Wetter lopen achter op de planning. Hierdoor zijn er lagere lasten dan begroot. Aan de baten kant is er een evengrote onderschrijding in de kosten, waardoor dit geen effect heeft op het rekeningssaldo. Zie ook batenkant.	I	29
Er is € 45.000 voordeel op het ondernemersfonds, maar hier staat een lagere onttrekking aan de reserve tariefsdifferentiatie tegenover.	I	45
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	15
403 Recreatie en toerisme		57
De uitgaven voor het project Wetterwâlden-Bûtenfjild lopen achter op de planning. Hierdoor ontstaat er in 2020 een incidenteel voordeel van € 43.000. Minder uitgaven hier betekent een lagere onttrekking aan de algemene reserve.	I	43
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	14

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Mutaties reserves		-76
Toevoegingen		0
Onttrekkingen		-76
Totaal Resultaat		158

Specificatie reserveringen Programma 4: Werk, bedrijf en Recreatie

Onderwerpen	Bedragen x € 1.000		
	Bedragen	Jaar- rekening	Saldo
Toevoegingen			
Reserve tariefdifferentiatie			
• Jaarlijks wordt er € 77.000 in de reserve tariefdifferentiatie gestort ten behoeve van het Ondernemersfonds.	-77	-77	0
Reserve Regiodeal			
• Het budget voor de regiodeal is in de 2 ^e tussentijdse rapportage verplaatst van de Algemene reserve naar de Reserve Regiodeal.	-145	-145	0
Totaal Toevoegingen	-222	-222	0
Onttrekkingen			
Algemene reserve	220	197	-22
• Het budget voor de regiodeal is in de 2 ^e tussentijdse rapportage verplaatst van de Algemene reserve naar de Reserve Regiodeal.	145	145	0
• Project Wetterwâlden-Bûtenfjild, onttrekking werkelijke kosten	75	53	-22
Reserve tariefdifferentiatie OZB	93	39	-54
• Reserve tariefdifferentiatie, vanwege lagere kosten ondernemingsfonds en lagere kosten exploitatie bedrijfsleven in programma 1.	93	39	-54
Reserve Regiodeal	145	145	0
• De werkelijke kosten zijn ten laste van de reserve Regiodeal gebracht.	145	145	0
Totaal onttrekkingen	457	381	-76
Totaal Reserveringen	236	160	-76

Programma 5: Wenjen en Omjouwing

Waar gaat programma 5 'Wenjen en Omjouwing' over?

Programmaportefeuillehouder : G. Wiersma
Programmaregisseur : W. de Vries
Programmamanager : B. Schat

Inleiding:

Dantumadiel wil investeren in de toekomst. Dat vraagt aandacht voor duurzaamheid, leefbaarheid, de leefomgeving en de inwoners in al hun behoeften. Dantumadiel wil investeren in ruimtelijke en sociale kwaliteit. Wonen is een eerste levensbehoefte. De overheid, de gemeente niet in de laatste plaats, heeft en houdt onvermijdelijk een grote invloed op het voorzien in die behoefte. Het zal de komende periode een prominent onderwerp van aandacht zijn. Door krimp en veranderde woonbehoeften is de vraag veranderd. Het aanbod is daar nog onvoldoende op aangepast. De komende jaren wordt het belangrijk om dat te verbeteren. Iedereen moet goed, duurzaam en passend, waar mogelijk levensloop- en toekomstbestendig, in zijn woonbehoefte kunnen voorzien. We willen inwoners vasthouden en mogelijk zelfs nieuwe inwoners aantrekken. Dat vergt durf, creativiteit en het gebruik maken van alle conventionele en innovatieve middelen.

Een belangrijke opgave voor de komende periode is ook om onze lokale samenleving duurzamer te maken. We hebben ons daar in ANNO-verband eerder al aan gecommitteerd. We willen daar als gemeente zelf het goede voorbeeld in geven door bij de energiebehoefte in gemeentelijke gebouwen te vermindere. De inwoners, bedrijven en instellingen moeten bewust worden gemaakt van de noodzaak tot verduurzaming en de mogelijkheden daartoe. De circulaire economie heeft de toekomst. We willen dat ook bij de afvalverwerking gaan toepassen.

Ruimtelijke kwaliteit vraagt naast ecologie, economie, sociaal-ruimtelijke aspecten ook aandacht voor onze gebouwde omgeving. We willen graag behouden wat waardevol is en de eigenheid en identiteit van onze dorpen mee bepaalt. Tegelijk willen we de inwoners ruimte geven om aan die eigenheid vorm te geven door minder regelend op te treden.

Hoofddoelstelling:

Behouden en versterken van een aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving:

- Duurzaam;
- Toekomstgerichte;
- Schoon;
- veilig.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Wonen

Kerdoel

501 Het verbeteren van toekomstgericht wonen, waarbij alle doelgroepen op de woningmarkt hun woonwensen kunnen realiseren

Speerpunten:

- Match op de woningmarkt;
- Vraaggerichtheid en daar snel op kunnen inspelen;
- Bediening van doelgroepen;
- Inspelen op demografische ontwikkelingen.

Onderwerp: Duurzaamheid

Waar gaat programma 5 'Wenjen en Omjouwing' over?

Kerndoel

502 In 2030 is Noordoost Fryslân een regio die volhoudbaar voorziet in haar behoefte qua energie, voedsel, producten en diensten

Speerpunten:

- Voorbeeldgedrag;
- Gedragsbeïnvloeding;
- Ondersteuning minder draagkrachtigen;
- Verduurzaming energieproductie;
- Duurzaamheid in de fysieke leefomgeving.

Onderwerp: Ruimtelijke kwaliteit/ro/bouwen

Kerndoel

503.1 De cultuurhistorische waarden worden beter beschermd.

Speerpunten:

- Focus op integrale benadering ruimtelijke kwaliteit;
- Nadrukkelijker koppeling ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid;
- Wegnemen kwaliteitsverstoringen;
- Behoud en versterking gebiedseigen kwaliteiten.

Kerndoel

503.2 De gemeente heeft vertrouwen in haar inwoners op het gebied van ruimtelijke kwaliteit.

Speerpunten:

- Vergunningen beleidsarm;
- Deregulering;
- Optimaliseren van regelgeving met duidelijker kaders en meer vertrouwen in inwoners.

Onderwerp: Afval

Kerndoel

504 Meer toepassen van de uitgangspunten van de circulaire economie.

Speerpunt:

- Het sluiten van grondstofketens, door gebruik te maken van hernieuwbare grondstoffen en door de grondstoffen, onderdelen en producten te hergebruiken.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
501	Het verbeteren van toekomstbestendig wonen, waarbij alle doelgroepen op de woningmarkt hun woonwensen kunnen realiseren			
	De aansluiting van het woningaanbod op de kwalitatieve vraag is verbeterd met 20% op de woningmarktmonitor.	Woningaanbod voldoet aan kwalitatieve vraag.		Er is er nog steeds sprake van een capaciteitskrapte. Via Prima-vera en project SPA wordt dit inzichtelijk gemaakt. Er wordt inzet op gepleegd in lijn met het vast te stellen Woonprogramma.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				Thiedemapark 2021, Mounetille 2021/2022. Er is bij een aantal projecten vertraging vanwege het definitief maken van afspraken of afstemming met de provincie.
		Aanpak verrommeling en verpaupering dorpen (huur- en koopwoningen) in samenwerking met Thús Wonen en gebiedsteams.		De persoonlijke benadering wordt voortgezet, maar kan enige vertraging oplopen door de Coronamaatregelen. Het is inmiddels een kwestie van going concern, maar ook als actiepunt opgenomen in de Woonvisie.
		Uitvoeren herstructureringsprojecten.		Dit loopt volgens schema.
		Uniformeren afspraken herstructurering gemeenten en corporaties.		
		Uitrol Dom 2-projecten: verbetering particuliere woningvoorraad.		De DOM's zijn in nauwe afstemming met de gemeente en andere overheden aan de slag met het ontwikkelen en uitvoeren van hun plannen.
		Activiteiten regionale agenda wonen (ANNO).		De Beleidsvisie Wonen is inmiddels vastgesteld. Er wordt momenteel onderzocht of de gemeente aanspraak kan maken op een bijdrage uit het Volkshuisvestingsfonds.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
				De regionale woningbouwprogrammering wordt bestuurlijk in ANNO-verband afgestemd. De Woonagenda van het college wordt in de tweede helft van 2021 met de raad gedeeld.
		Actualiseren Woonbeleid (i.s.m. harmonisatietraject).		Woonvisie is in Dantumadiel op 26 januari 2021 door de Raad vastgesteld. Het woonprogramma moet nog worden vastgesteld.
		Monitoren woningvoorraad, o.a. realisatie plannen en leegstand.		Zie hiervoor bij toelichting op voortgang Woonvisie. Er is in ANNO-verband een monitor in voorbereiding.
		Periodiek overleg met stakeholders woningmarkt (Platform).		Het proces om te komen tot een (regionaal) Platform is een uitwerking van de Woonvisie. Concrete uitwerking wordt meegenomen in de Woonagenda / uitvoeringsagenda Woonvisie.
		Inspelen op demografische ontwikkelingen met aandacht voor alle doelgroepen op de woningmarkt. O.a. door actief in te spelen op innovatie en met grondzaken ontwikkelen van een kavelstrategie en leveren van maatwerk.		De nieuwe Nota Grondbeleid bevat weliswaar een vergroot instrumentarium, maar er is nog geen sprake geweest van het leveren van maatwerk voor doelgroepen met bijv. kavelstrategie. Met de Woonvisie, die in de afrondende fase is, komt dat in zicht.
		Promotie van en stimuleren van toekomstbestendig wonen door faciliteren en stimuleren van vernieuwende woonconcepten.		Dit is een onderdeel van het uitvoeringsprogramma. Daarmee wordt het going concern.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Samen met de stakeholders op de woningmarkt actief inzetten op verduurzaming van de woningvoorraad.		Verduurzaming is onderdeel van de Woonvisie en de jaarlijkse afspraken met de corporaties. Binnen ANNO bespreken we de instelling van een transitiefonds vanuit krimp-middelen. Zie ook bij sloopstimuleringsregeling verderop.
		Ontwikkelen van nieuwe vormen van planontwikkeling en innovatieve kavelstrategie: flexibel en duurzaam maatwerk per dorp (zowel grote als kleine dorpen) met brede spreiding: in prijsklasse, voor starters, senioren, sociaal en privaat.		Deze actie is opgenomen in het Woonprogramma, waarin de woningbouwprogrammering integraal is vastgelegd.
		Ontwikkelen van extra mogelijkheden voor starters, senioren en mensen met een kleine beurs (erfpacht, stimuleren leningen voor levensloopbestendigheid en duurzaamheid, blijversleningen) met flexibiliteit en maatwerk per dorp.		Het instrumentarium daarvoor is of wordt aan de raad voorgelegd.
		Promotie levensloopbestendig wonen.		Dit is onderdeel van de eerder aangehaalde uitvoeringsagenda.
502	In 2030 is de regio Noardeast Fryslân een regio die volhoudbaar voorziet in haar behoefte qua energie, voedsel, producten en diensten			

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	De Gemeente Dantumadiel voorziet voor haar eigen gebouwen in 2022/23 voor 20% op duurzame wijze in haar eigen energiebehoefte.	Meer toepassen van de uitgangspunten van circulaire economie.		Het plan van aanpak energietransitie en de transitievisie warmte zijn vastgesteld door de raad. Er zal worden gestart met de uitvoering. Momenteel is de inkoop van het onderhoud van elektrische installaties in voorbereiding. Hierbij wordt ook duurzaamheid en circulariteit uitgevraagd.
		Project "NOF als energieleverancier" van KennislabNOF.		Er is een green dealsubsidie aangevraagd vanuit het Kennislab voor Driezum.
	Energieconsumenten zijn zich bewuster van hun energiegebruik en de consequenties voor milieu en samenleving, en zijn gemotiveerd tot duurzaam energiegebruik en besparing.	Er worden gerichte projecten opgezet.		Voor particulieren zijn niet meer subsidie en leningen verstrekt sinds de laatste rapportage. Wel is er één stimulering lening verleend voor Voetbalvereniging Broeksterboys. In 2020 zijn 40 energie adviezen aan huis gegeven.
		Er wordt een communicatie programma opgezet.		Het Duurzaam Bouwloket heeft een communicatiekalender gemaakt. Hierin staat wanneer we algemene adviezen naar onze inwoners communiceren. Vanuit de Regionale energietransitie (RES) wordt in maart een webinar voor inwoners georganiseerd waarin de RES goed wordt uitgelegd.
	Door voorbeeldgedrag van bestuur en apparaat over het volledige spectrum van duurzaamheid wordt de lokale samenleving tot duurzamer gedrag aanzet.	Energiecoalities worden gefaciliteerd.		Er is een green deal subsidie aangevraagd vanuit het kennislab voor Driezum Voor energiecoalities is het lastig om resultaten te boeken vanwege de Coronamaatregelen.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Het gemeentelijk inkoopbeleid wordt aangepast. Circulair inkopen en uitbesteden van diensten en projecten wordt de norm waarvan niet wordt afgeweken, tenzij het evident niet mogelijk is.		
		Er wordt klimaatadaptatiebeleid opgesteld.		Zie programma 6.
	De biodiversiteit wordt verbeterd, op de schaal van 10 met 1 punt, gemeten aan de hand van herhaald ecologisch onderzoek.	Met provincie en waterschap wordt samengewerkt i.h.k.v. projecten onder de klimaatparaplus.		
		Er wordt een biodiversiteitsplan opgesteld.		In 2021 wordt een advies voor insectenvriendelijk bermbeheer opgesteld. Leidraad is o.a. het Herdstelplan Biodiversiteit van de Provincie.
		De noodzaak van biodiversiteit wordt in het onderwijs opgenomen door projecten vanuit NME De Klyster.		NME Centrum De Klyster heeft biodiversiteit opgenomen in het aanbod voor het basisonderwijs.
		Er worden afspraken gemaakt met boeren over landschapsbeheer, verkeersveiligheid, vergroten biodiversiteit, klimaatadaptatie, Circulaire Economie, energiebesparing en fossielvrije energie.		De contacten met de NFW gaan nog wel door, zij het in enigszins afgeslankte vorm. Het behalen van een grotere biodiversiteit vraagt inspanningen die tijd kosten. Het bermbeheer is een middel daarvoor.
	Het certificaat fair trade blijft behouden en bedrijven en organisaties in de gemeente worden gestimuleerd hier aan mee te doen.	Het inkoopbeleid wordt passend gemaakt bij het campagne criterium voor "fair trade"-inkoop.		In 2020 is nieuw inkoopbeleid vastgesteld waarin duurzaamheid, circulariteit en eerlijke handel is opgenomen.
		Er wordt een boomplantdag georganiseerd samen met de Klyster.		In november is in Rin-sumageast bij de school de Tarissing de boomplantdag gehouden. De hele school heeft een perenboom meegekregen naar huis.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Het scheidingspercentage van het huishoudelijk afval wordt verhoogd, conform het nog vast te stellen grondstoffenplan.	Het onttrekken van grondstoffen uit afval wordt geoptimaliseerd.		Het grondstoffenbeleidskader is vastgesteld.
		Het onttrekken van energie uit (groen)afval (biomassa) wordt bevorderd en geoptimaliseerd.		Het grondstoffenbeleidskader is vastgesteld.
503.1	De cultuurhistorische waarden worden beter beschermd.			
	Herstructurerings- en transformatiegebieden zijn in 2019 geïnventariseerd, geprioriteerd en daarvan wordt jaarlijks 10 % aangepakt.	Er wordt een structuurvisie bebouwde gebieden met een uitvoeringsprogramma en prioriteitenlijst van ruimtelijke projecten opgesteld.		Deze opgave is in de Woonvisie geadresseerd en wordt opgevoerd in het uitvoeringsprogramma.
	Woningen en gebouwen die langer leeg hebben gestaan dan 10 jaar, waarvoor geen zicht is op herinvulling, zijn herbestemd.	Inventarisatie leegstaande woningen en gebouwen en inventarisatie leegstandsduur en ruimtelijke kwaliteitswaarde.		In verband met de financiële situatie en herziening van prioriteiten wordt realisatie niet meer verwacht binnen de lopende raadsperiode, maar onderzocht wordt of met behulp van het Volkshuisvestingsfonds toch aan de oplossing van het probleem kan worden gewerkt.
	De ruimtelijke kwaliteit van de woonomgeving is verbeterd met 5 % op de leefbarometer.	Alle na 1-1-2019 in voorbereiding te nemen projecten in de fysieke leefomgeving worden voorzien van paragraaf ruimtelijke kwaliteit.		In 2020 is hier verder uitvoering aan gegeven. Het wordt in toenemende mate vanzelfsprekender om dit te doen. De visievorming bevordert dat. De omgevingsvisie is na vaststelling door de raad het kader.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Opstellen van prioriteitenlijst op basis van sloopurgentie.		In verband met de financiële situatie en herziening van prioriteiten wordt realisatie niet meer verwacht binnen de lopende raadsperiode, maar onderzocht wordt of met behulp van het Volkshuisvestingsfonds toch aan de oplossing van het probleem kan worden gewerkt.
		Opstellen sloopstimuleringsregeling.		In verband met de financiële situatie en herziening van prioriteiten wordt realisatie niet meer verwacht binnen de lopende raadsperiode. In voorkomende gevallen leveren we zo goed mogelijk maatwerk.
		DOM's (uitwerken).		Dom Broeksterwâld komt in de eerste helft van 2021 met een plan voor herinrichting van de Brink. Rinsumageast heeft een eigen woonvisie opgeleverd. Op basis daarvan gaan we de verdere gesprekken aan om in het bestemmingsplan woningbouw mogelijk te maken.
		Plannen toetsen aan bijdrage aan duurzaam landschap.		Het onderwerp heeft in de planbeoordeling in toenemende mate de aandacht. De inbedding in processen van het going concern vordert gestaag. Overigens is dit facet ook meegenomen in het bestemmingsplan buitengebied.
	Er wordt beleid ontwikkeld voor het behoud van beschermingswaardige gebouwen en structuren. Samen met de dorpen worden hiervoor de prioriteiten bepaald.	Beschermingswaardige gebouwen in beeld brengen en samen met dorpen prioriteiten bepalen.		Onderzocht zal worden in hoeverre dit kan worden meegenomen in de dorpsbiografieën.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Opstellen van ruimtelijke kwaliteitskaarten per kern.		In de nog op te stellen dorpsbiografieën (zie hierna), als onderdeel van het omgevingsvisieproces, kunnen kwaliteitskaarten worden opgenomen.
		Maken PvA voor opstellen dorpsbiografieën.		In de planning van de omgevingsvisie, waaraan wordt gewerkt, wordt dit onderwerp geïntegreerd.
		Bij ruimtelijk beleid, ruimtelijke planontwikkeling en beoordeling van ingediende plannen wordt in alle gevallen kennis over cultureel erfgoed ingeschakeld.		Dit is inmiddels de gangbare praktijk en dus going concern.
		Bij karakteristieke panden en monumenten wordt tijdens bouwwerkzaamheden altijd tussentijds gecontroleerd.		Dit is inmiddels de gangbare praktijk en dus going concern.
503.2	De gemeente heeft vertrouwen in haar inwoners op het gebied van ruimtelijke kwaliteit.			
	Welstandsbeleid wordt herzien.	Er wordt beleid ontwikkeld om de kwaliteit van de woonomgeving te verhogen en inwoners te faciliteren bij het ontwikkelen van bouwplannen.		Het basiskader hiervoor wordt als facet opgenomen in de gemeentelijke omgevingsvisie die in voorbereiding is genomen.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Wonen</i>
Beleidsvisie wonen
Prestatieafspraken
<i>Duurzaamheid</i>
Energietransitie ANNO Uitvoeringsprogramma 2017-2020
<i>Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen</i>
Structuurvisies binnen DDFK
Structuurvisie bundelingsgebied Regiostad Dokkum
Binnenstadvisie Dokkum
Beeldkwaliteitsplannen
Welstandsnota

Onderwerp reguliere activiteiten
<i>Wonen</i>

Onderwerp reguliere activiteiten
Woningbouwprogrammering
Voorbereiden prestatieafspraken woningbouwcorporaties
Adviseren in ruimtelijke processen en procedures
Subsidieadviezen
Adviseren bij herstructureringsopgaven
<i>Duurzaamheid</i>
Adviseren andere disciplines
<i>Ruimtelijke kwaliteit / RO / bouwen</i>
Eigen gemeentelijke ruimtelijke opgaven begeleiden
Ruimtelijk adviseren in vergunningprocedures
Opstellen ruimtelijke onderbouwingen
Begeleiden ontheffings- en bestemmingsplanprocedures

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	De FUMO is de Friese vertaling van de landelijk in te stellen Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's). Doel is kwaliteitsverbetering en verhoging van de efficiency van de uitvoering van wettelijke milieutaken van gemeenten en provincies.
Welstandszorg Hûs en Hiem	Het voorzien van de gemeenten in de welstandsadvisering als bedoeld in de Woningwet en advisering over toepassing van de Monumentenwet.

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2018	126,10	151,60
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2019	204,00	163,00
Hernieuwbare elektriciteit	%	2018	9,00	17,60
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2019	7,20	9,20
Demografische druk	%	2020	82,70	70,00

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	LISA
Omvang huishoudelijk restafval	De hoeveelheid restafval per jaar per bewoner (in kg). Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	CBS
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Periode 2018, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	RWS
Nieuw gebouwde woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen. Periode 2019, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	Basisregistratie adressen en gebouwen

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0-15 jaar en 65 jaar en ouder in verhouding tot het aantal personen van 15 tot 65 jaar. Periode 2020, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	CBS

Overzicht baten en lasten 2020

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primi- tieve begroting	Begro- ting na wijziging	Jaarreke- ning	Saldo
Baten				
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit	83	110	1.243	1.133
502 Wonen	358	358	371	13
503 Milieu	9	9	16	7
508 Afvalbeleid en afval inzameling	2.199	2.199	2.248	49
Totaal baten	2.649	2.677	3.878	1.201
Lasten				
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit	-266	-327	-1.180	-853
502 Wonen	-750	-748	-715	32
503 Milieu	-592	-585	-593	-8
508 Afvalbeleid en afval inzameling	-1.631	-1.623	-1.721	-98
Totaal lasten	-3.239	-3.283	-4.210	-927
Saldo baten en lasten	-590	-606	-332	274
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	0	-156	-156	0
Onttrekkingen	151	312	272	-40
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	151	156	116	-40
Resultaat	-439	-450	-216	233

Toelichting op de verschillen Programma 5: Wenjen en Omjouwning

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		1.201
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit		1.133

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
- De winstneming ten aanzien van de bouwgrondexploitatie vindt plaats op basis van de Percentage of Completion- methode (POC methode). De baten voor de woningbouw zijn op rekeningsbasis € 157.000 hoger dan de lasten. Dit heeft te maken met: - Winstneming Jagerswei (+ € 48.000) - winstneming De Westereen East (+ € 49.000) - winstneming De Bosk (+ € 29.000) - winstneming Broekleane (+ € 25.000) - vrijval voorziening Auke Jansstrjitte (+ € 5.000) Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de balans en de paragraaf Grondbeleid.	I	1.122
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	11
502 Wonen		13
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	13
503 Milieu		7
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	7
508 Afvalbeleid en afval inzameling		49
Het saldo op het product afval bij de jaarrekening is extra onttrokken aan de Voorziening Afvalstoffen, waardoor een kostendekking van 100% wordt bereikt.	I	25
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	24
Lasten		-927
501 Ruimtelijke ontwikkeling / ruimtelijke kwaliteit		-853
Bouwgrondexploitatie, zie toelichting bij de baten.	I	-965
Er is van het budget voor de implementatie van de Omgevingswet over 2020 € 69.000 nog niet besteed. De dekking is algemene reserve en het restant zal worden overgeheveld naar 2020.	I	69
Bij de tussentijdse rapportages is in 2020 eenmalig extra budget beschikbaar gesteld voor het opstarten van projecten. Een deel van deze projecten heeft vertraging opgelopen en een deel van de gewenste, ruimtelijke projecten kon dit jaar worden gestart. Voorgesteld wordt om het budget over te hevelen naar 2021.	I	43
502 Wonen		32
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	32
503 Milieu		-8
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	-8
508 Afvalbeleid en afval inzameling		-98

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Grofhuishoudelijk en deelstromen (milieustraten) Vanwege onjuiste budgettering is een tekort ontstaan ten opzichte van de begroting. Daarnaast is door de Coronacrisis geleid tot een substantieel hogere inname van grofhuishoudelijk afval. Hier staat samen met de kosten voor fijn huishoudelijk afval en GFT een onttrekking uit de reserve coronakosten tegenover.	I	-79
Fijn huishoudelijk afval (grijs) De coronacrisis heeft geleid tot een substantieel hogere inname van fijn huishoudelijk afval. Hier staat samen met de kosten voor grof huishoudelijk afval en deelstromen en GFT een onttrekking uit de reserve coronakosten tegenover.	I	-54
GFT (groen) De coronacrisis heeft geleid tot een substantieel hogere inname van groenafval. Hier staat samen met de kosten voor grof huishoudelijk afval en deelstromen en fijn huishoudelijk afval een onttrekking uit de reserve coronakosten tegenover.	I	-34
Oud papier Zowel de kosten als de opbrengsten staan onder de kosten verantwoord. Hierdoor ontstaat een verschil ten opzichte van de begroting.	I	33
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	36
Mutaties reserves		-40
Toevoegingen		0
Onttrekkingen		-40
Totaal Resultaat		233

Specificatie reserveringen Programma 5: Wenjen en Omjouwning

Onderwerpen	Bedragen x € 1.000		
	Bedragen	Jaar- rekening	Saldo
Toevoegingen			
Reserve Implementatie omgevingswet			
Bij de 2^e tussentijdse rapportage 2020 zijn de gel- den voor de omgevingswet van de Algemene re- serve verplaatst naar de Reserve Implementatie omgevingswet.	-156	-156	0
Totaal Toevoegingen	-156	-156	0
Onttrekkingen			
Algemene reserve			
Bij de 2^e tussentijdse rapportage 2020 zijn de gel- den voor de omgevingswet van de Algemene re- serve verplaatst naar de Reserve Implementatie omgevingswet.	156	156	0
Reserve Implementatie omgevingswet			
De werkelijk gemaakte kosten worden onttrokken aan de reserve.	156	87	-69
Reserve Coronacompensatie			
Niet geraamde onttrekking voor de afvalkosten, wat resulteert in een voordeel. Deze reserve is gevoed door bijdrage algemene uitkering t.b.v. extra uitga- ven corona maatregelen. Deze onttrekking was niet op voorhand te ramen.	0	29	29
Totaal Onttrekkingen	312	272	-40
Totaal Reserveringen	156	116	-40

Programma 6: Iepenbiere Romte

Waar gaat programma 6 'Iepenbiere Romte' over?

Programmaportefeuillehouder : K. Wielstra, G. Wiersma
Programmaregisseur : J. Talma
Programmamanager : G. van Oudenaarden

Inleiding:

Het beheer van de openbare ruimte is van oudsher een belangrijke kerntaak van de gemeente. Voor het welbevinden van zowel onze inwoners als andere gebruikers is het van belang dat er wordt gezorgd voor een goed onderhouden, leefbare, duurzaam ingerichte veilige en gezonde openbare ruimte.

Een onderdeel van de openbare ruimte betreft de riolering. Het beleid en de ontwikkelingen op het gebied van riolering worden binnenkort vastgelegd in het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Het is een beleidsmatig en financieel document over de gemeentelijke watertaken en een hulpmiddel om goede beleidsafwegingen te maken op het terrein van de zorgplicht voor afvalwater, hemelwater en grondwater in relatie tot de bescherming van de bodem- en waterkwaliteit.

Uitvoering van de maatregelen uit het GRP zorgt ervoor dat de inzameling en het transport van afvalwater effectief blijft verlopen. Hiermee wordt voorkomen dat er schade aan het milieu ontstaat en er overlast voor de bewoners is en dat de volksgezondheid wordt gewaarborgd.

Verder moet de kwaliteit van de openbare ruimte doelmatig worden beheerd. Vooral nu het beheersniveau van de kapitaalgoederen is vastgelegd, moet het planmatig beheer worden afgestemd met het financiële kader. Daarnaast speelt de ontwikkeling hierbij dat bewoners en bedrijven meer verantwoordelijk worden voor de inrichting en beheer van de openbare ruimte. Binnen dit programma liggen er mogelijkheden om het beheer van de openbare ruimte op onderdelen over te dragen aan onze inwoners (burgerparticipatie). In dat geval neemt de gemeente een andere rol aan: van presteren en regisseren naar stimuleren of zelfs faciliteren. Dit moet de komende jaren verder worden uitgewerkt, ook met betrekking tot de financiële consequenties op lange termijn.

Duurzaamheid is een breed begrip dat ook bij de inrichting van de openbare ruimte een rol speelt. In dit programma worden stappen gezet om op diverse duurzaamheidsthema's afspraken met betrokkenen en belanghebbenden te maken. Daarnaast is de gemeente als opdrachtgever ook nadrukkelijk aan zet om de duurzaamheidsdoelstellingen mee te nemen in de aanbesteding en uitvoering.

In dit programma wordt ook aandacht besteed aan het onderwerp Verkeer en mobiliteit. We zetten ons in voor een veilige, aantrekkelijke en duurzame bereikbaarheid van alle mogelijke bestemmingen voor bewoners, ondernemers en gasten van onze gemeente. In grote lijn gaan de doelstellingen over de verkeersstructuur en over verkeersveiligheid.

Hoofddoelstelling:

Zorgen voor een goed onderhouden, leefbare, duurzaam ingerichte veilige en gezonde openbare ruimte voor onze inwoners en andere gebruikers.

Kerdoelstellingen:

De hoofddoelstelling is nader uitgewerkt naar kerndoelstellingen die hieronder per onderwerp worden beschreven.

Onderwerp: Het beter functioneren van rioolsystemen

Kerdoel

601 Het beter functioneren van rioolsystemen

Speerpunten:

- De rioolsystemen beschikken over voldoende afvoer- en bergingscapaciteit.

Onderwerp: Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte

Waar gaat programma 6 'Iepenbiere Romte' over?

Kerndoel

602 Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.

Speerpunten:

- In de gemeente Dantumadiel zijn voor het beheer van kapitaalgoederen separaat kwaliteitsniveau's vastgesteld.

Onderwerp: Duurzame inrichting openbare ruimte

Kerndoel

Realiseren van een duurzame inrichting van de openbare ruimte.

Speerpunten:

- In Dantumadiel is er sprake van een gezond, aantrekkelijk en duurzaam landschap.

Onderwerp: Verkeer/mobiliteit

Kerndoel

604 Het verkeerssysteem is doelmatig, aantrekkelijk en veilig en voldoet aan de behoefte van verkeersdeelnemers.

Speerpunten:

- Doorgaande verbetering van de verkeersveiligheid;
- Verminderen van reistijd;
- Comfort verbeteren;
- Ketenmobiliteit;
- Elektrisch rijden.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
601	Het beter functioneren van rioolsystemen			
	Het duurzamer en doelmatiger: Inzamelen en afvoeren van afval-, hemel- en overtollig grondwater. Beheren van gemeentelijke rioolstelsel.	De beleidskeuzes worden vastgelegd in het gemeentelijk rioleringsplan. De inzet is op: Natuurlijke afstroom van hemelwater; Afkoppeling van hemelwater; Vasthouden waar nodig van hemelwater tegen extreme droogte.		Naar aanleiding van een workshop met de raad is afgesproken dat 3 scenario's worden ontwikkeld en aan de raad worden voorgelegd. De scenario's zijn eind 2020 ontwikkeld en worden in het vroege voorjaar van 2021 voorgelegd aan de raad. Definitieve besluitvorming wordt rond de zomer 2021 verwacht.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
602	Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.			
	Het beter op orde brengen van het kapitaalgoederenbeheer.	Als vervolgstap op de Quickscan van het kapitaalgoederenbeheer wordt een actueel kapitaalgoederenbeheerplan uitgewerkt. Op basis daarvan wordt een meerjarenplanning met de bijbehorende kosten opgesteld.		De beleidsplannen wegen, gebouwen en openbare verlichting zijn rijp voor besluitvorming en worden in 2021 vastgesteld. De beleidsplannen kunstwerken en watergangen worden in 2021 geactualiseerd. In de beleidsplannen wordt de huidige niveaus (basis) gehandhaafd.
		Het beheren van de watergangen op niveau brengen: uitvoering Baggerplan.		Er wordt in 2021 een nieuw beleid/beheerplan waterlopen vastgesteld, het baggeren maakt hier deel van uit (het huidige baggerplan komt hiermee te vervallen).
	Het verbeteren van het kwaliteitsniveau van de kapitaalgoederen.	Uitvoering van een objectieve beoordeling aan de hand van landelijke normen (betreft voornamelijk de staat van het dagelijks onderhoud wegen en groen).		De schouw en inspectie van kapitaalgoederen is uitgevoerd en verwerkt.
		Vervangen Platte Brêge (brug Strobosser trekvaart Wâlterswâld) door duiker.		Dit wordt uitgevoerd in 2022, budget is meegenomen in de perspectiefnota 2021-2024.
		Vervangen walbeschoeiing De Swemmer te De Westereen door een duurzame oeverbescherming. Hiervoor subsidiemogelijkheden te onderzoeken.		De kans is groot dat het eigendom en onderhoud van (de walbeschoeiing van) De Swemmer over gaat naar andere beheerpartij. Binnenkort volgt hierover besluitvorming in een provinciaal bestuurlijk overleg.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Een leefomgeving met minder zwerfafval en onkruid in openbaar gebied.	Het opzetten van een nieuwe manier van schouw openbare ruimte met het betrekken van inwoners. Mogelijke aanstelling van dorpsconciërge, aanspreekpunt in het dorp.		In 2021 zal een nieuwe wijze van schouwen worden toegepast waarbij de buitendienst en dorpen worden betrokken.
		Op basis van de uitgevoerde pilot onkruidbestrijding, vervolgstappen zetten voor het optimaliseren van de onkruidbestrijding.		De resultaten van de onkruidbestrijding 2020 zijn geëvalueerd. Begin 2021 volgt een nieuwe aanbesteding onkruidbestrijding, waarbij de opties van alternatieven worden verkend.
603	Realiseren van een duurzame inrichting van de openbare ruimte.			
	Energiebesparing op Openbare Verlichting.	Actualiseren beleid- en beheersplan Openbare Verlichting. In deze plannen sturen op duurzaamheid en energiebesparing.		Het beleid- en beheersplan Openbare Verlichting 2022-2026 wordt in januari 2021 opgeleverd. De vervanging van de SOX armaturen is in het 4 ^e kwartaal 2020 gestart, de oplevering vindt plaats 1 ^e kwartaal 2021.
	Inwoners bewuster maken van de klimaatverandering en de gevolgen die dat heeft voor de openbare ruimte (wateroverlast, hitte).	Het voeren van 3 à 4 'Klimaatdialogen'.		In het kader van het opstellen van een gemeentelijk rioleeringsplan voor Dantumadiel is één klimaatdialoog gehouden. De opkomst was erg mager. We nemen bewustwording over klimaatadaptie mee in het nieuwe vGRP.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Klimaatadaptieve maatregelen worden meegenomen bij (her)inrichtingen van de openbare ruimte.	Bij de 'grotere' herstructureringen en reconstructies klimaatadaptieve maatregelen treffen zoals bijvoorbeeld het realiseren van extra waterberging, afkoppelen van verhard oppervlak.		In enkele ruimtelijke plannen, waar zich wateroverlast problemen voordoen, is geadviseerd welke maatregelen konden worden getroffen om deze te verminderen/verhelpen. In 2020 zijn de volgende projecten opgeleverd: Campus Damwâld, Badhúswei Damwâld, Ferlinge Stasjonstrjitte en Salomon Levystrijtte in De Westereen.
	Meer gebruik van duurzame materialen.	Bij vervanging van walbeschoeiing worden duurzame materialen toegepast.		Dit wordt uitgevoerd waar mogelijk.
		Natuurvriendelijke oevers toepassen waar dat mogelijk is.		Dit wordt uitgevoerd.
		Fietspaden van elementen, asfalt of schelpen, die frequent onderhoud behoeven, omvormen naar een duurzame betonverharding.		Wanneer deze werkzaamheden zijn te koppelen aan groot onderhoud worden deze meegenomen in uitvoeringsplannen. De eenmalig meerkosten voor omvorming zijn niet opgenomen in het budget voor groot onderhoud en worden apart in beeld gebracht. (met perspectiefnota).
		Inventariseren van overbodige infrastructuur en opstellen van een opruimplan.		De inventarisatie wordt in 2021 afgerond.
		Omvorming van openbare ruimte waardoor duurzamer beheer mogelijk is (budgetverhoging omvorming).		Een omvormingsplan wordt opgesteld ten behoeve van de begroting 2022.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Omvormen fietspad Rinenwal.		De rijkssubsidie is niet verstrekt. Omvorming wordt gekoppeld aan toekomstige grootschalige onderhoudsmaatregelen.
	Kapitaalgoederen duurzamer onderhouden, levensduur verlengen.	Waar nodig versterken fun-dering bij wegen, die aan onderhoud toe zijn (ver-vangingsinvestering)		Vervangingsinveste-ringen zijn in het be-leid- en beheerplan wegen opgenomen.
	Opwaarderen van de kwaliteit openbare ruimte.	Herinrichting van wegen, die aan onderhoud toe zijn en de inrichting niet meer voldoet (vervangingsinves-tering).		Dit is opgenomen in het beleid- en be-heerplan wegen.
		Reconstructie en herin-richting Ferlinge Stasjons-strjitte De Westereen.		Dit project is opgele-verd.
		Opwaardering Badhûswei, in relatie tot de Campus Damwâld – gecombineerd met de herinrichting van de Nijewei Damwâld.		Dit project is opgele-verd.
		Herinrichting Kavelwei en Pieter Durksstrjitte en in-richting de brink te Broeksterwâld (in relatie tot DOM-project Broeksterwâld).		Om deze projecten uit te voeren zijn on-voldoende financiële middelen beschik-baar. De gemeente zoekt samen met de DOM naar wegen om hier verder mee te komen.
		Ontwerpvisie voor door-gaande route Driezum – Damwâld.		Er is in 2020 een knelpuntenanalyse opgesteld van het tracé. In 2021 wordt samen met de be-treffende dorpen een inrichtingsvisie opge-steld.
604	Verkeer/mobiliteit			
	De gemeente draagt naar vermogen bij aan de ambitie van Fryslân zodat er in 2025 geen verkeersdoden en ernstige verkeergewonden zijn.	Aanpak verkeersknelpun-ten in reactie op klach-ten/melding, afhankelijk van prioritering en beschik-bare budget in knelpunten-pot.		De gemeente be-schikt over een ver-keerskundig budget. Dit is ingezet voor de volgende drie pro-jecten: - Aanleg schoolzone Rinsumageast - Maatregelen ten behoeve van de eva-luatie Haadwei Damwâld - Fietssluis Foarwei Wâlterswâld

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Bij herinrichtingen aandacht voor oplossen verkeersknelpunten.		Dit is uitgevoerd bij de Koailoane, de Ferlinge Stasjonstrjitte, De Kapelle en Tjaerdawei.
		Uitbreiding areaal markeringen conform CROW normen.		Bij herinrichtingen en wegenonderhoud worden de richtlijnen van het CROW aangehouden aangaande markeringen.
		Instellen 30 km zone zuid-west Damwâld.		Instellen 30 km/uur zone wordt meegenomen in de herinrichting Badhûswei in het kader van verkeersveilige schoolomgeving Campus Damwâld. Inrichting is opgeleverd en formaliteiten moeten nog worden geregeld.
		Het college zal zich inzetten voor meer frequente verkeershandhaving in de vorm van snelheidscontroles op meerdere locaties binnen de dorpen.		De burgemeester zal dit meenemen in het driehoeksoverleg. De wethouder neemt dit mee in het verkeersoeverleg.
		Uitvoering maatregelen van het (in 2019 verrichte) onderzoek om het landbouwverkeer vanwege verkeersveiligheid uit de dorpen (Damwâld, Rinsumageast en Wâlterswâld) te krijgen.		Overwogen wordt om de afwaardering Lauwersseewei integraal mee te nemen in de uitwerking van de Mobiliteitsvisie.
		Verbeteren verkeersveiligheid rond schoolzones.		De schoolomgeving in Rinsumageast is aangepast (schoolzone aangelegd vanuit het verkeersknelpunten budget). De schoolomgeving Campus Damwâld (herinrichting Badhûswei) is aangepakt.
		Uitvoeren van afgesproken maatregelen en oplossen van knelpunten.		

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
	Stimuleren fietsverkeer door optimaliseren van het fiets-netwerk en het fietsparkeren.	Opstellen fietspadenplan en opwaarderen van fiets-netwerken.		Op basis van de Mobiliteitsvisie wordt gewerkt aan het opzetten hoogwaardig fietsnetwerk. Het fietspadenplan wordt ook gekoppeld aan het nieuw op te stellen Verkeers-structuurplan in 2021.
	Zodanig faciliteren van oplaadvoorzieningen voor elektrische voertuigen, zodat gelijke tred wordt gehouden met de maatschappelijke ontwikkelingen.	Pro-actieve grondhouding ten aanzien van oplaadvoorzieningen voor initiatieven.		Zie programma Wenjen en omjouw- wing, doel 502.
	Verbetering van de ketenmobilititeit van alle vormen van vervoer zoals het openbaar vervoer om de bereikbaarheid te verbeteren, zodanig dat wordt voldaan aan de verplaatsingsbehoefte van de verkeersdeelnemers.	Opstellen Mobiliteitsvisie in ANNO-verband.		De Mobiliteitsvisie is ontwikkeld en vastgesteld.
		Opstellen van een visie voor stationsgebied De Westereen.		Er is nog geen visie opgesteld, dit wordt in 2021 opgepakt.
	Ontsluiting De Westereen: komen tot een oplossing met zo breed mogelijk draagvlak in overleg met het dorp.	Dit onderdeel meenemen in de opstelling van een mobiliteitsvisie in ANNO-verband.		Uit deze Mobiliteitsvisie volgen een aantal opgaven, waaronder de ontsluiting van De Westereen, Kollumerzwaag en Twijzelerheide. De uitwerking van deze opgaven zijn in 2020 in ANNO-verband opgestart en wordt in 2021 afgerond.
	Samen met verenigingen voor dorpsbelangen en inwoners: Aanpak knelpunt(en) onderliggend wegennet Centrale AS.	Haadwei Damwâld: realiseren van maatregelen naar aanleiding van de evaluatie.		Uit de evaluatie met betrekking tot de Haadwei is een maatregelenplan opgesteld. Dit maatregelplan wordt in 2020 verder uitgewerkt, binnen de financiële mogelijkheden. Uitvoering is inmiddels gestart en wordt afgerond in 2021.

Nr	Doelen	Activiteiten	Voortgang jaarrekening	Toelichting Jaarrekening
		Uitvoering verkeerstechnische maatregelen Miedloane.		Het ontwerp is opgesteld in samenwerking met buurt en dorpsbelang. Uitvoering vindt plaats in 2021.

Onderwerp beleidsdocumenten
<i>Riolering</i>
Gemeentelijke rioleringsplannen
Meetplan riolering (in ontwikkeling)
<i>Onderhoudskwaliteit openbare ruimte</i>
Quick scan kapitaalgoederen en beleid onderhoudsniveau kapitaalgoederen (PPN 2017)
Groenbeleids- en beheersplannen
Beleidsplannen openbare verlichting
Wegenbeleids- en beheersplannen
Baggerplannen
<i>Duurzame inrichting openbare ruimte</i>
Intentieverklaring Dark Sky Waddengebied (m.u.v. Kollumerland c.a.)
Biodiversiteitsbeleid (in ontwikkeling)
<i>Verkeer/mobiliteit</i>
Manifest verkeersveiligheid (2015)
Verkeersstructuurplan Dantumadiel (2012)

Verbonden partij	Bijdrage aan beleidsdoelstellingen
GR Leer-Werkbedrijf Noard East Fryslân.	Instandhouden c.q. realiseren van de vastgestelde onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.

Overzicht baten en lasten 2020

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo
Baten				
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit	4	191	-3	-195
601 Beheer openbare ruimte	1.703	1.703	1.733	30
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen	183	189	295	105
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen	0	0	0	0
Totaal baten	1.889	2.084	2.025	-59
Lasten				
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit	-65	-250	-50	201
601 Beheer openbare ruimte	-4.275	-4.883	-4.253	630
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen	-1.062	-1.346	-1.174	172
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen	-71	-71	-69	2
Totaal lasten	-5.472	-6.550	-5.545	1.004
Saldo baten en lasten	-3.583	-4.466	-3.521	945

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primi- tieve begroting	Begro- ting na wijziging	Jaarreke- ning	Saldo
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen	-752	-2.262	-2.205	56
Onttrekkingen	722	2.888	2.261	-627
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-29	626	56	-570
Resultaat	-3.612	-3.840	-3.465	375

Toelichting op de verschillen Programma 6: Iepenbiere Romte

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		-59
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit		-195
Dit betreft een vooruitontvangen bedrag van rijkswaterstaat ten behoeve van verkeerveiligheid. Bedrag wordt overgeheveld naar 2021. Deze wordt in 2021 besteed.	I	-188
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	-7
601 Beheer openbare ruimte		30
Meer opbrengsten leges/degeneratiekosten voor herstraten.	I	15
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	15
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen		105
De opbrengsten van pachten vallen hoger uit dan begroot, onder andere doordat er nu pacht wordt ontvangen voor zendmasten.	S	38
Niet gerealiserde verkoopopbrengst in verband doorschuiven van de verkoop bij Sanjesfertier te Feanwâlden naar 2021. Per saldo bugettair neutraal omdat hier een geraamde storting van de algemene reserve tegenover staat.	I	-58
Meeropbrengsten overige grondverkoop in het najaar.	I	108
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	17
Lasten		1.004
504 Verkeer en vervoer / Mobiliteit		201
Dit betreft een vooruitontvangen bedrag van rijkswaterstaat ten behoeve van verkeerveiligheid Bedrag wordt overgeheveld naar 2021. Deze wordt in 2021 besteed.	I	188
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	13
601 Beheer openbare ruimte		630

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Het project gebiedsontwikkeling Centrale As wordt naar verwachting in 2021 financieel met de Provincie afgewikkeld. Doordat de kosten niet gemaakt zijn in 2020 blijft dit beschikbaar in de algemene reserve.	I	502
Het bedrag voor groot onderhoud brug Trekwei wordt gedekt door de algemene reserve. Aangezien dit niet volledig in 2020 is besteed, blijven deze middelen beschikbaar in de algemene reserve.	I	47
Naast de lagere toerekening van de rentelasten (€74.000) is een deel van de onderhoudswerkzaamheden riolering niet uitgevoerd. Het gaat dan voornamelijk om de inspecties/reiniging van de riolering en de elektrische en de mechanische keuringen van de rioolgemalen. Deze werkzaamheden zullen in 2021 alsnog worden uitgevoerd.	I	229
Het saldo, van de lagere uitgaven en de meeropbrengsten bij riolering, van € 255.000 is gestort in de voorziening riolering en blijft daarmee voor dit doel beschikbaar.	I	-255
Door de milde winter is er in 2020 minder zout aangekocht.	I	30
Door de verlaging van het de omslagrente van 2,1% naar 0,6% wordt er minder rente toegerekend aan de activa. De doorbelasting van totaal € 700.000 wordt enerzijds als voordeel op de uitgaven zichtbaar bij de toerekening aan de diverse activa in alle programma's en anderzijds is het als nadeel op de inkomsten geboekt bij de Algemene dekkingsmiddelen. Per saldo heeft dit geen resultaatseffect.	I	63
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	14
603 Beheer en onderhoud sportvelden en gebouwen		172
Voor groot onderhoud aan de gemeentewerf in Damwâld is meer onderhoud gepleegd dan gepland.	I	-37
De geplande onderhoudswerkzaamheden aan de 4 kerktorens zijn niet volledig uitgevoerd. Zowel de uitgaven als de dekking uit de bestemmingsreserve éénmalige uitgaven schuiven door naar 2021.	I	107
Door de verlaging van het de omslagrente van 2,1% naar 0,6% wordt er minder rente toegerekend aan de activa. De doorbelasting van totaal € 700.000 wordt enerzijds als voordeel op de uitgaven zichtbaar bij de toerekening aan de diverse activa in alle programma's en anderzijds is het als nadeel op de inkomsten geboekt bij de Algemene dekkingsmiddelen. Per saldo heeft dit geen resultaatseffect.	I	108
Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	-4
604 Beheer en onderhoud begraafplaatsen		2

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
• Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	2
Mutaties reserves		-570
Toevoegingen		56
Onttrekkingen		-627
Totaal Resultaat		375

Specificatie reserveringen Programma 6: Iepenbiere Romte

Onderwerpen	Bedragen x € 1.000		
	Bedragen	Jaar-rekening	Saldo
Toevoegingen			
Algemene reserve			
• Lagere toevoeging aan de reserve omdat de verkoop van grond bij Sanjesfertier te Feanwâlden niet in 2020 heeft plaatsgevonden.	-56	0	56
Reserve lichtmasten			
• Conform planning uitgevoerd.	-136	-136	0
• Conform planning uitgevoerd.	-99	-99	0
Reserve wegen			
• Conform planning uitgevoerd.	-500	-500	0
Reserve Kapitaallasten algemeen			
• Conform planning uitgevoerd.	-1.382	-1.382	0
Reserve Kapitaallasten renovatie sportvelden			
• Conform planning uitgevoerd.	-17	-17	0
Reserve Overige eenmalige uitgaven			
• Conform planning uitgevoerd.	-71	-71	0
Totaal Toevoegingen	-2.262	-2.205	56
Onttrekkingen			
Algemene reserve			
• Er is minder uitgegeven aan bermverharding, klein onderhoud en onderhoud historische gebouwen dan geraamd.	665	116	-549
Reserve KIK			
• Conform planning uitgevoerd.	1.382	1.382	0
Reserve lichtmasten			
• Conform planning uitgevoerd.	93	93	0
Reserve gebouwen			
• Conform planning uitgevoerd.	71	71	0
Reserve wegen			
• Conform planning uitgevoerd.	568	568	0
Reserve Overige éénmalige uitgaven			

Onderwerpen	Bedragen x €		
	Bedragen	Jaar-rekening	Saldo
Omdat het geplande groot onderhoud voor de 4 kerktorens niet in 2020 is uitgevoerd is de geraamde onttrekking ook achterwege gebleven.	71	0	-71
Reserve coronacompensatie			
Niet geraamde onttrekking, wat resulteert in een voordeel. Deze reserve is gevoed door bijdrage algemene uitkering t.b.v. extra uitgaven corona maatregelen. Deze onttrekking was niet op voorhand te ramen.	0	16	16
Verschillen kleiner dan € 25.000.	38	13	-25
Totaal onttrekkingen	2.888	2.261	-627
Totaal Reserveringen	626	56	-570

Algemeene dekkingsmiddels

Waar gaat 'Algemeene dekkingsmiddels over?
Algemeene dekkingsmiddels Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de algemene dekkingsmiddelen in de gemeentelijke begroting apart zichtbaar gemaakt. De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit: - Lokale heffingen Dit zijn opbrengsten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen en de daarmee samenhangende uitvoeringskosten voor de WOZ, de heffing en de invordering. - Algemene uitkeringen Dit zijn de van het Rijk ontvangen middelen om de gemeentelijke taken uit te voeren. Een deel van dit geld komt uit het Gemeentefonds en wordt uitgekeerd in de vorm van algemene uitkeringen, dit is inclusie de decentralisatie-uitkering "sociaal domein". - Dividend Dit zijn de opbrengsten (dividend) uit de deelnemingen in de BNG. - Overige algemene dekkingsmiddelen Dit zijn de overige algemene dekkingsmiddelen waaronder het taakveld treasury en de overige baten en lasten (stelposten). Mutaties in de reserves Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de mutaties in de algemene- en bestemmingsreserves apart zichtbaar gemaakt in de begroting. De mutaties in de reserves die een relatie hebben met een specifiek programma zijn opgenomen onder het desbetreffende programma zodat per programma een resultaat voor en na bestemming zichtbaar is. Onder algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien vinden rentetoevoegingen plaats aan de algemene reserve en de reserve bouwgrondexploitatie.

Uniforme beleidsindicatoren	Eenheid	Periode	Gemeente Dantumadiel	Nederland
Overhead	% van totale lasten	2020	11,81	Niet bekend
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	2020	194,00	279,00
Gemeentelijke woonlasten een-persoonshuishouden	In Euro's	2020	774,00	700,00
Gemeentelijke woonlasten meer-persoonshuishouden	In Euro's	2020	824,00	773,00

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Overhead	Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.	Eigen begroting
Gemiddelde WOZ waarde	'De gemiddelde WOZ-waarde van woningen. Periode 2020, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	CBS

Uniforme beleidsindicatoren	Toelichting	Bron
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	'Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten. Periode 2020, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten. Periode 2020, Bron: WSJG: 1 maart 2021.	COELO

Overzicht baten en lasten 2020 Algemeene dekkingsmiddels

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primi- tieve begroting	Begro- ting na wijziging	Jaarreke- ning	Saldo
Baten				
Lokale heffingen	2.921	3.896	3.945	48
Algemene uitkeringen	35.152	36.332	36.874	542
Dividend	31	51	51	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	942	1.143	533	-610
Totaal baten	39.046	41.422	41.403	-19
Lasten				
Lokale heffingen	-146	-142	-156	-15
Algemene uitkeringen	0	-660	0	660
Dividend	-1	-1	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	-959	-379	-583	-205
Totaal lasten	-1.105	-1.181	-740	441
Saldo baten en lasten	37.941	40.241	40.663	422
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoegingen aan reserves	-306	-2.095	-2.733	-638
Onttrekkingen aan reserves	148	1.649	2.050	401
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-158	-445	-682	-237
Resultaat	37.783	39.796	39.981	185

Toelichting op de verschillen Algemeene dekkingsmiddels

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		-19
Lokale heffingen		48
Voor de OZB-woningen is meer OZB ontvangen dan geraamd.	S	48

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Algemene uitkering		542
• Doordat de uitkeringsfactor is aangepast levert dit een extra ontvangst op van € 222.000.	I	222
• Recentelijk zijn voor de maatstaf medicijngebruik de definitieve cijfers 2019 geleverd met een aangescherpte definitie. De gemeente heeft totaal geen invloed op dit cijfer maar zorgt wel voor een structureel voordeel van € 137.000.	S	137
• Coronacompensatiepakket III: In de decembercirculaire is het derde compensatiepakket Corona aangekondigd. Over 2020 bedroeg deze compensatie nog circa € 504.000 en is in 2021 al gestort in de reserve Coronacompensatie, bij de jaarrekening valt dit bedrag vrij in de Algemene reserve	I	116
• Door de definitieve vaststelling van maatstaven uit de jaren 2018 en 2019 is er een extra ontvangst geweest uit de Algemene uitkering.	I	35
• Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	32
Dividend		0
• Geen verschillen.		0
Overige algemene dekkingsmiddelen		-610
• Door de verlaging van het de omslagrente van 2,1% naar 0,6% wordt er minder rente toegerekend aan de activa. De doorbelasting van totaal € 700.000 wordt enerzijds als voordeel op de uitgaven zichtbaar bij de toerekening aan de diverse activa in alle programma's en anderzijds is het als nadeel op de inkomsten geboekt bij de Algemene dekkingsmiddelen. Per saldo heeft dit geen resultaatseffect.	I	-688
• Door een uitspraak van de rechter dat BTW op reïntegratie wel gecompenseerd mag worden is een over de jaren 2015-2018 een suppletie aangifte ingediend.	I	78
Lasten		441
Lokale heffingen		-15
• Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	-15
Algemene uitkering		660
• In de septembercirculaire zijn Coronamiddelen ontvangen welke toegevoegd zijn aan de reserve Coronacompensatie. Daarnaast zijn in de 2 ^e tussentijdse rapportage 2020 ten onrechte ook de uitgaven geraamd als last. Deze uitgaven worden niet gerealiseerd waardoor deze vrij kunnen vallen ten gunste van het resultaat.	I	403

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
• Daarnaast zijn bij de jaarrekening 2019 bedragen gereserveerd in de Algemene reserve voor de energietransitie, transitie warmte en de klimaataanpak op wijkniveau. De reserveringen hebben in 2020 nog niet tot uitbetaling hebben geleid waardoor deze beschikbaar blijven in de algemene reserve.	I	237
• Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	20
Dividend		0
• Geen verschillen.		0
Overige algemene dekkingsmiddelen		-205
• Afrekening Gemeentewerk 2016	I	-31
• Naheffing BTW compensatiefonds over 2015-2019.	I	-52
• De mate van inbaarheid van de vorderingen moet op balansdatum worden beoordeeld en voor de vorderingen waarvan de inbaarheid twijfelachtig is moet een voorziening worden gevormd. Dit jaar moest aan de voorziening een bedrag van € 157.000 worden toegevoegd.	I	-157
• Door de verlaging van het de omslagrente van 2,1% naar 0,6% wordt er minder rente toegerekend aan de activa. De doorbelasting van totaal € 700.000 wordt enerzijds als voordeel op de uitgaven zichtbaar bij de toerekening aan de diverse activa in alle programma's en anderzijds is het als nadeel op de inkomsten geboekt bij de Algemene dekkingsmiddelen. Per saldo heeft dit geen resultaatseffect.	I	35
Mutaties reserves		-237
Toevoegingen		-638
Onttrekkingen		401
Totaal Resultaat		185

Specificatie reserveringen Algemeen - ADM

Onderwerpen	Bedragen x € 1.000		
	Bedragen	Jaar- rekening	Saldo
Toevoegingen			
Algemene reserve	-2.266	-2.266	0
Storting AR uit reserve lichtmasten € 600.000;			
Storting AR uit reserve wegen € 700.000;			
Jaarlijkse toevoeging rente € 165.000;			
Teruggaaf omzetbelasting Kruisweg € 163.000;			
Opheffen reserve bouwgrondexploitatie € 638.000;			
Reserve bouwgrondexploitatie	638	0	-638
De reserve bouwgrondexploitatie is vrijgevallen ten gunste van de Algemene reserve.			

Onderwerpen	Bedragen x € 1.000		
	Bedragen	Jaar- rekening	Saldo
Reserve meerjarenonderhoud	-64	-64	
Dotatie meerjarenonderhoud conform planning.			
Reserve coronacompensatie	-403	-403	0
Toevoeging septembercirculaire.			
Totaal Toevoegingen	-2.095	-2.733	-638
Onttrekkingen			
Algemene reserve	252	15	-237
Reserveringen Algemene uitkering inzake energielokketten, transitie warmte en klimaataanpak wijkniveau zijn in 2020 niet uitgegeven en blijven beschikbaar in de Algemene reserve.			
Reserve bouwgrondexploitatie	0	638	638
De reserve bouwgrondexploitatie is vrijgefallen ten gunste van de Algemene reserve.			
Reserve Wegen	700	700	0
Aframing ten gunste van Algemene reserve.			
Reserve lichtmasten	600	600	0
Aframing ten gunste van Algemene reserve.			
Reserve meerjarenonderhoudsplan gebouwen	97	97	0
Onttrekking meerjarenonderhoud conform planning.			
Totaal onttrekkingen	1.649	2.050	401
Totaal Reserveringen	-445	-682	-237

Overhead

Waar gaat Overhead over?
Overhead In het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV wordt onder artikel I, tweede lid onder I de definitie overhead nader geduid. In de toelichting van het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV is de definitie voor overhead van Vensters voor Bedrijfsvoering gehanteerd als uitgangspunt voor de definitie van overhead binnen het BBV. De Commissie BBV heeft als taak om duidelijkheid te verschaffen wanneer de toepassing van deze definitie in de praktijk tot vragen leidt. Dit heeft geleid tot een notitie overhead waarin beschreven is wat wel en wat niet onder de overhead valt. Overhead bestaat in elk geval uit: 01. leidinggevend en primair proces (hiërarchisch). 02. financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie. 03. P&O / HRM. 04. inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement). 05. interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie (KCC). 06. juridische zaken. 07. bestuurszaken en bestuursondersteuning. 08. informatievoorziening en automatisering (ICT). 09. facilitaire zaken en Huisvesting. 10. documentaire Informatie Voorziening (DIV). 11. managementondersteuning primair proces.

Overzicht baten en lasten 2020 Overhead

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo
Baten				
Overhead	7	7	55	48
Totaal baten	7	7	55	48
Lasten				
Overhead	-6.913	-6.959	-6.834	124
Totaal lasten	-6.913	-6.959	-6.834	124
Resultaat	-6.906	-6.952	-6.780	172

Toelichting op de verschillen Overhead

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		48
Overhead		48
• Vergoeding stormschade.	I	21
• Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	27
Lasten		124
Overhead		124

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
• Voordeel op de uitvoeringskosten van de samenwerkingbegroting, zie paragraaf bedrijfsvoering.	I	103
• Er is minder besteed aan rechtskundig en ander deskundig advies dan geraamd.	I	27
• Er is € 59.000 meer uitgegeven aan groot onderhoud van het gemeentekantoor en de werf dan geraamd.	I	-59
• Door de verlaging van het de omslagrente van 2,1% naar 0,6% wordt er minder rente toegerekend aan de activa. De doorbelasting van totaal € 700.000 wordt enerzijds als voordeel op de uitgaven zichtbaar bij de toerekening aan de diverse activa in alle programma's en anderzijds is het als nadeel op de inkomsten geboekt bij de Algemene dekkingsmiddelen. Per saldo heeft dit geen resultaatseffect.	I	62
• Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	-9
Mutaties reserves		0
Toevoegingen		0
Onttrekkingen		0
Totaal Resultaat		172

Specificatie reserveringen Overhead

Onderwerpen	Bedragen x € 1.000		
	Bedragen	Jaar- rekening	Saldo
Toevoegingen			
• Geen toevoegingen.	0	0	0
Totaal Toevoegingen	0	0	0
Onttrekkingen			
• Geen onttrekkingen.	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0
Totaal Reserveringen	0	0	0

Heffing VPB

Waar gaat Heffing VPB over?
Heffing VPB Voor een zeer groot aantal activiteiten van de gemeente Dantumadiel geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de VPB. Er is ofwel sprake van het aanbieden van een “collectief goed” (geen deelname economische verkeer), “normaal vermogensbeheer” of van “structureel verlieslatende activiteiten”. De gemeente doet alleen aangifte voor haar belaste activiteiten in het kader van de verkoop afvalstromen en het grondbedrijf. Het aan deze activiteiten toe te rekenen vermogen wordt gewaardeerd op de fiscale openingsbalans. Het te betalen bedrag aan VPB op het resultaat behaald met de grondexploitaties is op korte termijn beperkt, tenzij een enorm herstel in de vastgoedmarkt optreedt. Daarom is ervoor gekozen het te betalen bedrag aan VPB als PM-post te oormerken en alleen de externe kosten die gemoeid zijn met het verplichte aangifteproces te begroten.

Overzicht baten en lasten 2020 Heffing VPB

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primi- tieve begroting	Begro- ting na wijziging	Jaarreke- ning	Saldo
Baten				
Vennootschapsbelasting (VPB)	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0
Lasten				
Vennootschapsbelasting (VPB)	-2	-2	0	2
Totaal lasten	-2	-2	0	2
Resultaat	-2	-2	0	2

Toelichting op de verschillen Heffing VPB

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		0
Vennootschapsbelasting (VPB)		0
• Geen verschillen.		0
Lasten		2
Vennootschapsbelasting (VPB)		2
• Verschillen kleiner dan € 25.000.	I	2
Mutaties reserves		0
Toevoegingen		0
Onttrekkingen		0
Totaal Resultaat		2

Specificatie reserveringen Heffing VPB

Onderwerpen	Bedragen x € 1.000		
	Bedragen	Jaar- rekening	Saldo
Toevoegingen			
• Geen toevoegingen.	0	0	0
Totaal Toevoegingen	0	0	0
Onttrekkingen			
• Geen onttrekkingen.	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0
Totaal Reserveringen	0	0	0

Onvoorzien

Waar gaat Onvoorzien over?
Onvoorzien Op grond van het besluit begroting en verantwoording worden de gereserveerde middelen voor structureel onvoorzien apart zichtbaar gemaakt in de begroting.

Overzicht baten en lasten 2020 Onvoorzien

Onderwerpen (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaar-rekening	Saldo
Baten				
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0
Lasten				
Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal lasten	0	0	0	0
Resultaat	0	0	0	0

Toelichting op de verschillen Onvoorzien

(I)= Incidenteel (S)= Structureel

Onderwerpen	I of S	Bedragen x € 1.000
Baten		0
• Geen verschillen.		0
Lasten		0
• Geen verschillen.		0
Mutaties reserves		0
Toevoegingen		0
Onttrekkingen		0
Totaal Resultaat		0

Specificatie reserveringen Onvoorzien

Onderwerpen	Bedragen	Bedragen x € 1.000	Jaar-rekening	Saldo
Toevoegingen				
• Geen toevoegingen.		0	0	0
Totaal Toevoegingen		0	0	0

Onderwerpen	Bedragen x € 1.000		
	Bedragen	Jaar- rekening	Saldo
Onttrekkingen			
• Geen onttrekkingen.	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0
Totaal Reserveringen			
	0	0	0

Rekeningresultaat

Resultaatanalyse

Omschrijving	Begroting voor wijziging (x € 1.000)	Begroting na wijziging (x € 1.000)	Werkelijk (x € 1.000)	Saldo (x € 1.000)
Programma's	-3.451	-1.602	2.105	3.707
Dekkingsmiddelen, onvoorzien	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	-3.451	-1.602	2.105	3.707
Mutaties in reserves	277	394	-1.354	-1.748
Resultaat jaarrekening 2020 (voordelig)	-3.174	-1.209	751	1.960

De belangrijkste afwijkingen tussen de bijgestelde begroting (2^e tussentijdse rapportage) en de realisatie zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Omschrijving (op hoofdlijnen)	Bedrag (x € 1.000) += meevaller -= tegenvaller
Programma 1	
Pensioenvoorziening wethouders <i>Enerzijds is de rekenrente verlaagd van 0,29% naar 0,00% en anderzijds is zowel de levensverwachting van de uitkeringsgerechtigden gestegen als de opbouw van de doeluitkeringen van de huidige wethouders verhoogd.</i>	-157
Programma 3	
WMO <i>Het voordeel van de WMO bestaat voornamelijk uit de afrekening Beschermd Wonen en de afrekening ambulante begeleiding MO/VO.</i>	247
Toegang zorg en ondersteuning <i>Door de uitgavenstop zijn er geen activiteiten ontwikkeld voor innovatie en transformatie.</i>	106
Inkomensondersteuning <i>Het voordeel van de inkomensondersteuning wordt voornamelijk verklaard door het voordeel op het BUIG-budget (€ 473.000) en het voordeel op de bijzondere bijstand (€ 188.000).</i>	785
Jeugd <i>Op basis van de productieverantwoordingen van de zorgaanbieders over 2020 was het budget voor de maatwerkvoorzieningen te laag geraamd.</i>	-429
Onderwijs <i>De kosten voor het leerlingenvervoer zijn lager uitgevallen dan begroot. Hiertegenover was er een overschrijding in het WMO vervoer en de kosten van het mobiliteitsbureau, welke meegenomen zijn in het totale voordeel van de WMO.</i>	100
Programma 4	
Bouwgrondexploitatie <i>Er heeft een winstneming plaatsgevonden op bedrijventerreinen.</i>	103
Programma 5	
Bouwgrondexploitatie <i>Er heeft een winstneming plaatsgevonden op een aantal woningbouwlocaties.</i>	157

Omschrijving (op hoofdlijnen)	Bedrag (x € 1.000) += meevaller -= tegenvaller
Ontwikkelingskosten ruimtelijke projecten <i>In 2020 is er door de raad extra geld beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van een aantal ruimtelijke projecten. Een deel van deze projecten heeft vertraging opgelopen, waardoor de extra middelen niet besteed zijn.</i>	43
Programma 6	
Grondverkoppen <i>Meeropbrengsten grondverkoppen november 2020.</i>	108
Algemene dekkingsmiddelen	
Algemene uitkering <i>Enerzijds zijn er extra ontvangsten geweest in de algemene uitkering doordat een aantal maatstaven aangepast zijn (€ 542.0000) en anderzijds was de ontvangst van de corona-middelen dubbel geraamd (€ 403.000).</i>	945
Voorziening dubieuze debiteuren <i>De mate van inbaarheid van de vorderingen moet op balansdatum worden beoordeeld en voor de vorderingen waarvan de inbaarheid twijfelachtig is wordt een voorziening gevormd.</i>	-157
Overhead	
Uitvoeringsbegroting <i>Over 2020 was er een voordeel op de uitvoeringsbegroting van de samenwerking.</i>	103
Overig	6
Totaal verschil ten opzichte van de gewijzigde begroting	1.960

Analyse begrotingsrechtmatigheid

In artikel 5 van de op 29 januari 2019 vastgestelde verordening ex. art. 212 van de gemeentewet zijn onderstaande normen voor begrotingsrechtmatigheid vastgelegd:

De norm voor begrotingsrechtmatigheid ligt op het niveau van overschrijding van de lasten van de programma's. Indien er overschrijdingen zijn, moeten deze worden toegelicht door het college indien de overschrijding meer bedraagt dan € 100.000.

Norm voor begrotingsrechtmatigheid ten aanzien van de balansposten ligt op het niveau van de geautoriseerde bedragen. Voor het schuiven van budgetten tussen programma's is toestemming van de gemeenteraad vereist.

Het college mag binnen de programma's met budgetten schuiven, mits de lasten van producten niet dusdanig worden overschreden dat de realisatie van andere producten binnen hetzelfde programma onder druk komt te staan. Indien de lasten van een geautoriseerd budget of een investeringskrediet met meer dan € 100.000 is overschreden moet dit aan de raad zijn gerapporteerd. Aan de hand van voorgaande criteria kunnen de volgende conclusies op de begrotingsoverschrijdingen van de lasten uit de financiële analyse worden getrokken.

De verschillen in de uitvoeringsbegroting per programma zijn niet meegenomen in onderstaand overzicht omdat deze verschillen per saldo budgettair neutraal zijn.

Begrotingsafwijkingen (x € 1.000)	Onrechtmatig (telt <u>niet</u> mee voor het oor- deel)	Onrechtmatig (telt mee voor het oordeel)
1: Ynwenner en Bestjoer		
Dotatie voorzieningen wachtgeld en pensioenen.	-157	
De berekening van de pensioenvoorziening wordt eind van het verslagjaar gemaakt door RAET en zijn derhalve niet eerder beschikbaar.		
2: Mienskip		
3. Soarch en Wolwêzen		
4. Wurk, Bedriuw en Rekreaasje		
De bouwgrondexploitatie is in principe budgettair neutraal en wordt daarom niet in de begroting opgenomen.	-377	
Kostenoverschrijdingen die gecompenseerd wordt door direct gerelateerde inkomsten.		
5. Wenjen en Omjouwing		
De bouwgrondexploitatie is in principe budgettair neutraal en wordt daarom niet in de begroting opgenomen.	-965	
Kostenoverschrijdingen die gecompenseerd wordt door direct gerelateerde inkomsten.		

Begrotingsafwijkingen (x € 1.000)	Onrechtmatig (telt <u>niet</u> mee voor het oor- deel)	Onrechtmatig (telt mee voor het oordeel)
--------------------------------------	---	--

6. Iepenbiere Romte

Algemene dekkingsmiddelen

Investeringskredieten

Volgens de richtlijnen van de financiële verordening zijn er geen investeringskredieten met overschrijdingen meer dan € 100.000.

Derhalve zijn in Bijlage 4 Overzicht investeringen wel 4 kredieten met een totaalbedrag van € 93.374 welke overschrijdingen hebben op de bestedingen in 2020 ten opzichte van de vastgestelde kredieten.

Paragrafen

Paragraaf lokale heffingen

Algemeen beleid

Het kalenderjaar 2020 zal menigeeen blijven als het jaar waarin het COVID-19 virus zich voor het eerst aandiende en inmiddels is uitgegroeid tot een wereldwijde epidemie. De effecten op het maatschappelijke, sociale en economische vlak zijn enorm. Ook Dantumadiel heeft zich aan de gevolgen van het COVID-19 virus niet kunnen onttrekken. Om de effecten enigszins te mitigeren, heeft het college in een zo'n vroeg mogelijk stadium een zogenoemd Coronabeleid ontwikkeld voor onder andere de heffing en invordering van lokale belastingen. De belangrijkste regeling hield in dat ondernemers op verzoek voor de op hen drukkende zakelijk belastingen, waaronder met name de onroerendezaakbelastingen, uitstel van betaling konden krijgen (bijzonder uitstel van betaling).

Voor het overige zijn de effecten van de in verband met het virus door de overheden getroffen maatregelen op de opbrengst van de lokale heffingen voor Dantumadiel uitermate gering. Uitsluitend de opbrengst leges blijft iets achter ten opzichte van de begrote bedragen. Voor een belangrijk deel als gevolg van de sluiting van de horeca en het volledig tot stilstand komen van de markt voor evenementen. De kwijtscheldingen zijn lager uitgevallen dan begroot. Begroot was € 182.608. Daadwerkelijk is een bedrag van € 166.209 kwijtgescholden.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting neemt een bijzondere plaats in. Aanvankelijk was de opbrengst van die belasting voor het jaar 2020 begroot op € 20.000. Kort na de inwerkingtreding van de Verordening toeristenbelasting 2020 bleek het college van burgemeester en wethouders van grote onrust bij recreatieondernemers over aard en omvang van deze heffing en de impact daarvan op de bedrijfsvoering. Onrust die in belangrijke mate was terug te voeren op een ontoereikende communicatie met "het veld" ten tijde van het (ambtelijk) ontwikkelen van het voorstel om een toeristenbelasting in te voeren. De ondernemers werden dientengevolge overvallen door die invoering, waardoor zij bijvoorbeeld niet goed in staat waren om hun tariefstructuur en administratie tijdig daarop in te richten. Een en ander heeft uiteindelijk geleid tot een voorstel van het college aan de raad om de Verordening toeristenbelasting voor het jaar 2020 in te trekken. De raad heeft dat besluit genomen op 7 mei 2020.

In de loop van het jaar 2020 is aan het overleg met de branche om te komen tot invoering van een wel meer inhoud gegeven, hetgeen uiteindelijk heeft geleid tot het vaststellen van de Verordening toeristenbelasting 2021.

Beleid publiekrechtelijke heffingen en kwijtschelding

Perspectiefnota 2020-2023

Op 8 juli 2019 heeft de gemeenteraad van Dantumadiel de perspectiefnota 2020 – 2023 vastgesteld, waarin met betrekking tot de ontwikkelingen van de tarieven van lokale belastingen onder meer het volgende is opgenomen:

- a. Voor zover geen ander beleid of andere overwegingen van toepassing zijn, worden de tarieven van de onroerendezaakbelastingen jaarlijks verhoogd met 1,5% (geharmoniseerde consumentenprijsindex (HCPI) 2020 van het Centraal Plan Bureau);
- b. De tarieven van de riool- en afvalstoffenheffingen worden telkenjare zodanig bepaald, dat de geraamde opbrengst gelijk is aan de geraamde lasten (100% kostendekking).

Een opdracht in de perspectiefnota is ook om te komen tot noodzakelijke ombuigingen. Voor de lokale belastingen dient in dat verband steeds te worden nagegaan welke realistische mogelijkheden er zijn om die inkomsten te verhogen.

Als uitvloeisel daarvan heeft de raad op 17 december 2019 besloten om de tarieven onroerendezaakbelastingen, in afwijking van de trendmatige stijging als hiervoor onder a. verwoord, voor de gebruikers/eigenaars van woningen en niet-woningen te verhogen met 25%.

Kwijtscheldingsbeleid

Met het hanteren van een kwijtscheldingsregeling geeft de gemeente burgers de mogelijkheid om voor (gedeeltelijke) kwijtschelding in aanmerking te komen voor de onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De ruimte om een eigen gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid te voeren is beperkt. Kwijtschelding wordt verleend op basis van de maximaal toegestane rijksnormen, zijnde 100% van de bijstandsnorm of 100% van de AOW-norm. Over het belastingjaar 2020 is voor een bedrag van € 166.209 kwijtgescholden.

Opbrengsten gemeentelijke belastingen

In de begroting wordt jaarlijks een beeld geschetst van de te verwachten opbrengsten van de belastingen, rechten en heffingen en in de jaarrekening een beeld van de daadwerkelijk gerealiseerde bedragen. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van die begrote en gerealiseerde opbrengsten voor het jaar 2020.

x € 1.000	Begroot	Werkelijk	Verschil
Onroerende zaakbelastingen woningen	2.755	2.788	33
Onroerende zaakbelastingen niet-woningen	1.000	1.000	0
Afvalstoffenheffing	1.836	1.869	33
Rioolheffing	1.638	1.641	3
Leges	549	540	-9
Toeristenbelasting	0	0	0
Totaal	7.778	7.838	60

Woonlasten 2020 Dantumadiel

Voor het schetsen van een beeld over de ontwikkeling van woonlasten die samenhangen de hoogte van de lokale belastingdruk, wordt in de praktijk onderscheid gemaakt tussen de "eigenaar-bewoner" en de "huurder" en daarbinnen weer tussen één- en meerpersoonshuishoudens. Het verschil hangt samen met de onroerendezaakbelastingen, die wel door de eigenaar van een woning wordt betaald, maar niet door de huurder.

Landelijke beeld

Een meerpersoonshuishouden met een eigen woning betaalde in 2020 gemiddeld € 776 aan de gemeente. Dat is 5,0 procent meer dan in 2019. Er ging € 295 naar de onroerendezaakbelastingen, € 283 naar de afvalstoffenheffing en € 199 naar de rioolheffing. Huurders betaalden gemiddeld € 389 aan een gemeente. Dit bedrag is lager, omdat huurders als hiervoor reeds opgemerkt, geen onroerendezaakbelastingen betalen. Zij betalen gemiddeld een bedrag van € 283 aan afvalstoffenheffing en € 106 aan rioolheffing.

Lokale beeld

In onderstaande tabellen zijn de gemiddelde woonlasten van Dantumadiel voor het jaar 2020 weergegeven, alsmede de plaats van de gemeente binnen de landelijke en provinciale rangorde. Tevens is zowel in euro's als procentueel de afwijking ten opzichte van het Friese gemiddelde opgenomen. De cijfers zijn ontleend aan de Coelo Atlas van de lokale lasten 2020.

Woonlasten 2020 eigenaar - bewoner

Gemeente	Eénper- soons	Meerpersoons	Rangorde provinciaal meerpersoons	Rangorde lan- delijk meer- persoons
Dantumadiel	774	824	15	236
			1)	2)
Gemiddelde in Friesland	662	762		

Verhouding t.o.v. Fries gemiddelde	Eénper- soons	Meerpersoons
In %	117%	108%
In Euro's	112	62

Woonlasten 2020 huurder

Gemeente	Eénpersoons	Meerpersoons	Rangorde provinciaal meerper- soons	Rangorde landelijk meerper- soons
Dantumadiel	404	454	10	245
			1)	2)
Gemiddelde in Friesland	317	422		

Verhouding t.o.v. Fries gemiddelde	Eénpersoons	Meerpersoons
In %	127%	107%
In euro's	87	32

¹⁾ nummer 1 heeft de laagste woonlasten, nummer 18 de hoogste

²⁾ nummer 1 heeft de laagste woonlasten en nummer 372 de hoogste

Verloop aantallen WOZ-beschikkingen en bezwaar- en beroepschriften 2020

Voor het belastingjaar 2020 zijn in totaal 11.874 WOZ-beschikkingen verzonden, waarvan 10.832 aan eigenaars van woningen en 1042 aan eigenaars/gebruikers van niet-woningen.

Verloop aantal bezwaarschriften 2020

Tegen de vastgestelde beschikkingen WOZ en de daarvan onderdeel uitmakende aanslagen onroerende-zaakbelastingen zijn in totaal 208 bezwaarschriften ingediend. Daarvan hadden er 147 betrekking op woningen en 61 op niet woningen.

Gelet op de enorme opkomst van de zogenoemde "no cure no pay" bureaus is in dit verband vermeldenswaard, dat zij de bezwaren hebben verzorgd voor 54 woning objecten en 5 niet-woning objecten.

Uiteindelijk zijn 23 bezwaarschriften ingetrokken. Van de overgebleven bezwaarschriften waren er 111 ongegrond en 74 (deels) gegrond.

Verloop aantal beroepschriften 2020

Tegen een uitspraak op een bezwaarschrift is altijd beroep mogelijk door het indienen van een beroepschrift bij de rechtbank Noord-Nederland. Daarvan hebben 4 belastingplichtigen gebruik gemaakt. Met 2 van hen is alsnog een vergelijk getroffen, ten gevolge waarvan die beroepen zijn ingetrokken. De overige 2 zijn doorgezet en zullen in de loop van dit jaar ter zitting komen.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aanleiding en achtergrond

De Gemeente Dantumadiel acht het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie. Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen verkrijgen is er een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel

Om de risico's van de gemeente in kaart te brengen is een risico-inventarisatie uitgevoerd in samenwerking met de betrokken medewerkers uit de organisatie. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van een workshop waarbij gebruik is gemaakt van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de gemeente in totaal 62 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht (tabel 1) worden echter alleen het aantal risico's gepresenteerd welke gezamenlijk voor 82% het noodzakelijke weerstandsvermogen bepalen.

Deze risico inventarisatie geeft een goed inzicht in de aanwezige risico's en stelt organisatie en bestuur in staat beter te sturen op de beheersing van risico's en te bepalen welk weerstandsvermogen nodig is om financiële schade voortkomend uit risico's te ondervangen. Het plan is om de komende jaren het inzicht in risico's en de sturing en beheersing van de risico's verder te ontwikkelen.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de risico top-20 van de gemeente Dantumadiel.

Tabel 1: Belangrijkste financiële risico's

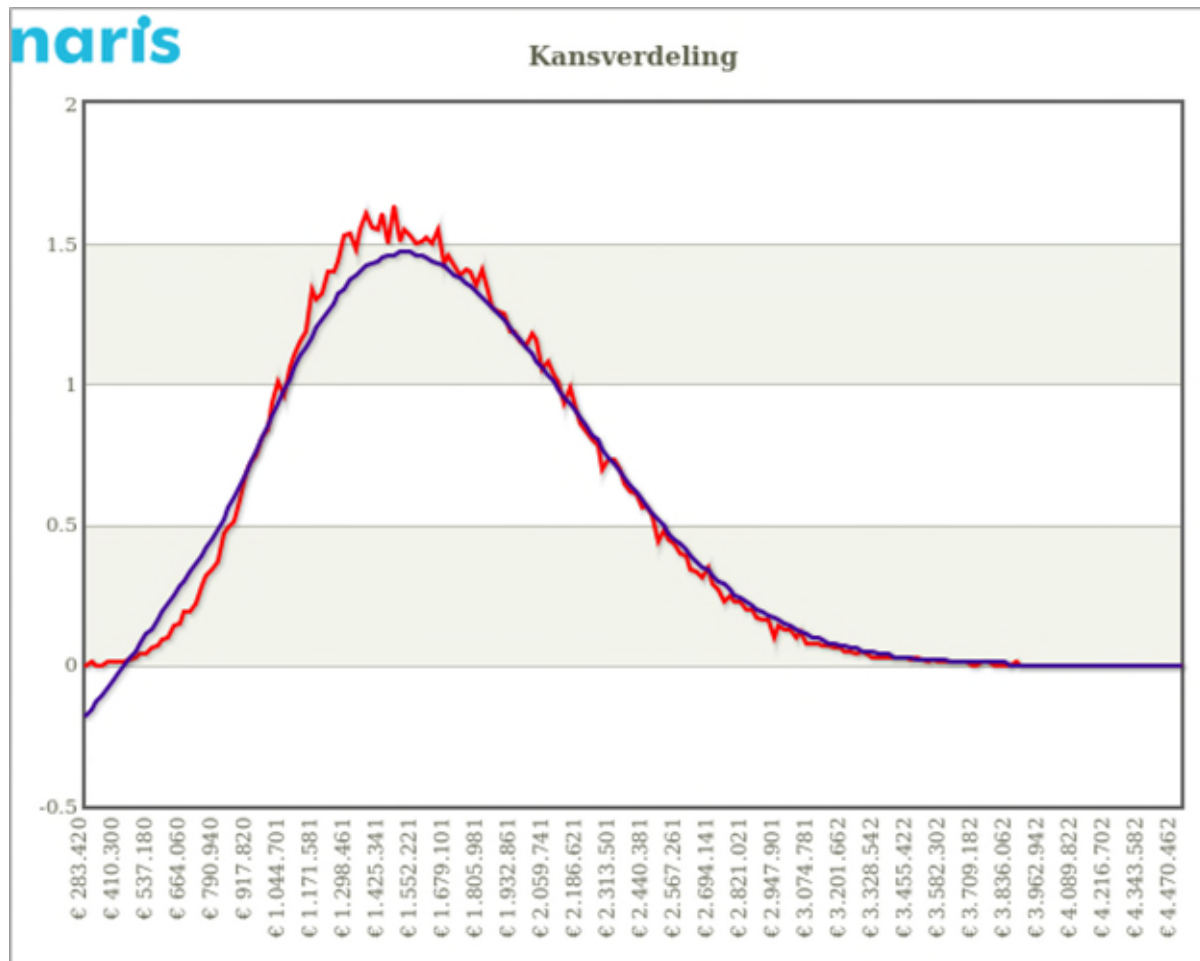
Risico nummer	Risico omschrijving	Gevolgen	Invloed
R228	Door de herijking van het gemeentefonds zullen de plattelandsgemeenten waarschijnlijk minder geld van het rijk ontvangen.	Financieel - Herijking zal waarschijnlijk tot een lagere Algemene Uitkering leiden.	15.88%
R233	Terugbetalen BOSA subsidie obv voorlopige beschikking.	Financieel - Er is een voorlopige beschikking ontvangen van het rijk inzake de BOSA Subsidie. Er is een kans aanwezig dat hiervan een gedeelte terugbetaald moet worden.	7.49%
R81	Groei aantal klanten WMO mede als gevolg van vergrijzing en overheidsbeleid.	Financieel - De kosten voor de WMO stijgen.	7.03%
R25	Toename van het aantal jeugdvoorzieningen door meer aanvragen dan verwacht.	Financieel - Er komt een overschrijding op de begrote budgetten. Deze overschrijding is afhankelijk van de zorgvraag en varieert per zwaarte van de zorgindicatie.	6.07%
R130	Verandering klimaat.	Financieel - Toenemende kosten op het gebied van onderhoud en calamiteiten door veranderend klimaat en grotere weer extremen.	4.75%
R51	Er is minder uitstroom uit de participatiewet dan de beoogde 10%.	Financieel - Kosten voor de uitvoering van de participatiewet dalen niet terwijl daar wel rekening mee wordt gehouden.	4.74%

Risico nummer	Risico omschrijving	Gevolgen	Invloed
R187	Er is geen extra geld beschikbaar gesteld voor de re-integratietrajecten in 2020 e.v. Hiermee is de capaciteit verlaagd, waardoor wachtlijsten ontstaan. Dit heeft als gevolg dat er minder uitstroom gerealiseerd kan worden en uitkeringen mogelijk langer verstrekt worden.	Financieel - Afbouw door werkleerbedrijf NEF van 100 trajecten jaarlijks naar 50. Ervaring (afgelopen 5 jaar) is 50% succes op re-integratietrajecten. Er stromen 50 personen per jaar minder uit de uitkering x € 15.000 = schadelast jaarlijks van € 750.000 in de BUIG.	4.49%
R250	CORONA - Taakstellende bezuinigingen worden niet gehaald.	Financieel - -, Imago - -	3.76%
R93	Bezuiniging op groot technisch onderhoud openbaar groen.	Financieel - Kapitaalvernietiging.	3.70%
R104	Vastgestelde vervangingen worden niet uitgevoerd: Vervangingen zijn inzichtelijk via vastgesteld b&nb-plan; er is wel een amendement aangenomen, dat de gemeenteraad jaarlijks de vervangingen vast blijft stellen. Er is dus een kans dat vervangingen alsnog niet door gaan, bv vanwege financiële positie en gebrek aan dekking.	Financieel - Omdat het gaat om kapitaalslasten zijn financiële gevolgen de 1e jaren beperkt, maar dit kan in de loop der jaren wel oplopen, zeker als er jaar op jaar noodzakelijke vervangingen niet worden vastgesteld.	3.12%
R238	CORONA - Faillissement/surseance verbonden partijen.	Financieel - Extra bijdrage verbonden partijen, Imago - Extra bijdrage verbonden partijen.	3.02%
R133	De kosten van de grondexploitatie vallen hoger uit dan begroot.	Financieel - Lopende grondexploitatie worden verliesgevend, dan wel minder winstgevend.	2.73%
R24	De positie van SDF staat te ver van de gemeenten.	Financieel - Het inkoopstelsel met betrekking tot jeugdzorg wordt inefficiënt en niet gedragen	2.64%
R282	Te weinig vervangingsbudget voor sportvelden. Natuurvelden en kunstgras.	Financieel - Hoge pieken in benodigde financiën bij noodzakelijke vervanging	2.64%
R23	Indicaties voor jeugdzorg worden niet conform contractafspraken en administratieprotocol uitgevoerd door de zorgaanbieders.	Financieel - De zorgkosten zullen stijgen.	2.26%
R83	Oneigenlijk gebruik van gemeenschapsgeld door dubieuze zorgaanbieders (fraude).	Financieel - Gemeente betaalt voor zorg die niet volgens afspraak wordt geleverd.	2.03%
R176	Extreem hoog ziekteverzuim van het gemeentelijke personeel.	Financieel - er moet meer personeel van derden worden ingehuurd.	1.72%
R213	Het budgethouderschap, de sturing en de control op de bewaking van budgetten is niet optimaal.	Financieel - Overschrijding van budgetten.	1.59%
R100	Dode bomen. Vermindering van areaal en risico van omvallen van bomen cq takken die afbreken.	Financieel - Opruimen van bomen en planten en herplanten van bomen en planten. bestrijden van insecten / rupsen.	1.36%
R178	Vertrek van gemeentelijke medewerkers.	Financieel - Extra kosten voor de dure inhuur van personeel van derden, extra werkdruk op organisatie,	1.35%

De totale maximale financiële omvang van de top 20 aan risico's bedraagt € 8.819.000.

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie in Naris uitgevoerd. De risicosimulatie is toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag niet nodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Figuur 1 en Tabel 2 tonen de resultaten van de risicosimulatie.

Figuur 1: Uitkomsten kansverdeling

Tabel 2: Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages

Percentage	Bedrag
5%	€ 881.640
10%	€ 1.010.907
15%	€ 1.109.592
20%	€ 1.191.086
25%	€ 1.266.795
30%	€ 1.335.162
35%	€ 1.401.906
40%	€ 1.469.363
45%	€ 1.537.844
50%	€ 1.606.334
55%	€ 1.678.093
60%	€ 1.753.480
65%	€ 1.833.626
70%	€ 1.918.217
75%	€ 2.010.944
80%	€ 2.114.109
85%	€ 2.239.088
90%	€ 2.390.944
95%	€ 2.621.922

Uit de bovenstaande grafiek (figuur 1) en de bijbehorende tabel 2 is te concluderen dat het voor 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een weerstandsvermogen van afgerond € 2.400.000. (benodigde weerstandscapaciteit). Naris adviseert bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit uit te gaan van de risicosimulatie en van een zekerheidspercentage van 90%.

Beschikbare weerstandscapaciteit

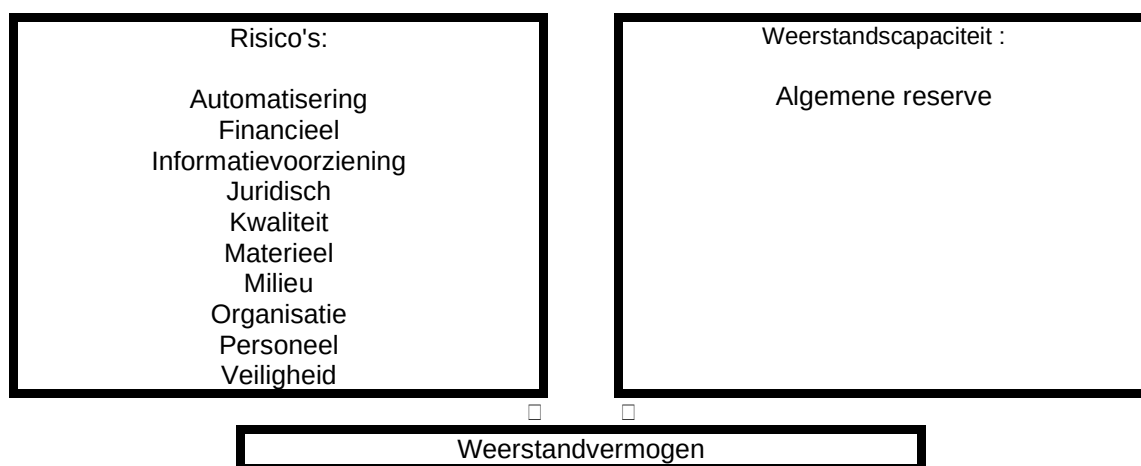
De beschikbare weerstandscapaciteit van Gemeente Dantumadiel bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit

Weerstand	Startcapaciteit in €
Algemene reserve	3.071.000
Totale weerstandscapaciteit	3.071.000

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 3.071.000}}{\text{€ 2.400.000}} = 1,28$$

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het ratio van de organisatie valt in klasse C. Dit duidt op een voldoende weerstandsvermogen.

Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van gemeenten. Om dit te bereiken is de BBV op dit onderdeel aangepast en wordt deze paragraaf uitgebreid met de volgende kengetallen voor:

- Netto schuldquote;
- Solvabiliteitsratio;
- Grondexploitatie;
- Structurele exploitatieruimte;
- Belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de gemeente.

Netto schuldquote / Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote laat de verhouding zien tussen de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen van de gemeente en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- en exclusief doorgeleende gelden weergegeven.

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	Begroting 2021
Netto schuldquote (excl. doorgeleende gelden)	45%	43%	40%	61%
Netto schuldquote	48%	44%	42%	63%

De VNG adviseert om met de schuldquote binnen de 100% te blijven. Dantumadiel valt ruim binnen deze richtlijn.

Uit het benchmarkonderzoek van BDO over 2021 blijkt dat de gemiddelde nettoschuldquote bij Nederlandse gemeenten in 2019 ruim 49% bedroeg. In 2010 was dat nog een kleine 40%. Ook leningen bij derden zijn meegewogen in dit percentage. Naar verwachting neemt de schuldquote de komende jaren verder toe – mede door het dalen van de solvabiliteit. Een hogere schuldquote hoeft overigens niet altijd een slecht teken te zijn. Een gemeente is immers een 'bestedingshuishouding'. Het hoofddoel is niet om zo veel mogelijk eigen vermogen dan wel middelen aan te houden en daar rendementen uit te halen, maar veel meer om de inkomsten optimaal in te zetten ten behoeve van betere voorzieningen voor de burgers.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio (= Eigen Vermogen / Totaal Vermogen) geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe weerbaarder de gemeente is.

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	Begroting 2021
Solvabiliteit	13%	-7%	15%	7%

Harde normen voor de waarde die de solvabiliteit zou moeten hebben, zijn er niet. Zeker niet voor gemeenten. Veel van de activa van de gemeente zijn immers niet verhandelbaar. De daling is te verklaren door het negatieve rekeningresultaat, wat een negatief effect heeft op de solvabiliteit.

Uit het benchmarkonderzoek van BDO over 2021 blijkt dat de solvabiliteit steeds verder daalt. De gemiddelde solvabiliteit van gemeenten daalt al enkele jaren: van bijna 40% in 2010 tot een kleine 34% in 2019. De prognose is dat de solvabiliteit van gemeenten eind 2021 verder zal dalen en in 2023 uitkomt op 30%. Deze daling lijkt een direct gevolg te zijn van de invoering van het sociaal domein en de toenemende kosten hiervan. Met name in de jeugdzorg zijn de dalingen het grootst. Gemeenten tot 25.000

inwoners hebben een gemiddelde solvabiliteit van 39%. Daarmee zitten ze ruim binnen de veilige marge. Toezichthouders van de provincies beschouwen een solvabiliteit tussen de 20%–50% immers als neutraal. Gemeente voldoet met een solvabiliteit van 15% niet aan deze criteria.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten uit de exploitatie. Omwille van de vergelijkbaarheid van jaar op jaar is voor alle jaren uitgegaan van grond waarden exclusief niet in exploitatie genomen gronden (zoals vanaf de jaarrekening 2016 voorgeschreven door het BBV).

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	Begroting 2021
Grondexploitatie	4%	1%	2%	-0,3%

De grondexploitatie ratio geeft aan hoe groot de waarde van de grond is ten opzichte van de baten. Hoe minder grond een gemeente verkoopt, hoe hoger de grondpositie en hoe hoger de boekwaarde. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. Uit het benchmarkonderzoek van BDO blijkt dat de grondexploitaties van welke gemeenten dan ook al jarenlang dalen. Ook in 2019 was dat weer het geval. De meeste grond is al verkocht, de ruimte is beperkt en daardoor hebben gemeenten nog maar weinig mogelijkheden om iets met gronden te doen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar het saldo van de structurele baten en structurele lasten en dit saldo wordt afgezet tegen de totale baten.

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	Begroting 2021
Structurele exploitatieruimte	-6%	-8%	9%	0%

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Ook bij de structurele exploitatieruimte gaat het benchmarkonderzoek van BDO over 2021 vooral uit van dalende cijfers. Dit kengetal helpt mee om te beoordelen welke ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Die ruimte wordt steeds kleiner, zo blijkt uit de cijfers over 2019. De structurele exploitatieruimte was over 2019 bij 45% van de gemeenten negatief. Dit betekent dat veel gemeenten hun meerjarenbegroting structureel niet meer sluitend krijgen.

Belastingcapaciteit

De onroerende zaakbelasting is voor de gemeente de belangrijkste eigen belastinginkomst. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen door een belastingverhoging dan wel daarmee ruimte kan worden gemaakt voor nieuw beleid. De mate waarin belastingverhoging mogelijk is wordt afgemeten aan de mate waarin de belastingtarieven van de gemeente lager zijn dan het landelijk gemiddelde. Uitgaande van het OZB bedrag per woning die volgt uit de tariefvoorstellen bij deze begroting bedraagt de ratio:

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	Begroting 2021
Belastingcapaciteit	93%	98%	106%	107%

Dit kengetal geeft inzicht in hoe de belasting druk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. De belangrijkste belastingen die gemeenten heffen zijn de onroerendezaakbelasting op huizen en bedrijfspanden, en de riool- en afvalstoffenheffing. Als dit kengetal laag is, betekent het dat een gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Uit het benchmarkonderzoek van BDO blijkt dat in 2019 de gemiddelde belastingcapaciteit van gemeenten, groot of klein, over de gehele linie omhooggegaan met gemiddeld 3,6%. Grotere gemeenten hebben gemiddeld genomen een lagere belastingdruk dan kleinere gemeenten, blijkt uit ons onderzoek. Daardoor kunnen zij indien nodig gemakkelijker extra inkomsten genereren dan het geval is in kleine gemeenten.

Voor gemeente Dantumadiel betekent 106% dat de gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in Dantumadiel iets hoger liggen dan het landelijk gemiddelde.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Dantumadiel heeft ruim 3.390 hectare openbare ruimte in beheer. Er vinden veel activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn veel gemeentelijke kapitaalgoederen nodig, als wegen, riolering, kunstwerken, groen, verlichting en gebouwen. In deze paragraaf wordt ingegaan op de manier waarop Dantumadiel om is gegaan met het onderhoud van deze kapitaalgoederen in 2020. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een substantieel deel van de begroting en een integraal overzicht is belangrijk voor een goed inzicht in de financiële positie. De onderhoudsplannen zijn niet meer actueel worden in 2020 en 2021 geactualiseerd.

Gebouwen

Algemeen

Het onderhoud aan de gebouwen is op basis van een meerjaren planmatig onderhoudsprogramma. Dit meerjaren planmatig onderhoudsprogramma is in de afgelopen jaren niet geactualiseerd waardoor het onderhoudsprogramma niet meer volledig aansluit met het huidige areaal. In 2020 is er begonnen met het opstellen van een nieuw meerjarig Beleid / Beheerplan Gebouwen. In 2021 wordt dit plan ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Verhardingen

Beleidskader verhardingen

In januari 2018 is het Beleidsplan Onderhoud Wegen herzien. De raad heeft toen besloten om het kwaliteitsniveau van Sober naar Basis te brengen. Het functiegericht Wegbeheer is nog steeds van kracht.

Het beleidsplan geeft inzicht in het te onderhouden areaal, de kwaliteit, de (benodigde) financiën en het uit te voeren onderhoud om daarmee te voldoen aan de vastgestelde technische kwaliteit. Het beleidsplan geeft inzicht in de benodigde financiën in de toekomst, evenals in de keuzes die de gemeente heeft gemaakt in het onderhoudsniveau van het wegenareaal. Op basis van het beleidsplan is de gemeente in staat het areaal kwalitatief op het technische minimum te brengen en de noodzakelijke financiële middelen voor de korte en lange termijn in kaart te brengen.

In 2019 is besloten om de stand van de reserve wegen te verlagen. Eveneens is de dotatie en de onttrekking aan deze reserve verlaagd. Het vastgestelde kwaliteitsniveau is echter niet bijgesteld. Hierdoor sluiten de beschikbare financiële middelen niet meer aan bij de onderhoudsplanning.

In 2020 is er begonnen met het opstellen van een nieuw meerjarig Beleid / Beheerplan Wegen. In maart 2021 wordt dit plan ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Areaal verhardingen	Aantal m²
Asfalt	646.309
Elementen	892.668
Cementbeton	28.019
Half verhard	35.037
Onverhard	8.174
Totaal	1.615.757

Onderhoud verhardingen

Een maal per 2 jaar wordt er een visuele weginspectie uitgevoerd ten behoeve van het vaststellen van het groot onderhoud. Deze inspecties zijn in de eerste helft van 2020 uitgevoerd. De inspectiegegevens zijn ingebracht in het wegbeheersysteem. De onderhoudsstrategieën voor de wegverhardingen zijn gestoeld op de landelijk toegepaste methodiek (gedragsmodellen) van het CROW (kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur).

Binnen de uitvoering van het onderhoud is een tweedeling aangebracht tussen groot en klein onderhoud. Klein onderhoud wordt uitgevoerd door team Utfiering en groot onderhoud wordt uitbesteed aan aannemers. Het klein onderhoud aan verharding betreft het herstel van elementenverhardingen. Dit klein onderhoud wordt uitgevoerd naar aanleiding van eigen constatering, na meldingen van burgers / bedrijven of na opmerkingen die worden gemaakt tijdens het schouwen van de openbare ruimten. Daarnaast vinden er ook reconstructies plaats aan wegen, die aan het einde van hun technische levensduur zijn of waarvan de inrichting niet meer aan sluit op het gebruik.

In 2020 is er groot onderhoud uitgevoerd op de volgende wegen:

Elementenverhardingen:

- Ferlinge Stasjonsstrjitte De Westereen
- Badhûswei en Nijewei Damwâld
- Broekloane Wâlterswâld

Asfaltverhardingen:

- Koailoane Damwâld
- Juckemawei Rinsumageest
- Boppewei de Westereen
- De Hoek Feanwalden
- Kukhernsterwei De Westereen

Onderhoud Openbare verlichting

In 2020 is er begonnen met het opstellen van een nieuw meerjarig Beleid / Beheerplan straatverlichting. In maart 2021 wordt dit plan ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Areaal openbare verlichting	Aantal stuks
Masten	3.571
Armaturen	3.770

Begin 2020 bleek dat SOX lampen niet meer geproduceerd en geleverd worden. In mei 2020 heeft de gemeenteraad besloten budget uit de vervangingsreserve in te zetten om de aanwezige SOX armaturen te vervangen. Vanuit deze opgave zijn er 20 masten en 60 armaturen vervangen.

In 2020 zijn er aanvullend de volgende mutaties uitgevoerd:

- Vervangen 19 st. bolders sfeerverlichting De Westereen
- 6 extra lichtmasten aangebracht langs Koekoeksblom te Damwâld

Openbaar groen

Beleidskader openbaar groen

In 2012 is het beleidsplan groenbeheer vastgesteld. Dit beleidsplan betreft het openbaar groen en het groen rondom sportcomplexen. In dit beleidsplan is het kwaliteitsniveau van het groen bepaald en wordt op basis van het te onderhouden areaal de onderhoudsinspanning geraamd. Deze raming wordt conform de besluitvorming opgenomen in de begroting. Definitie van kwaliteit heeft plaatsgevonden op basis van landelijk gebruikte beeldkwaliteit catalogus van het CROW. Daarbij heeft de raad vastgesteld het gehele areaal te onderhouden op kwaliteitsniveau B. Typering van dit niveau B is ten aanzien van beeldkwaliteit; voldoende/sober, functioneel en schoon. De technische kwaliteit kan worden getypeerd als; heel en veilig, functioneel en regelmatig onderhouden.

Het kwaliteitsplan is voor een periode van vier jaar vastgesteld (2012 tot 2016).

In 2010 is een kwaliteitsbeoordeling sportvelden Dantumadiel vastgesteld met de bedoeling om een zo objectief mogelijk beeld te krijgen van de kwaliteit van de grassportvelden. Dit is vervolgens verwerkt in een meerjarig onderhouds- / renovatieplan voor de sportvelden wat de basis is voor de onderhoudsreserve. In hetzelfde kader is een opstelling gemaakt van het benodigde aantal voetbalvelden per accommodatie, rekening houdend met de bespelingintensiteit. Het meerjarige onderhoudsplan geeft t/m 2019 inzicht in het uit te voeren groot- en dagelijks onderhoud.

Areaal openbaar groen	Hoeveelheid
Bomen	6.232 stuks
Momumentale bomen	800 stuks
Heester en vast beplanting	46.488 m ¹
Bos, Bosplantsoen, Houtwallen en struweel	251.268 m ²
Gazons en bermen	1.392.006 m ²
Hagen	5.928 m ²
Sportvelden	107.922 m ²
Kunstgras	8.936 m ²
Banken	119 stuks
Picknicksets	38 stuks
Afvalbakken	59 stuks

Ontwikkelingen op het gebied van openbaar groen

Het beheer van het groen is ondergebracht bij de gemeente Noardeast-Fryslan. Processen en werkwijzen t.b.v. beheer van groen worden in deze organisatie op elkaar afgestemd en verder geoptimaliseerd.

Sportvelden

Het dagelijks en groot onderhoud van sportvelden wordt uitgevoerd door openbare werken.

Deze taken worden beleidsmatig ondersteund door de het team welzijn binnen de afdeling Dorpen en Wijken. Het onderhoud aan de sportvelden bestaat uit de volgende werkzaamheden: maaien sportvelden (in seizoen 2 keer per week – 40 maaibeurten per jaar), vegen (= grasvelden ontdoen van gras en blad) (gemiddeld 5 keer per jaar), rollen (4 keer per jaar), beluchten (= perforeren grasmat tot een diepte van 25 á 30 mm), beregenen (afhankelijk van de weersomstandigheden), slepen oefenhoeken, bemesten (2 keer per jaar), bosplantsoen dunnen / snoeien / versnipperen, doorspuiten drainage, jaarlijks groot onderhoud hoofdvelden, herstellen doelgebieden, herstellen belijning, bezanden, beluchten, doorzaaien, onkruidbestrijding, jaarlijks groot onderhoud trainingsvelden, frezen / profileren, inzaaien, onderhoud overige voorzieningen, hekken, veldafrostering, hekwerken, goals, ballenvangers, bestrating / betegeling, opknippen beplanting, mollenbestrijding, chemische onkruidbestrijding velden, watergangen. Bijkomende kosten voor onderhoudswerkzaamheden sportvelden betreffen aanschaf van zand voor bezanden (bij groot onderhoud), aanschaf van kunstmeststoffen, keuring van grondmonsters, advisering over maatregelen groot onderhoud, onderhoud van borden, composteren van groenafval, kosten grondwaterbelasting provincie.

Groen en speelvoorzieningen

Het dagelijks onderhoud van het openbaar groen wordt volgens onderhoudsschema's op vastgestelde onderhoudsniveau 's onderhouden. Het onderhoudsniveau wordt geborgd middels een doorlopende kwaliteitschouw van de openbare ruimte waardoor, waar nodig, tijdig kan worden bijgestuurd.

Het groot onderhoud en de vervangingen worden uitgevoerd naar aanleiding van jaarlijkse inspecties.

De speeltoestellen worden vier maal per jaar geïnspecteerd. Aan de hand van deze inspecties wordt onderhoud uitgevoerd en worden speeltoestellen en veiligheidsondergronden vervangen.

In 2021 wordt er een beleid / beheerplan Groen ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Kunstwerken (bruggen, tunnels en grondkeringen)

Beleidskader kunstwerken

In 2011 is het een onderhoudsplan voor kunstwerken vastgesteld. In dit plan wordt weergegeven op welk kwaliteitsniveau de kunstwerken moeten worden onderhouden. Op basis van inspectieresultaten en vereiste kwaliteit wordt in dit onderhoudsplan inzicht gegeven in de benodigde middelen voor het uitvoeren van zowel dagelijks als groot onderhoud. Dit plan kent een looptijd van vier jaar. In 2021 wordt er een beleid / beheerplan ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Areaal kunstwerken	Hoeveelheid
Aanlegsteigers	4 stuks
Sluis	1 stuk
Vaste bruggen	44 stuks
Vlonder	1 stuk
Tunnels	4 stuks
Meerpalen	8 Stuks
Beschoeiingen	6.550 m ¹

In 2020 zijn er de volgende onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd:

- De brug in de Westereen.
- Vervanging van een groot gedeelte van de walbeschoeiing in Driesum
- Een aantal bruggen opnieuw geschilderd.

Riool

Beleidskader rioleringen

Het beleid en de ontwikkelingen op het gebied van riolering c.a. ligt vast in Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP). Dit plan is in 2014 vastgesteld. Dit is een zgn. verbreed rioleringsplan waarin ook alle taken op basis van de waterwet worden geïntegreerd. Het GRP heeft een looptijd van vier jaar en zal dus herzien moeten worden. In 2020 is er begonnen met het opstellen van een nieuw GRP. In 2021 wordt dit plan ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Belangrijk item binnen de gehele waterketen vormt momenteel efficiëntie verbetering. Dit mede ingegeven door landelijk beleid. Om efficiëntie verbetering te behalen wordt breed ingezet op intensivering van samenwerking. Binnen Dantumadiel komt dit op verschillende manieren tot uiting. Zo is het hiervoor genoemde GRP evenals het grondwaterbeleid gezamenlijk met de voormalige gemeente Dongeradeel opgesteld. Met de gemeente Noardeast-Fryslân wordt op een gestructureerde manier op verschillende manieren samen gewerkt. Verder wordt er Friesland breed samen gewerkt binnen het 'Fries bestuursakkoord waterketen'. In dit verband wordt ook nadrukkelijk samenwerking met het Wetterskip Fryslân verbeterd. Het GRP geeft aan op welke wijze het areaal aan rioleringen wordt beheerd. Kostendekking van dit beheer vindt plaats op basis van de rioolheffing. De bij het GRP behorende kostendekkingberekening vormt dan ook de basis voor deze rioolheffing.

Areaal riolering c.a.	Hoeveelheid
Vrijval riolering:	
• Gemengd	97.089 m ¹
• Gescheiden	20.940 m ¹
• Verbeterd gescheiden	15.428 m ¹
• Infiltratie leiding	1.125 m ¹
Mechanische riolering	
• Drukriolering	30.016 m ¹
• Vacuümriolering	1.370 m ¹
Bergbezinkbassins	8 stuks
Riooloverstorten:	
• Gemengd	20 stuks
• Regenwater	8 stuks
• Verbeterd gescheiden	10 stuks
• Wadi's	3 stuks
Rioolgemalen:	
• Rioolgemalen	16 stuks
• Mini- / drukrioolgemalen	184 stuks
• Vacuümrioolgemaal	1 stuks
Straat en trottoirkolken	9.700 stuks

Onderhoud rioleringen

Alle werkzaamheden t.b.v. rioleringen worden uitgevoerd door openbare werken inclusief de hydraulische en de milieutechnische berekeningen. Dorpen en wijken verzorgt de beleidsmatige aspecten en bewaakt het hydraulisch en hygiënisch functioneren van de riolering.

Het dagelijks onderhoud bestaat uit een groot aantal werkzaamheden waaronder; ledigen van straat en trottoirkolken, reinigen en inspecteren van leidingen, vegen van goten, inspectie en onderhoud van pompen en gemalen, reparatie van kleinere lekkages, etc. Vrijkomend slib uit onderhoud werkzaamheden wordt afgevoerd naar de Omrin.

Groot onderhoud aan en vervangingen aan het rioleringssysteem wordt uitgevoerd op basis van inspecties. Inspectie gegevens worden bijgehouden in een geautomatiseerd systeem op basis waarvan jaarlijks het vervangingsprogramma wordt opgesteld.

Naast vervangingen worden ook optimalisaties doorgevoerd. Hierbij valt te denken aan het ombouwen van verbeterd gescheiden stelsels, hydraulische of milieukundige aanpassingen van het stelsel en het afkoppelen van regenwater.

Ontwikkelingen op het gebied van rioleringen

Wat is Klimaatbestendig?

Met de verwachte veranderende klimaat is onderzoek nodig wat dat voor de gemeente betekent, zowel voor de openbare ruimte als de particulier eigendommen. Hoe moet ondergronds en bovengronds de openbare ruimte worden ingericht, te denken valt aan meer waterberging, minder verhard oppervlak, aanpassen wegprofielen en meer groen.

Daar waar mogelijk moeten er analoge gemaalalarmeringen worden omgebouwd naar digitale gemaalalarmeringen, dit omdat analoge alarmering niet meer zal worden ondersteund en omdat nieuwe technieken sneller zijn en op termijn ook goedkoper.

Waterwegen

Beleidskader waterwegen

Onderhoud van waterwegen is te verdelen in watervoerendheid en bevaarbaarheid. Ten aanzien van watervoerendheid moeten alle gemeentelijke watergangen voldoen aan de keur van het waterschap. Hiertoe worden de sloten uitgemaaid. Incidenteel moet er worden gebaggerd.

Bevaarbare waterwegen worden in beginsel vastgelegd in het Provinciaal Verkeer en Vervoersplan (PVVP).

Areaal waterwag.	Hoeveelheid
Hekkelen sloten éézijdig	86 km
Hekkelen sloten tweezijdig	13 km
Hekkelen door derden (VALD)	122 km
Vaarwegen Bûtenfjild	

Onderhoud waterwegen

Voor het hekkelen van waterwegen (betreft voornamelijk bermsloten) wordt getracht zo veel mogelijk contracten af te sluiten met eigenaren van aanliggende percelen waarbij de eigenaren tegen een vergoeding het hekkelen voor de gemeente uitvoeren en het hekkelmateriaal op hun terrein ontvangen. De resterende hekkelwerkzaamheden worden op de markt gezet. Bij hekkelwerkzaamheden wordt het overgrote deel van het vrijkomende hekkelmateriaal afgevoerd naar een composteerinrichting. i.v.m. bereikbaarheid wordt nog een klein deel van het hekkelmateriaal verklepeld en vervolgens in de berm achtergelaten. Voor het verkrijgen van de gewenste bermvegetatie geniet afvoer van hekkelmateriaal echter de voorkeur (verschrallingsbeleid). Een aantal bermsloten is voorzien van walbeschoeiing. Reden is doorgaans ruimtegebrek of afslag van het talud als gevolg van stromend water en bodemopbouw. Indien technisch mogelijk verdient uit kostenoverwegingen een natuurlijk talud de voorkeur.

Overdracht stedelijk water

Wetterskip is waterbeheerder voor alle het stedelijk water (binnen de bebouwde kom). Gemeente voert wel dagelijks / jaarlijks onderhoud uit (hekkelen) aan hoofd- en secundaire watergangen voor het Wetterskip en krijgt de kostprijs hiervan vergoed. Baggeren van hoofd- en secundaire watergangen onder OSW is voor het Wetterskip. Voor vijvers binnen de bebouwde kommen ontvangt de gemeente jaarlijks een vast bedrag om jaarlijks te hekkelen / maaien (indien noodzakelijk) en om periodiek te baggeren. Gemeente heeft zelf geen middelen in de begroting opgenomen om te baggeren.

Ontwikkelingen op het gebied van waterwegen

In navolging van nationaal beleid is door de provincie beleid vastgesteld t.a.v. het vaarwegbeheer. Conform dit beleid is de gemeente geen vaarwegbeheerder meer maar komt deze taak voor alle vaarwegen te liggen bij de provincie en het Wetterskip. Daarbij verzorgt de provincie het beheer van de 'grotere' vaarwegen en het overige deel wordt door het Wetterskip beheerd. In 2014 is een overeenkomst opgesteld tussen gemeente, provincie en het Wetterskip over de overdracht van het vaarwegbeheer in het Bûtenfjild. Deze overdracht is in 2017 geëffectueerd.

In 2021 wordt er een beleid / beheerplan Baggeren ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Beeld- kwaliteit

Drie maal per jaar wordt er een beeldkwaliteitschouw uitgevoerd volgens de CROW publicatie 223. Deze beeldkwaliteitschouw heeft betrekking op groen en wegen. Bij deze schouwrondes worden er op willekeurig gekozen plaatsen geïnspecteerd waarbij wordt gekeken naar wat de beeldkwaliteit is ten opzicht van de vastgestelde kwaliteit. De vastgestelde kwaliteit is niveau B. Naast beeldkwaliteit worden er ook technische inspecties uitgevoerd. Het beeldkwaliteit zegt nog niets over de technische kwaliteit.

Het uitgangspunt van het beheren van de kapitaalgoederen is een cyclische aanpak mede gebaseerd op het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV)

Kwaliteit dagelijks onderhoud gemeente Dantumadiel

In onderstaande tabel wordt de kwaliteit van het dagelijks onderhoud in Dantumadiel over 2020 weergegeven.

Dagelijks onderhoud

	maart	juni	oktober
bomen		B	B
beplanting	B	B	A/B
Gras - gazon	B	B/C	B/C
Verhardingen			
Onkruidbestrijding	B/C	D	D
Vegen en zwerfvuil			
Banken	B	B	B/C
Afvalbakken	B	B	C/D
Speeltoestellen		A	

Om inzicht te krijgen in de kwaliteit van de openbare ruimte in de gemeente Dantumadiel zijn er vanaf 2017 jaarlijks 3 schouwrondes uitgevoerd. Hierbij is de openbare ruimte geschouwd op beeldkwaliteit.

De kwaliteit van het groen is in de meeste kernen gelijk. Er zijn locaties waar het afwijkt omdat het een momentopname is. Ook tussen de verschillende gebieden, die aangegeven zijn in het kader van beeldgericht werken, is nagenoeg geen verschil in onderhoudsniveaus te zien.

De kwaliteit van het dagelijks onderhoud in de openbare ruimte is voor het openbaar groen is goed, deze valt voor het grootste gedeelte in de positieve kwaliteitszone, niveau B. Was 2017 nog onder het niveau, vanaf 2018 is hierin een duidelijke verbetering gekomen en ligt het op het vastgestelde niveau. Daartegenover staat de onkruidbestrijding op verharding. Dit beeld ligt onder het vastgestelde niveau.

Technisch onderhoud

	maart	juni	oktober
bomen	C	C	C
beplanting	B	B	B
Gras - gazon	C/D	C/D	B
Banken	B	B	B
Afvalbakken	B	B	B
Speeltoestellen		A	

Kwaliteit technisch onderhoud gemeente Dantumadiel

In de onderstaande tabel wordt de kwaliteit van het technisch onderhoud in Dantumadiel over 2020 weergegeven. Ook hier geldt het uitgangspunt dat er op B-niveau is geschouwd.

Technisch gezien is de beeldkwaliteit van de groenvoorzieningen over het algemeen matig en het terreinmeubilair goed. De beeldkwaliteit is met name in de oudere wijken (jaren 70/80) en langs de doorgaande wegen in de dorpen lager. Dit komt mede door de leeftijd van de beplanting, slechte groeiomstandigheden en snoeiachterstanden en snoeiwijze. De beplanting op deze plaatsen is aan vervanging toe. In het laatste jaar is op een aantal plaatsen beplanting vervangen en is hierdoor een verbetering in de kwaliteit waar te nemen. Sinds kort worden de bomen planmatig gesnoeid en dit is terug te zien in de resultaten. Een andere belangrijke constatering is de kwaliteit van het gazon. Er is sprake van ongelijkheid en spoorvorming. Hierdoor is de beeldkwaliteit lager en ontstaat er een matig maaibeeld van ongelijkheid en verzakkingen.

Beleidsplannen

In de tabel hieronder een weergave van de stand van zaken aangaande de beheerplannen.

Onderdeel	Beheersplan	Datum vaststelling beheersplan Gemeenteraad	Beheersplan nog actueel?	Toelichting
Wegen	Beheersplan Wegen	2016	Nee	Door de bezuiniging bij de begroting van 2020 is er geen koppeling meer met de benodigde middelen en de beschikbare middelen
Kunstwerken	Onderhoudsplan Kunstwerken.	2011	Nee	Plan is ouder dan 5 jaar
Openbare verlichting	Onderhoudsplan O.V.	2011	Nee	Plan is ouder dan 5 jaar
Gebouwen	M.O.P. Gebouwen	Onbekend > 15 jaar	Nee	Plan is ouder dan 5 jaar
Waterwegen	Watergangen Dantumadiel	2011		Plan is ouder dan 5 jaar
Riolering	Gemeentelijke Rioleringsplan	2013		Plan is ouder dan 5 jaar

Onderdeel	Achterstallig Onderhoud	Hoogte achterstallig onderhoud	Naam ingestelde reserve of voorziening	Hoogte van de reserve of voorziening
Wegen	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Kunstwerken	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Openbare verlichting	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gebouwen	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Waterwegen	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Riolering	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

In 2018 is het beleidsplan wegen geactualiseerd. De raad heeft besloten om het kwaliteitsniveau van sober naar basis te brengen en de benodigde middelen op te nemen in de begroting. Echter bij de vaststelling van de begroting van 2020 heeft de raad besloten om de stand van de reserve wegen te verlagen en eveneens de dotatie en de onttrekking.

Het beleid / beheerplan voor gebouwen, wegen en straatverlichting wordt in maart 2021 aan de raad aangeboden. Het beleid / beheerplan voor Kunstwerken, Waterlopen en Groen wordt in juni 2021 aan de raad aangeboden. Tevens wordt in 2021 een nieuw vGRP aan de raad aangeboden.

Financiële middelen

In onderstaande tabel wordt per kapitaalsoort aangegeven wat de totale omvang is van de financiële middelen die in de begroting zijn opgenomen, en wat er in totaal in 2020 aan uitgaven gerealiseerd is.

Totaal kosten onderhoud per onderdeel	Begroting 2020 (x € 1.000)	Jaarrekening 2020 (x € 1.000)
Verhardingen	570.260	658.860
Openbare verlichting	36.500	45.613
Openbaar Groen	201.567	204.947
Sportvelden	59.111	50.066
Speelplaatsen	2.097	15.229
kunstwerken (bruggen, tunnels en grondkeringen)	39.816	36.960
Riolering	292.362	86.412
Waterwegen	1.285	10.698
Gebouwen	255.926	291.407
Totalen	1.458.924	1.400.192

Paragraaf financiering

Inleiding

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) worden in de afzonderlijke paragrafen beleidsrichtlijnen vastgelegd over relevante beheersmatige aspecten. In de beheersverordening naar artikel 212 van de Gemeentewet geeft de raad het kader aan.

Algemeen

In het Treasurystatuut gemeente Dantumadiel, staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasury-beleid vermeld. De geplande uitvoering van het treasurybeleid is weergegeven in de paragraaf financiering.

Hoe ontwikkelt de rente zich?

Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid is het verwachte verloop van de rente. Onze rentevisie wordt aan de hand van een aantal financiële instellingen opgesteld. In 2020 zijn de kortlopende rentes nagenoeg gelijk gebleven en de langlopende rentes verder gezakt, waardoor de rentes al een lange tijd op een historisch laag punt liggen.

Hoe beheert de gemeente haar kas?

Al het betalingsverkeer heeft de gemeente gecentraliseerd bij drie banken. De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), de Rabobank en de ING bank. Hoofdbankier is de BNG, de Rabobank wordt vooral aangehouden als service naar de klanten en vanuit regionaal economische motieven en de ING bank is gekoppeld met de digitale balie. Het saldo op deze rekening wordt periodiek afgeroomd ten gunste van de BNG-rekening.

Met de BNG Bank was ook in 2020 een financieringsovereenkomst afgesloten voor één jaar, wat jaarlijks per 1 januari stilzwijgend verlengd wordt met één jaar.

Bij de Rabobank en de ING bank zijn geen kredietfaciliteiten aanwezig.

Uiteraard staat het de gemeente Dantumadiel vrij, om tot de kasgeldlimiet (8,5% van het begrotingstotaal) voor een bepaalde periode kort geld aan te trekken.

Hoe staat het met het schatkistbankieren?

Het schatkistbankieren voor decentrale overheden heeft een wettelijke basis in de wet FIDO en moet ervoor zorgen, dat er een lagere EMU-schuld van de collectieve sector ontstaat.

Omdat het Schatkistbankieren verplicht is gesteld, moeten decentrale overheden alle middelen die ze niet direct nodig hebben voor hun publieke taak in de schatkist onderbrengen.

Wel is er sprake van een bepaalde drempel. De hoogte van deze drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. De drempel is vastgesteld op 0,75% van het jaarlijks begrotingstotaal (begrotingstotaal + totale lasten van de primaire begroting, excl. reserves), met een minimum van € 250.000 en een maximum van € 2.500.000.

Voor de gemeente Dantumadiel, heeft het schatkistbankieren niet al te ver strekkende gevolgen, omdat de gemeente een zogenoemde leengemeente is en normaliter weinig "positief" staat op de Rekening Courant. Het Schatkistbankieren geldt alleen voor overtollige financiële middelen. Er is voor gemeenten geen leenfaciliteit aanwezig.

De rentevergoeding op de Rekening Courant bij de Schatkist is 0%. Indien er sprake is van een langdurig positief saldo, dan kan er gekozen worden voor een depositoconstructie, waarbij een bepaalde hoeveelheid geld voor een bepaalde periode wordt gesteld, tegen een vooraf vastgesteld rentepercentage, echter gezien de lage rentestand, wordt pas bij een looptijd vanaf 5 jaar een depositorente vergoed.

Hoe staat het met het renterisicobeheer?

De gemeente loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken (herfinanciering) of als een renteherziening van toepassing is. Om dit renterisico te beheersen wordt er in de wet FIDO een renterisiconorm bepaald. Voor gemeenten bedraagt de renterisiconorm maximaal 20% van het begrotingsbedrag bij aanvang van het begrotingsjaar.

Berekening renterisiconorm 2020

Omschrijving:	Bedragen x € 1.000
Begrotingstotaal	56.153
Renterisico percentage	20%
Renterisiconorm	11.230

Toetsing renterisico aan norm 2020

Omschrijving:	Bedragen x € 1.000
Renterisico	1.388
Renterisiconorm	11.230
Onderschrijding	-/- 9.842

Uit bovenstaande berekening blijkt, dat de gemeente Dantumadiel binnen de grenzen van de renterisiconorm blijft.

De totale langlopende schuld van de gemeente per 31 december 2020 bedraagt € 34.766.000.

De kasgeldlimiet (het bedrag waarvoor op basis van kortgeld financiering mag worden aangetrokken) bedraagt 8,5% van het gemeentelijke budget bij aanvang van het begrotingsjaar 2020. De kasgeldlimiet over het jaar 2020, (8,5% van € 56.961.000) bedroeg € 4.842.000. De kasgeldlimiet mag gedurende drie kwartalen overschreden worden. In 2020 is de kasgeldlimiet niet overschreden geweest.

Wat is het kredietrisico op verstrekte geldleningen?

De gemeente staat borg voor een aantal geldleningen. Gezien het feit dat voor deze leningen het Waarborgfonds Sociale Woningbouw garant staat, kan het directe risico als minimaal worden beschouwd. Het directe risico is wel aanwezig, dit risico ontstaat wanneer een willekeurige landelijke woningcorporatie niet meer aan haar betalingsverplichting kan voldoen (denk hierbij aan Woningcorporatie Vestia) en het WSW garantievermogen daalt tot beneden 0,25%, van het totale geborgde vermogen. Mocht dit voorkomen dan zullen de gezamenlijke gemeenten, voor 50% van deze schuld (na uitputting van het garantievermogen en betaling van de directe schade gemeentes), verplicht zijn deze overblijvende schuld, middels een renteloze lening te verstrekken. Het risico is dan in beginsel de rentederving op deze verstrekte lening.

Hoe gaan we om met de wet HOF?

In de wet Houdbare OverheidsFinanciën (wet HOF) worden de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland.

Elke gemeente heeft een individuele EMU-referentiewaarde. Deze is afgeleid van het plafond voor het EMU-saldo van de gezamenlijke gemeenten. De VNG adviseert gemeenten om niet te sturen op deze EMU-referentiewaarde. Dat verhindert een uitruil van plussen en minnen tussen gemeenten ten opzichte van de individuele EMU-referentiewaarde en leidt mogelijk tot een onnodig uitstel van investeringen door gemeenten. In plaats daarvan kunnen gemeenten beter sturen op de ontwikkeling van de hoogte van de schuld.

Als gemeente Dantumadiel hebben wij aandacht voor de schuldpositie van onze gemeente via de jaarstukken en begroting en de daarin verplicht opgenomen paragraaf Financiering. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de gemeente Dantumadiel geen specifiek schuldenbeleid heeft.

Hoe verdelen we de rente?

De rentekosten worden verdeeld aan de taakvelden op basis van een omslagrente. Hierbij worden de totale rentekosten eerst gecorrigeerd met de doorgeleende geldleningen en de toerekening aan de grondexploitaties.

Het totaal toe te rekenen rente aan de taakvelden bedraagt € 248.889, wat neerkomt op 1,88%. Werkelijk wordt € 247.466 aan rente toegerekend aan de taakvelden. Door de afronding ontstaat op het taakveld treasury een renteresultaat van -/- € 1.423

In de volgende tabel wordt de renteverdeling schematisch weergegeven:

Omschrijving:	Bedragen in €
externe rentelasten over de korte en de lange financiering	290.552
externe rentebaten:	
-geldleningen woningbouw	0
-hypothecaire geldleningen	0
-overige geldleningen	-22.772
Totaal door te rekenen externe rente	267.780
-aan grondexploitatie door te belasten rente	-18.891
-rente van projectfinanciering door te belasten aan taakvelden	0
<i>Saldo door te rekenen rente</i>	<i>-18.891</i>
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	248.889
<i>werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (=rente-omslag)</i>	<i>247.466</i>
Renteresultaat op het taakveld treasury	-1.423

EMU-saldo

In 2004 hebben Rijk en medeoverheden afgesproken dat het EMU-tekort van medeoverheden maximaal -0,5% BBP mag bedragen. Deze beperking vloeit voort uit de Europese saldogrens van 0,3% BBP die geldt voor de volledige Nederlandse collectieve sector. Wanneer het saldo positief is, is er sprake van een vorderingenoverschot, als het saldo negatief is, spreekt men over een vorderingentekort. Er is voor 2020 sprake van een EMU-overschot.

	Omschrijving	Rekening 2019 x € 1.000	Begroting 2020 x € 1.000	Rekening 2020 x € 1.000
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-3.859	-3.450	2.105
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.231	2.869	1.959
3	Dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie minus vrijval van voorzieningen ten bate van de exploitatie	554	155	265
4	Bruto investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	738	0	527
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, geen betrekking hebbende op bouwgrondexploitatie en niet verantwoord op de exploitatie	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
7	Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	914	-747	1.026
8	Baten bouwgrondexploitatie	1.105	0	1.154
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	210	0	226

10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder vraag 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht	0	0	0
11	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	-1.831	-1.173	3.704

Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding

De term 'bedrijfsvoering' verwijst naar de inzet van bedrijfsmiddelen om de bedrijfsdoelen te behalen. Die bedrijfsmiddelen zijn: personeel, informatie, organisatie, financiën, automatisering, communicatie, huisvesting ('PIOFACH'), aangevuld met juridisch en inkoop.

Dantumadiel neemt haar ambtelijke ondersteuning op basis van een Dienstverleningsovereenkomst af van Noardeast-Fryslân. Deze paragraaf heeft betrekking op de ambtelijke organisatie van die gemeente. Ontwikkelingen die uiteraard ook invloed hebben op de gemeente Dantumadiel. In deze paragraaf worden de volgende onderwerpen behandeld:

- Ontwikkeling van de personele bezetting
- Invloed van Covid-19
- Hybride werken
- Financiële meevaller samenwerkingsbegroting
- Verbeteragenda
- Samenwerking met SSC Leeuwarden en andere partners
- Ontwikkelingen risicomanagement en interne controle

Ontwikkeling personele bezetting

Het aantal FTE per 312020 bedraagt 600 en wordt gelimiteerd door de begroting en het formatieplan. De formatie is in 2020 met 24 FTE gestegen, voornamelijk wegens insourcing van hulpverleners in het Sociaal Domein.

De systemen laten op dit moment niet toe om precies te bepalen hoeveel FTE als externe capaciteit worden ingehuurd dan wel hoeveel FTE wordt ingehuurd op projectbasis. In dat laatste geval gaat het vaak slechts om enkele maanden, dus een gedeelte van een FTE. Op peildatum 22 februari 2021 werden 50 personen extern ingehuurd. Daarnaast zijn 97 personen vanuit NEF/AB-vakwerk werkzaam bij Gemeentewerk vanuit de raamovereenkomst (incl. deeltijd en seizoenswerk). Mogelijke redenen voor inhuur zijn:

- inhuur kan noodzakelijk zijn om een specifieke expertise in te zetten die binnen de organisatie zelf niet aanwezig is en waarbij het niet wenselijk is om op lange(re) termijn structureel in te investeren;
- inhuur kan gewenst zijn om specifieke expertise over te dragen op eigen medewerkers zodat deze kennis en vaardigheden in de organisatie verankerd kunnen worden;
- inhuur vanwege schaarste in de markt waardoor invulling via een reguliere vacature niet mogelijk is;
- inhuur voor projecten waarbij na afronding van een project de inhuur kan worden beëindigd;
- inhuur vanwege behoud van een noodzakelijke flexibele schil;
- inhuur vanwege ziektevervangings.

Momenteel wordt samen met Leeuwarden, Waadhoeke en anderen een aanbesteding voor een nieuw personeels- en salarissysteem uitgevoerd waardoor vanaf 2022 wel de noodzakelijke informatie opgeleverd kan worden.

Het in 2019 ingezette ziekteverzuimbeleid lijkt zijn vruchten af te werpen. Het ziekteverzuimpercentage in de ambtelijke organisatie heeft zich als volgt ontwikkeld

	Ziekteverzuim %
Januari 2019	7.36%
Ultimo 2019	6.92%
Ultimo 2020	6,27%

Invloed van Covid-19

Tijdens de eerste golf heeft de ambtelijke organisatie een beperkt aantal Covid-gerelateerde ziektegevallen meegemaakt. Tijdens de tweede golf was dat echt anders: Meerdere medewerkers zijn besmet geraakt met het virus. Bij sommigen ging het herstel snel, bij anderen heeft het herstel lang geduurd, met name vanwege vermoeidheid en concentratieproblemen. Maar ook zijn veel collega's getroffen door het overlijden van familie of vrienden als gevolg van Covid.

Daarnaast begon tijdens de tweede golf het psychisch effect van de regeringsmaatregelen i.h.k.v. Covid zichtbaar te worden. Ouders die tijdens schoolsluitingen moest balanceren tussen werk en kinderen. Alleenwonenden die sociale contacten misten. Extra vermoeidheid die het de hele dag voor een scherm werken veroorzaakt.

Ook bleek dat het ontbreken van informeel contact op kantoor steeds meer gemist werd. Snel iets kunnen bespreken met een collega die vlakbij zit lukte niet meer, maar werd vervangen door formele afspraken in de

agenda. Die daardoor extra vol raakte, wat ook weer stress veroorzaakt. Natuurlijk is dit niet uniek, maar de smeerolie van het informele contact wordt in alle organisaties heel erg gemist. Desalniettemin is de organisatie er in geslaagd de productie op orde te houden. Slechts een klein aantal beleidsontwikkelingen en projecten is als gevolg van Corona vertraagd.

Hybride werken

Covid heeft de organisatie met harde hand geleerd dat werken op afstand een cruciale vaardigheid is. Medewerkers moesten in 2020 noodgedwongen met elkaar leren samenwerken op afstand. Gebruik van MS Teams om te overleggen was vorig jaar nog totaal onbekend, inmiddels is het gewoon ingeburgerd.

Net als veel andere organisaties is ook de gemeente Noardeast-Fryslân (in overleg met Dantumadiel) aan het nadenken over de toekomst. Als de Corona-crisis voorbij is kunnen de ervaringen uit afgelopen jaar gebruikt worden om de voordelen van deels thuis én deels op kantoor werken zoveel mogelijk met elkaar te combineren. Het mag duidelijk zijn dat dit slechts voor een deel van de medewerkers mogelijk is. Bodes bijvoorbeeld moeten altijd op kantoor zijn. De buitendienst werkt sowieso zeer beperkt op kantoor. Maar voor ongeveer 400 medewerkers zou een andere combinatie van thuis en op kantoor mogelijk zijn.

Eind 2020 is in verschillende sessies met rond de 60 medewerkers uit de doelgroep gesproken over die toekomst. Bijna iedereen gaf aan het samen op kantoor werken heel erg te missen. Maar vooruitkijkend naar de toekomst wil het overgrote deel na Covid graag 50% op kantoor en 50% thuis werken. En dit is in een enquête onder een grotere groep begin 2021 bevestigd.

De combinatie van deels thuis en deels op kantoor werken wordt 'hybride werken' genoemd. In de sessies is ook veel informatie verkregen over de randvoorwaarden en wensen voor hybride werken. Zowel wat betreft de werkplek thuis maar ook wat betreft de inrichting van het toekomstige kantoor, bijvoorbeeld meer kleine ruimtes waar je alleen of met zijn tweeën met iemand anders via MS Teams kunt overleggen.

In de loop van 2021 zullen over hybride werken besluiten genomen worden, in samenhang met vernieuwing van de huisvesting in Dokkum. Waardoor het verkopen van het gemeentehuis in Damwâld een mogelijkheid wordt.

Financiële meevaller samenwerkingsbegroting

Het resultaat van de samenwerking over 2020 bedraagt per saldo € 0,748 miljoen positief. Onderdeel van het saldo is een reservering van € 0,8 miljoen ten behoeve van eenmalige frictiekosten die voortvloeien uit de verbeteragenda. Hiervoor is in de bestuurscommissie overeenstemming bereikt en hebben beide college ingestemd met de reservering (zie voor meer informatie over de verbeteragenda hierna).

De corona crisis heeft financieel zowel een positief als negatief effect gehad op het resultaat. De helft van het voordeel zit in de loonkosten en is mede ontstaan door overgebleven vacatureruimte, lagere inschaling of het later invullen van een vacature en uitstel van opleidingen door corona. De andere helft komt voornamelijk doordat er door corona minder kilometers zijn gereden door het thuiswerken, de brandstofprijzen in 2020 laag waren en lagere ICT kosten. In het saldo zitten ook meerkosten als gevolg van corona ad. € 135.000 (€ 99.000 voor Noardeast-Fryslân en € 36.000 t.l.v. Dantumadiel). Zo zijn er meerkosten gemaakt voor schoonmaak, automatisering en een thuiswerkregeling. Deze kosten kunnen in de resultaatsbestemming van de individuele gemeente ten laste gebracht worden van de corona reserve.

Het resultaat van € 748.300 komt naar rato van de inbreng ten gunste van beide gemeenten. Voor Noardeast-Fryslân gaat het hierbij om afgerond € 549.630 en voor Dantumadiel om € 198.370.

Verbeteragenda

De verbeteragenda vloeit voort uit de 2^e evaluatie van het Organisatie & Formatieplan die in december 2019 met behulp van BMC is uitgevoerd. Deze evaluatie was afgesproken na de ambtelijke fusie tot DDFK gemeenten. Daarnaast is het benchmarkonderzoek van Berenschot naar de uitvoeringskosten als basis gehanteerd voor de verbeteragenda. De verbeteragenda zorgt voor een doorontwikkeling van besturing, ketens en processen, onderlinge samenwerking, de cultuur en de organisatie-inrichting.

In 2020 zijn veel dingen gestart, ontwikkeld of voorbereid die in 2021 tot realisatie komen. Hierbij een overzicht:

1. In de tweede helft van het jaar is een pilot capaciteitsmanagement gestart binnen Dorpen en Wijken. Dat moet resulteren in betere planning en prioriteitsstelling van projectmatig werk gegeven de personele capaciteit. De resultaten hiervan worden in de eerste helft van 2021 verwacht en zijn veelbelovend.
2. Ook het project Sturing Primaire Processen is in de tweede helft van het jaar gestart. Het analyseert de primaire processen van de verschillende afdelingen en zal in 2022 een Management Control System opleveren waardoor sturing op deze processen zal verbeteren.
3. De teamplannen voor 2021 hebben -door verschillende activiteiten in 2020 – duidelijk aan kwaliteit gewonnen. Er zijn concrete afspraken gemaakt over de wijze waarop sturing met behulp van deze plannen zal gaan plaatsvinden.

4. In 2020 hebben verschillende medewerkers een LEAN-cursus met goed gevolg afgerond en zijn nu 'green belt'.
5. Binnen het Sociaal Domein werd onderzocht op welke manier we én klantgerichter (Sociale Bouwmarkt) én efficiënter (gestandaardiseerde processen) kunnen werken. Investerings hierin zullen komende jaren hun vruchten afwerpen.
6. Dit verslagjaar zijn servicenormen ingevoerd voor onze interactie met burgers. Deze worden continu verder ontwikkeld.
7. Er is samen met de organisatie een informatieplan ontwikkeld. Dat geeft voor de komende jaren richting en kaders voor ICT-investeringen. Daarnaast hebben we de besturing van de projectportfolio ingericht. En is projectmatig werken verder uitgerold en doorontwikkeld.
8. We zijn gestart met project Duidelijke Taal voor Iedereen, een tweejarig project waarmee het schriftelijk taalgebruik van de gemeente een grote kwaliteitsimpuls krijgt. Het zal leiden tot een heldere en uniforme stijl van brieven en adviezen opstellen, door medewerkers te trainen en met behulp van taalcoaches.
9. In 2020 is een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de *interne* communicatie. Dat heeft er onder andere toe geleid dat begin 2021 is gestart met een wekelijkse interne nieuwsbrief: Fan it Hûs
10. Het Postproces (verwerking fysieke post) is gestroomlijnd en nu bij één team ondergebracht.
11. In 2020 is het digitaal versturen van aanslagen voorbereid. Per maart 2021 kunnen wij onze aanslagen nu ook via MijnOverheid versturen.
12. Grootste tegenvaller was uitstel van de invoering van het nieuwe zaakstelsel. Deels veroorzaakt door Covid, deels door een leverancier die zijn afspraken niet is nagekomen. Een grote tegenvaller voor Leeuwarden, Waadhoeke en onszelf. De invoering zal in 2021 plaatsvinden en er wordt reikhalzend naar uitgekeken.
13. Bij het Sociaal Domein is met het project Wending het ontwerp voor gebiedsgericht werken gemaakt.
14. Binnen de afdeling Bedrijfsvoering vallen het team Gegevens en Applicaties en het team Informatievoorziening nu onder één leidinggevende. Dat leidt direct tot slimmere inrichting van een aantal teamoverschrijdende activiteiten en betere samenwerking.
15. Per 1 januari 2021 is het 'team Dantumadiel' (geen aparte organisatorische eenheid, maar medewerkers die specifiek voor Dantumadiel werken) ingericht. We verwachten hierdoor klantgerichter te kunnen werken voor Dantumadiel en tegelijk de efficiency te handhaven.

Samenwerking met SSC Leeuwarden en andere partners

Dantumadiel en Noardeast-Fryslân hebben de automatisering uitbesteed aan het Shared Service Centrum (SSC) Leeuwarden. In 2020 is gewerkt het professionaliseren van de samenwerkingsrelatie met het SSC. Er zijn afspraken gemaakt over betere financiële rapportages zodat inzichtelijk is waardoor kostenstijgingen veroorzaakt worden en welke beïnvloedingsmogelijkheden er zijn.

Daarnaast is ingezet op grotere transparantie hetgeen dit jaar tot verbetering heeft geleid bij de accountantscontrole. Alle benodigde stukken zijn door deze werkwijze op het juiste moment centraal beschikbaar.

Dantumadiel werkt intensief samen met Noardeast-Fryslân, Waadhoeke en de gemeente Leeuwarden (Leeuwarden als *klant* van SSC) om efficiencyvoordelen te realiseren. Het samen selecteren en invoeren van nieuwe of vervangende applicaties kan voordelen opleveren. In 2020 heeft uw raad (samen met die van Noardeast-Fryslân) bijvoorbeeld krediet beschikbaar gesteld voor het vervangen van het systeem voor Personeels- en salarisadministratie, het vervangen van Microsoft Office en het sterker integreren hiervan met andere applicaties (zoals MS Teams). Beide onderdelen betreffen onontkoombare vervanging van applicaties die niet langer door de leverancier ondersteund zullen worden.

Overigens zijn we nooit *verplicht* om met een of meer andere partners van SSC mee te doen. De wijze waarop de samenwerking tussen de verschillende partners en het SSC georganiseerd is zal in 2021 geëvalueerd worden.

Ontwikkeling risicomanagement en interne controle

Risicomanagement

De basis van risicomanagement begint bij medewerkers, die leveren informatie over de kans op, de mogelijke impact van en de eventuele te treffen beheersmaatregelen voor risico's op het moment dat er besluiten worden genomen door management of bestuur. Wordt een besluit genomen en het risico aanvaard dan worden risico's van de gemeente vervolgens doorgerekend met behulp van een bij veel gemeenten gebruikt model van NARIS, dat voor het bepalen van het weerstandsvermogen er rekening mee houdt dat niet alle risico's tegelijk zullen optreden.

In 2020 is het risicomanagement uitgebreid met risico-inventarisaties rondom met Corona samenhangende risico's. Dit heeft onder andere geleid tot een corona paragraaf in de 2^e tussentijdse rapportage 2020.

Ontwikkelagenda control

De interne controle in de gemeentelijke organisatie richt zich op de financiële processen en met name op de volledigheid van de opbrengsten en de financiële rechtmatigheid van de beheershandelingen. De controle-resultaten worden jaarlijks aangeboden aan de accountant die de bevindingen meeweegt om tot een oordeel te komen ten aanzien van de getrouwheid van de jaarrekening (volledigheid opbrengsten) en de financiële rechtmatigheid. De bevindingen en aanbevelingen vanuit de interne controles worden besproken met de direct verantwoordelijke leidinggevend en met het CMT/de directie. Dit leidt tot jaarlijkse verbeteringen in de financiële processen en de interne beheersing.

In 2020 zijn de interne controles voor het eerst uitgevoerd door medewerkers uit de teams zelf aan de hand van instructies vanuit concerncontrol en aan de hand van een risicoanalyse. In die risicoanalyse worden de risico's beoordeeld en door de team ingestelde beheersmaatregelen getoetst. Concerncontrol maakt een verslag op van de procesrisico's en de getoetste beheersmaatregelen, reviewt de resultaten van de controles en maakt een eindrapportage op. Door deze aangepaste werkwijze komt Concerncontrol in een onafhankelijke rol hetgeen van belang is voor de voorbereidingen van de collegeverklaring.

Het college moet in 2021 naar alle waarschijnlijkheid voor het eerst zelf een verklaring voor de financiële rechtmatigheid af kunnen geven die door de accountant wordt meegenomen in de beoordeling van de getrouwheid van de jaarrekening. Daarop heeft de organisatie zich de afgelopen jaren voorbereid. De gemeenteraad wordt hier in 2021 verder over geïnformeerd en moet hier ook nog een aantal keuzes in maken. Wij komen daartoe met een voorstel.

Paragraaf Corona

Inleiding

De Coronacrisis geeft aanleiding om extra informatie te verstrekken over risico's, extra kosten en de compensatiemaatregelen vanuit het Rijk. Om de gevolgen van Corona voor de gemeente inzichtelijk te maken wordt voor zolang dat nodig is aan de bestaande P&C documenten de paragraaf Corona toegevoegd.

Risico's

Bij de uitbraak van de Coronacrisis zijn een aantal risico's benoemd die we lopen. Deze risico's zijn verwerkt in het risicomangement pakket Naris en zijn onderdeel van de risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen. Het gaat hierbij om de volgende specifieke Coronarisico's.

Risicogebeurtenis
CORONA - Minder inkomsten: toeristen en parkeerbelasting
CORONA - Veiligheid: Meer beroep op openbare orde en handhaving (o.a. horeca, sportvelden, openbare gebouwen)
CORONA - Overschrijding wettelijk vastgestelde termijnen
CORONA - Inkomsten: risico op achterblijven legesopbrengsten (bouwleges, e.d.)
CORONA - Minder inkomsten: door uitstel betaaltermijnen/ toename debiteuren
CORONA - Faillissement/surseeance verbonden partijen
CORONA - Minder inkomsten Faillissement/surseeance/financiële tegenvallers bij deelnemingen
CORONA - Taakstellende bezuinigingen worden niet gehaald
CORONA - Inkomsten: risico gewaarborgde geldleningen en garantstellingen (sportclubs e.d.)
CORONA - Hogere uitgaven volksgezondheid , Wmo en Jeugdzorg als gevolg van de Pandemie en Rijksbeleid (RIVM).
CORONA - Dwingen van (zorg)aanbieders bepaalde activiteiten op lager pitje te zetten/ dan wel tijdelijk te stoppen (bv dagopvang)
CORONA - Veiligheid; onvoldoende capaciteit sociale opvangorganisaties/ voedselbanken
CORONA - Sterkte instroom en vertraagde uitstroom bijstandsgerechtigden (BUIG) en bijzondere bijstand zelfstandigen (BBZ)
CORONA - Faillissement/ surseeance/ financiële tegenvallers bij contractpartijen (leveranciers, afnemers)
CORONA - Juridisch: niet voldoen subsidie-eisen of verantwoording
CORONA - Inkomsten: vertraging grondverkoop (ook bedrijventerreinen)
CORONA - Toename fraude door ontbreken toezicht en overzicht
CORONA - Inkomsten: risico op vertraging investeringen/projecten
CORONA – (Onderwijs)gebouwen moeten voldoen aan 1.5 meter economie

De TOZO regeling brengt voor de gemeente Dantumadiel geen financiële risico's met zich mee omdat het Rijk volledig instaat voor de financiering. Om deze reden wordt deze regeling niet nader toegelicht in de deze paragraaf.

Het totaal benodigde weerstandsvermogen genoemd in de jaarrekening 2020 bedraagt € 2.300.000. Boven- genoemde Coronarisico's zijn daar 7,13% verantwoordelijk voor. Dat betekent dat de Coronarisico's voor afgerond € 164.000 onderdeel zijn van het benodigde weerstandsvermogen. Daarbij opgemerkt dat het programma Naris uitgaat van simulaties, waarbij er vanuitgegaan wordt dat niet alle risico's zich gelijktijdig voordoen.

Compensatiepakket

Vanuit het Rijk worden eenmalig gelden toegekend om gemeenten te ondersteunen in de extra gemaakte kosten of de misgelopen opbrengsten. Tot dusver zijn er drie compensatiepakketten beschikbaar gesteld. De totale omvang de pakketten bedraagt € 1.292.000. Deze middelen zijn toegekend op basis van maatstaven in de Algemene uitkering. Het is daarmee een indicatief bedrag en zegt dus niks over de werkelijke extra kosten. De keuze waar de middelen aan te besteden is aan de gemeente zelf.

Het college heeft het mandaat om uitgaven te doen die in de lijn liggen met de doelen waarvoor de corona compensatie is ontvangen. Het mandaat strekt zich tot maximaal de hoogte van de ontvangen compensatie. Via de reguliere planning en control documenten legt het college verantwoording af omtrent de bestede middelen. Van de ontvangen middelen is inmiddels € 336.000 in 2020 besteed.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

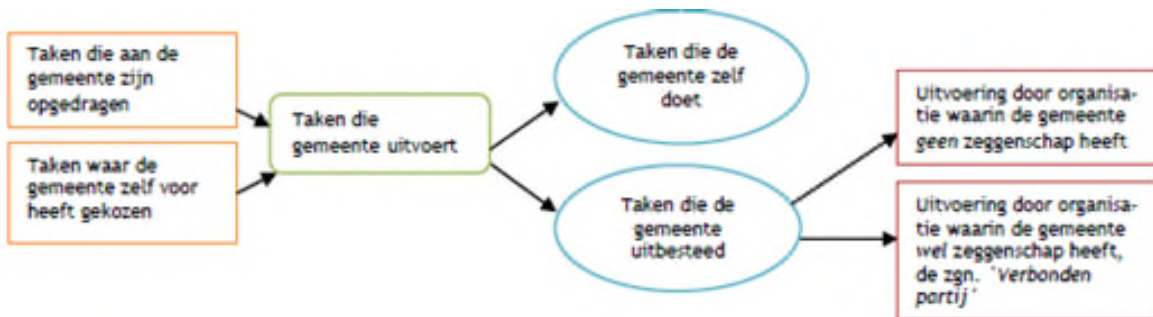
De meeste taken die worden uitgevoerd, zijn wettelijk opgedragen aan de uitvoerende gemeente. Dit betreft bijvoorbeeld de inzameling van huishoudelijk afval en de taken die de gemeente op zich neemt als gevolg van de decentralisatie. Daarnaast bestaan er taken die door de gemeente op eigen initiatief worden uitgevoerd, zoals sport en de exploitatie van gronden. Bij de uitvoering van de verschillende taken maakt de gemeente zelf de keuze om deze zelf te doen, of om de taken te laten uitvoeren door andere partijen.

Bij het maken van de keuzes wordt onder andere gekeken naar de volgende aspecten:

- Kunnen er (bedrijfseconomische) schaalvoordelen worden behaald?
- Wordt bij de uitvoering/dienstverlening een betere kwaliteit/dienstverlening gerealiseerd?

Indien wordt gekozen voor de uitvoering van de taak door een verbonden partij, kunnen daarin twee keuzes worden gemaakt, namelijk:

- De activiteiten worden uitgevoerd door een partij waarin de gemeente geen zeggenschap heeft;
- De activiteiten worden uitgevoerd door een partij waarin de gemeente wel zeggenschap heeft.

Verbonden partij

Er is sprake van een verbonden partij als de gemeente in die organisatie een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Dit is vastgelegd in artikel 1 lid b van het Besluit begroting en verantwoording, waarin staat dat een verbonden partij een privaot- of publiekrechtelijke organisatie is waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Definitie bestuurlijk belang (artikel 1 lid d): zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Definitie financieel belang (artikel 1 lid c): een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Beleidskader

Uit de definitie van een verbonden partij in het Besluit begroting en verantwoording blijkt dat sprake móet zijn van een financieel belang én een bestuurlijk belang. Indien het alleen om een financieel belang of alleen om een bestuurlijk belang gaat, dan is er geen sprake van een verbonden partij.

Overige belangrijke bepalingen zijn:

- Artikel 5 BBV schrijft voor dat verbonden partijen niet geconsolideerd worden in de begroting en in de jaarstukken;
- Artikel 8 lid 3 BBV schrijft voor dat de betrokkenheid van verbonden partijen bij de realisatie van de doelstellingen binnen een programma, moet worden opgenomen in het betreffende programma;
- Artikel 9 lid 2 BBV meldt dat verbonden partijen verplicht moeten worden opgenomen in een aparte paragraaf verbonden partijen. Deze is daarmee onderdeel van de beleidsbegroting en het jaarverslag.

Soorten verbonden partijen

Er zijn twee soorten verbonden partijen, namelijk de publiekrechtelijke verbonden partij en de privaatrechtelijke verbonden partij.

- Publiekrechtelijke verbonden partij
Bij de publiekrechtelijke verbonden partij gaat het om een samenwerking tussen overheden. Een dergelijke partij is opgericht op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Daarin regelen de deelnemende overheden onderling de vertegenwoordiging en de financiële aansprakelijkheid van de deelnemers. In het geval een gemeenschappelijke regeling niet meer aan zijn verplichtingen voldoet, dan zijn deelnemende partijen gezamenlijk verantwoordelijk voor een negatief saldo dat ontstaat.
- Privaatrechtelijke verbonden partij
Van een privaatrechtelijke verbonden partij is sprake als er wordt samengewerkt tussen overheden onderling of tussen overheden en private partijen. De samenwerking is in dat geval geregeld op basis van het Burgerlijk Wetboek.
Bij privaatrechtelijke verbonden partijen wordt onderscheid gemaakt in:
 - Verenigingen;
 - Commanditaire vennootschappen en onderlinge waarborgmaatschappijen;
 - Naamloze vennootschappen;
 - Besloten vennootschappen of stichtingen.

Voorschriften conform BBV

In artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording staat welke informatie er bij de begroting en jaarrekening moet worden gepubliceerd. Het gaat dan om:

- De visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen; zie programma's.
- De lijst van verbonden partijen die wordt onderverdeeld in:
 - Gemeenschappelijke regelingen;
 - Vennootschappen en coöperaties;
 - Stichtingen en verenigingen;
 - Overige verbonden partijen.

In de lijst zal per verbonden partij de volgende informatie worden opgenomen:

- De wijze waarop de gemeente een belang heeft;
- Het verwachte belang van de gemeente aan het begin en het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het eigen en vreemd vermogen aan het begin en het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het financieel resultaat;
- De eventuele risico's.

Verbonden partijen

Conform de regelgeving vanuit de commissie BBV artikel 15 BBV lid 1 b geven we de bovenstaande informatie schematisch weer, in een lijst van verbonden partijen.

De gemeente heeft de volgende verbonden partijen.

- Gemeenschappelijke regelingen
 - GR Noard East Fryslân
 - GR Veiligheidsregio Fryslân
 - GR Sociaal Domein Fryslân
 - GR Welstandszorg Hûs en Hiem
 - GR Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwing (FUMO)
 - GR Leer en werkbedrijf Noard East Fryslân
 - GR Mobiliteitsburo Noard East Fryslân
 - GR Recreatieschap de Marrekrite
- Vennootschappen en coöperaties
 - NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland
 - Afvalsturing Friesland (Omrin)
 - Bank Nederlandse Gemeenten
- Stichtingen en verenigingen
 - Stichting Roobol

- Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- Vereniging van Friese Gemeenten
- Overige verbonden partijen
 - Geen

Gemeenschappelijke regelingen

Centrumregeling Samenwerking Dantumadiel en Noardeast-Fryslân			
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met centrumgemeente			
Programma's: 1 Ynwenner en Bestjoer			
Openbaar en wijze van belang: <u>Openbaar belang:</u> De regeling is getroffen ten behoeve van de dienstverlening van de gemeente Noardeast-Fryslân (centrum-gemeente) aan de gemeente Dantumadiel (gastgemeente) Staatscourant 63678 8-11-2018). Het college en de burgemeester van de gastgemeente laten door de centrumgemeente in beginsel alle gemeentelijke taken uitvoeren, voor zover deze niet aan anderen zijn opgedragen of overgedragen en als zodanig zijn beschreven in het dienstverleningshandvest zoals bedoeld in artikel 7 centrumregeling.			
<u>Wijze van belang:</u> • Bestuurlijk belang: ◦ De gemeente Noardeast-Fryslân is centrumgemeente, als bedoeld in artikel 8 , vierde lid van de Wet gemeenschap-pelijke regelingen, (art 3 centrum-regeling); ◦ Het college en de burgemeester van de gastgemeente zullen bij afzonderlijk mandaatbesluit de bevoegdheden die samenhangen met de taken zoals vermeld in artikel 4 van de centrumregeling opdragen aan de overeenkomstige bestuursorganen (art 5 centrumregeling). • Financieel belang: ◦ In het dienstverleningshandvest wordt de centrumregeling nader uitgewerkt, (art 7 centrumregeling); ◦ In ieder geval wordt geregeld: • De uitvoeringskaders; • De kwaliteitseisen van de taakuitvoering; • De verdeelsleutel en de bijdrage van de gastgemeente in de uitvoeringskosten van de centrumgemeente.			
<u>Financieel belang:</u>			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2020		
Eigen vermogen	2020	p.m.	p.m.
Vreemd vermogen	2020	p.m.	p.m.
Omvang financieel resultaat jaarrekening 2020, x € 1.000:			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar):-			

Veiligheidsregio Fryslân			
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam			
Programma's: 1 Ynwenner en Bestjoer en 3 Soarch en Wolwêzen			
Openbaar en wijze van belang: <u>Openbaar belang:</u> De Veiligheidsregio Fryslân is een gemeenschappelijke regeling per 1-1-2014 van alle Friese gemeenten en verzorgt de wettelijke taken op het gebied van veiligheid en gezondheid voor de inwoners van de provincie Fryslân. Activiteiten betreffen o.a. publieke gezondheidszorg, brandweertzorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, en het beheer van een gemeenschappelijke meldkamer, het zijn van een platform voor samenwerking voor geallieerde diensten en partners etc.			

Veiligheidsregio Fryslân

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - Het algemeen bestuur van de regio bestaat overeenkomstig art. 11, lid 1 van de wet, uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten;
 - Het dagelijks bestuur bestaat uit:
 - a. de voorzitter van het algemeen bestuur;
 - b. de voorzitter van de agendacommissie Gezondheid en een lid aan te wijzen uit en door de agendacommissie Gezondheid;
 - c. de voorzitter van de agendacommissie Veiligheid en een lid aan te wijzen uit en door de agendacommissie Veiligheid.
 - De agendacommissie is een bestuurscommissie volgens art 25 Wgr.
- Financieel belang:
 - Voor de verdeling van de kosten wordt als verdeelsleutel gehanteerd het aantal inwoners van de gemeenten volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat de regio te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

Financieel belang:

	Jaar	Begroting 1-1 (x € 1.000)	Begroting 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2021	1.786	1.832
Eigen vermogen	2021	1.828	1.480
Vreemd vermogen	2021	85.196	109.159

Omvang financieel resultaat begroting: 0

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018

Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met centrumgemeente

Programma's: 3 Soarch en Wolwêzen

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

Alle Friese gemeenten zijn een centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018 aangegaan met als centrumgemeente de gemeente Leeuwarden (Staatscourant 2017 nr 61128, dd 24 okt 2017). Het doel is de beleidsvoorbereiding ten behoeve van de wettelijke taken op terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg en maatschappelijke ontwikkeling doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren met de Friese gemeenten.

Wijze van belang:

- Bestuurlijk belang:
 - De gemeente Leeuwarden is een centrumgemeente als bedoeld in art 8 lid 4 Wet gemeenschappelijke regelingen.
 - De centrumgemeente wordt mandaat, volmacht en machtiging verleend door de gastgemeenten om de taken op het terrein van het sociaal domein, waaronder o.a. WMO, Jeugdwet, Participatiewet, namens de gastgemeenten uit te voeren, conform de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling.
- Financieel belang:
 - De kosten voor de dienstverlening bestaan uit kosten voor instandhouding en kosten voor taakuitvoering. De kosten voor instandhouding worden onder gemeenten verdeeld op basis van inwoneraantal van elke gemeente met peildatum 1 januari van jaar t-1. De kosten voor uitvoering van taken worden verdeeld onder gemeenten op basis van het percentuele aandeel dat een gemeente toekomt in het totaal van aantallen cliënten op basis van de Jeugdwet, zoals meest recentelijk vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek, op peildatum 1 januari van jaar t-1. Dit geldt voor zowel de uitvoering van taken in het kader van de verplichte wettelijke samenwerking als

Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân 2018			
voor de vrijwillige samenwerking voor de Jeugdwet. De totale kosten worden nagecalculeerd en volledig door-berekend aan de deelnemende gemeenten. De geprognostiseerde balans in de begroting 2021 ontbreekt.			
Financieel belang:			
	Jaar	Begroting 1-1 (x € 1.000)	Begroting 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2021	p.m.	109
Eigen vermogen	2021	0	0
Vreemd vermogen	2021	0	0
Omvang financieel resultaat begroting 2021 x € 1.000: 0			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -			

Welstandszorg Hûs en Hiem			
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam			
Programma's: 5 Wenjen en omjouwring			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u> Het voorzien van de gemeenten in de welstandsadviesing als bedoeld in de Woningwet en adviesing over toepassing van de Monumentenwet.			
<u>Wijze van belang:</u> - Bestuurlijk belang: - Het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemende gemeenten bedraagt. - De raden wijzen hetzij hun voorzitter, hetzij een wethouder van hun gemeente als lid en als plaatsvervangend lid aan. - Op grond van artikel 13 van de gemeenschappelijke regeling wordt het dagelijks bestuur benoemd uit het algemeen bestuur. - Financieel belang: - De gemeente is aansprakelijk voor de financiële tekorten bij Welstands-zorg Hûs en Hiem. Bekostiging geschiedt via een jaarlijkse bijdrage op begrotingsbasis en rekeningbasis.			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2019	7	8
Eigen vermogen	2019	369	334
Vreemd vermogen	2019	120	82
Omvang financieel resultaat jaarrekening: Jaarrekening 2019 x € 1000: 7			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): In verband met de Covid-19 pandemie wordt een krimpende economie verwacht. Het effect op de begroting 2021 is nog niet bekend.			

Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwring (FUMO)			
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam			
Programma's: 5 Wenjen en omjouwring			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u> De FUMO is bedoeld voor de uitvoering van taken en bevoegdheden ten behoeve van de deelnemers op het gebied van het milieu- en omgevingsrecht in ruime zin in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede taken en bevoegdheden op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.			

Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)

Het openbaar lichaam heeft de volgende taken:

- basistakenpakket: het ten behoeve van de deelnemers uitvoeren van adviserende, voorbereidende en uitvoerende taken die behoren tot het zogenoemde basistakenpakket, zoals opgenomen in Bijlage 1 van de gemeenschappelijke regeling FUMO 2017.
- aanvullend takenpakket (facultatief): het ten behoeve van de deelnemers uitvoeren van niet tot het basistakenpakket behorende adviserende, voorbereidende en uitvoerende taken op het terrein van het milieu- en omgevingsrecht, voor zover de betreffende deelnemer daartoe een besluit heeft genomen;
- adviserende en voorbereidende taken tbv bezwaarprocedures, administratief beroepsprocedures en rechtsgedingen;
- de advisering over en voorbereiding van besluiten op grond van de Wet openbaarheid van bestuur;
- het adviseren over en ontwikkelen van strategische en operationele beleidskaders op het terrein van het milieu- en omgevingsrecht;
- het in stand houden van een Milieualarm-nummer.

Wijze van belang:

- Bestuur belang:
 - Gedeputeerde staten wijzen uit hun midden twee leden aan van het algemeen bestuur.
 - De deelnemers (de colleges van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van Wetherskip Fryslân) wijzen elk uit hun midden één lid aan van het algemeen bestuur.
 - Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden, de voorzitter inbegrepen, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen, conform artikel 10 van de g.r. Fumo 2017.
- Financieel belang:
 - De kosten van het basispakket wordt toegerekend op basis van het aantal inrichtingen maal een bedrag per type inrichting;
 - De kosten van de overige taken worden toegerekend op basis van de totale inzet van personeel in uren maal een uurtarief.
 - Conform artikel 30 g.r. Fumo 2017.

Financieel belang:

	Jaar	Begroting 1-1 (x € 1.000)	Begroting 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2021	259	239
Eigen vermogen	2021	975	1.302
Vreemd vermogen	2021	3.100	3.100

Omvang financieel resultaat Begroting 2021, x € 1.000: 0

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Leer- werkbedrijf NoardEast-Fryslân

Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam voor Dantumadiel en de gemeente Noardeast-Fryslân

Programma's: 3 Soarch en Wolwêzen en 6 Iepenbiere Romte

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

Het openbaar lichaam behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van gesubsidieerde arbeid en (arbeids)re-integratie van de doelgroepen die vallen onder de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening (art 3 gem reg). De gemeenschappelijke regeling is aangegaan door de gemeenten Dantumadiel en de voormalige gemeenten Dongeradeel, Ferwerderadiel en Kollumerland c.a. Deze vm gemeenten zijn opgegaan in de gemeente Noardeast-Fryslân.

Wijze van belang:

- Bestuur belang:
 - Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden per deelnemende gemeente. De gemeenschappelijke regeling is door de colleges van burgemeester en wethouders aangegaan.

Leer- werkbedrijf NoardEast-Fryslân

- Het dagelijks bestuur, door en uit het algemeen bestuur gekozen, is zodanig samengesteld dat elke deelnemende gemeente is vertegenwoordigd, waar-onder begrepen de voorzitter en een eventueel lid/eventuele leden buiten de kring van het algemeen bestuur, zoals bedoeld in artikel 14, tweede lid van de Wgr.
- Financieel belang:
 - Iedere deelnemende gemeente verbindt zich in beginsel om de volledige rijksmiddelen (inclusief eventueel bijzondere subsidiecomponenten), voor zover deze zijn bedoeld voor de realisatie van de in artikel 3 van de gemeenschappelijke regeling aan het openbaar lichaam opgedragen taken en de gemeentelijke bijdrage op basis van de begroting, op tijd en onverkort te voldoen aan het openbaar lichaam.
 - De deelnemende gemeenten zullen echter steeds zorg voor dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen.

Financieel belang:

	Jaar	Begroting 1-1 (x € 1.000)	Begroting 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2021	545	494
Eigen vermogen	2021	4.908	4.783
Vreemd vermogen	2021	13.957	13.282

Omvang financieel resultaat begroting 2021, x € 1.000: 0**Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -****Bedrijfsvoeringsorganisatie Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân****Juridische status:** Gemeenschappelijke regeling met bedrijfs-voeringsorganisatie**Programma's:** 3 Soarch en Wolwêzen**Openbaar en wijze van belang:**Openbaar belang:

De gemeenten: Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân en Tytstjersteradiel en de provincie Fryslân hebben besloten om samen te werken in de regio Noordoost Fryslân op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer en openbaar vervoer, dit om de leefbaarheid in de regio Noord Oost Fryslân te behouden. Daarvoor hebben zij besloten de gemeenschap-pelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân te treffen (Staatscourant 2017 nr 16823 dd 22-3-2017).

Wijze van belang:

- De deelnemende gemeenten en provincie nemen het in de begroting van het mobiliteitsbureau Noordoost Fryslân voor hen geraamde bedrag voor hun gemeente respectievelijk provincie op in hun begroting.
- Opheffing:
 - De regeling wordt opgeheven wanneer de colleges van twee derde van de deelnemers daartoe besluiten.
 - Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van het bestuur van de deelnemende gemeenten en provincie tot het bijdragen in de financiële gevolgen van de beëindiging.

Financieel belang:

	Jaar	Begroting 1-1 (x € 1.000)	Begroting 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2021	768	779
Eigen vermogen	2021	0	0
Vreemd vermogen	2021	809	834

Omvang financieel resultaat begroting 2021: 0**Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar):-**

Marrekrite			
Juridische status: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam			
Programma's: 4 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje			
Openbaar en wijze van belang: <u>Openbaar belang:</u> De Marrekrite behartigt binnen de opgedragen taken de gemeenschappelijke belangen van de colleges, met als doel een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de recreatie in de provincie Fryslân, rekening houdende met de belangen van natuur en landschap. De Marrekrite heeft als taak ter behartiging van het openbaar belang: • Het bevorderen van waterrecreatie • Het bevorderen van landrecreatie • Advisering en ontwikkeling (water- en landrecreatie)			
<u>Wijze van belang:</u> • Bestuur belang: ◦ Het colleges van Gedeputeerde staten en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten wijzen elk één lid en tenminste één plaats-vervangend lid aan van het algemeen bestuur. De aanwijzing vindt zo spoedig mogelijk plaats. ◦ Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vijf andere leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen. • Financieel belang: ◦ De geldmiddelen van De Marrekrite worden gevormd door de bijdragen van de colleges en subsidies, schenkingen en overige bijdragen en inkomsten. ◦ Voor zover de kosten van De Marrekrite niet worden gedekt door subsidies, schenkingen en overige bijdragen en inkomsten wordt hierin als volgt voorzien: gedeputeerde staten: 45%; colleges van burgemeester en wethouders gezamenlijk: 55%. ◦ Het algemeen bestuur stelt de verdeelsleutel vast, op grond waarvan de gezamenlijke bijdrage van de colleges over afzonderlijke gemeenten wordt omgeslagen. ◦ Voor de begroting 2021 zijn de vastgestelde parameters: • Domein water: 40% inwoners; 40 % watersportovernachtingen; 20% meters aanlegvoorziening. • Domein landrecreatie: 50% inwoners; 50% landovernachtingen. • Domein baggeren: aantal meters aanlegvoorzieningen. • Deze parameters zullen in 2022 worden herijkt.			
Financieel belang:			
	Jaar	Begroting 1-1 (x € 1.000)	Begroting 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2021	14	14
Eigen vermogen	2021	5.276	5.482
Vreemd vermogen	2021	165	1.166
Omvang financieel resultaat begroting 2021, x € 1.000: -/- 219			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): Het verlies wordt gedekt uit de algemene reserve.			

Vennootschappen en coöperaties

NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland	
Juridische status: Naamloze vennootschap	
Programma's: Algemeene dekkingsmiddels, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien	
Openbaar en wijze van belang: <u>Openbaar belang:</u> De aanleg, het beheer, het onderhoud, de instandhouding en de exploitatie van centrale antenne inrichtingen met bijbehorende kabelnetten in de gemeente.	

NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland

Wijze van belang:

- Bestuur belang:
Stemrecht op grond van aandelen.

- Financieel belang:

De gemeente Dantumadiel bezit 26,5% (2.650 x € 50) van de aandelen in NV Kabeltelevisie Noordoost Friesland, maar is niet aansprakelijk voor de ontstane tekorten. Bij de jaarrekening 2016 is besloten geen dividend uit te keren. De gegevens over de aandelen is gebaseerd op de jaarrekening 2016 en zijn in 2018 niet gewijzigd.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2019	133	133
Eigen vermogen	2019	11.626	11.445
Vreemd vermogen	2019	25.345	46.793

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2019, x € 1.000: 181

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Afvalsturing Friesland (Omrin)

Juridische status: Naamloze vennootschap

Programma's: Algemeene dekkingsmiddelen, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

Uitvoeren van de wettelijke taak huishoudelijk en bedrijfsafval te verwerken op basis van contractafspraken met de gemeente. Doelstelling is dit op een doelmatige, milieu hygiënisch verantwoorde manier te doen en preventie en hergebruik van afval actief te bevorderen.

Wijze van belang:

- Bestuur belang:
Stemrecht op basis van aandelen. De N.V. heeft 3.001 gewone aandelen A met een waarde van € 450 per stuk en 840 gewone aandelen B. Van de 3001 aandelen A zijn er 3.000 aandelen in bezit van de Friese gemeenten. Eén aandeel A is in handen van de GR OLAF en 840 aandelen B zijn in handen van gemeenten buiten Friesland.

- Financieel belang:

De gemeente Dantumadiel is op twee manieren betrokken bij Omrin, als aandeelhouder en als klant/leverancier van afval. Het aandeel staat op de balans met de historische aanschafwaarde van nul.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2019	0	0
Eigen vermogen	2019	50.585	57.000
Vreemd vermogen	2019	152.203	142.008

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2019, x € 1.000: 6.536

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Juridische status: Naamloze vennootschap

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			
Programma's: Algemeene dekkingsmiddelen, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u> Efficiënt betalingsverkeer van gemeenten.			
<u>Wijze van belang:</u>			
Bestuur belang: Stemrecht op basis van aandelen.			
Financieel belang: Dantumadiel bezit per 31-12-2019 12.285 aandelen, die een belang van € 27.873. vertegenwoordigen (2,50 per aandeel).			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2019	28	28
Eigen vermogen	2019	4.991	4.887
Vreemd vermogen	2019	132.518	144.802
Omvang financieel resultaat jaarrekening, x € 1.000: 163.000			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -			

Stichtingen en verenigingen

Stichting ROOBOL	
Juridische status: Stichting	
Programma's: 2 Mienskip	
Openbaar en wijze van belang:	
<u>Openbaar belang:</u> Verzorgen van het openbaar basisonderwijs zoals beschreven in artikel 46 van de Wet op het Primair Onderwijs in de gemeenten Noardeast-Fryslân, Dantumadiel en Achtkarspelen. In 2019 zijn de statuten aangepast in verband met de wettelijke mogelijkheid tot het realiseren van een samenwerkingsschool voor het openbaar en bijzonder onderwijs.	
<u>Wijze van belang:</u>	
- Bestuur belang: Deelnemers in de stichting zijn o.a.: de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân (voormalig Dongeradeel en voormalig Kollumerland c.a.) en zijn omschreven als gemeenteraad in de statuten. Deze gemeenten hebben een belangrijke toezichthoudende functie. - Op grond van art 6 lid 8 van de statuten heeft het dagelijks bestuur de toestemming nodig van de gemeenteraden voor: het wijzigen van de statuten, het ontbinden van de stichting, het opheffen van de school. - Daarnaast heeft de gemeenteraad de bevoegdheden: benoemen, schorsen en ontslaan van de leden van de raad van toezicht; de ontbinding van de stichting ingeval van handelen in strijd met de wet en/of ernstige taakverwaarlozing (artikel 24 statuten)	
- Financieel belang: - Artikel 24 lid 3 statuten: Ingeval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of het functioneren van het bestuur in strijd met de Wpo is de gemeenteraad bevoegd zelf te voorzien in het bestuur van de openbare scholen en zonodig de stichting te ontbinden. - In het reglement van de raad van toezicht wordt de relatie tussen raad en gemeenteraad uitgewerkt onder goedkeuring van de gemeenteraad. (art 24 lid 4 statuten) - De raad van toezicht legt jaarlijks (binnen 6 mnd na het boekjaar) verantwoording af over de uitvoering van taken/ bevoegdheden in het jaarverslag van de stichting en stelt dit beschikbaar aan o.a.: de gemeenteraad. (art 12 lid 5 statuten)	

Stichting ROOBOL

De jaarrekening 2019 wordt verwacht in het najaar van 2020.

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2018	p.m.	p.m.
Eigen vermogen	2018	5.349	5.608
Vreemd vermogen	2018	2.069	2.066

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2018, € 1.000 : 260

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): De meerjarenbegroting 2019 tm 2023 , die opgenomen is in de jaarrekening 2018 laten een (dalend) negatief resultaat zien, -248K; -346K; -147K; -173K,- 213K.

Roobol wil anticiperen op het dalend aantal leerlingen door samenwerking te zoeken met andere onderwijsbesturen en daarmee samen-werkingsscholen, brede scholen en integrale kind centra aan te gaan. In de huisvestings-projecten wordt hierop geanticipeerd. De werkelijke leerlingenaantallen 2018 laten een stijging zien tov 2017 (pag 21 jrk18).

Vereniging van Friese Gemeenten (VFG)

Juridische status: Vereniging

Programma's: 1 Ynwenner en Bestjoer

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

De VFG behartigt de belangen voor alle Friese gemeenten, totaal 24.

Wijze van belang:

- Bestuur belang:
Lidmaatschap van de vereniging met stemrecht.

- Financieel belang:
 - De leden betalen contributie
 - De gemeente Dantumadiel € 9K

Financieel belang:

	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2019	9	9
Eigen vermogen	2019	p.m.	p.m.
Vreemd vermogen	2019	p.m.	p.m.

Omvang financieel resultaat jaarrekening 2019: geen gegevens

Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar): -

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Juridische status: Vereniging

Programma's: 1 Ynwenner en Bestjoer

Openbaar en wijze van belang:

Openbaar belang:

De VNG behartigt de belangen voor alle Nederlandse gemeenten.

Wijze van belang:

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)			
- Bestuur belang: Lidmaatschap van de vereniging met stemrecht, conform de statuten. - Financieel belang: Conform de statuten betalen de leden contributie. De contributie voor 2019 betreft: € 29.000			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Financieel belang	2019	29	29
Eigen vermogen	2019	61.975	64.627
Vreemd vermogen	2019	78.875	88.668
Omvang financieel resultaat jaarrekening 2019, x € 1.000: - 1.174			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar: Het negatieve saldo wordt financieel gedekt uit het eigen vermogen			

Stichting IJswegencentrale			
Juridische status: Stichting			
Programma's: 4 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje			
Openbaar en wijze van belang:			
<u>Openbaar belang:</u> De gemeente Dantumadiel, en de voormalige gemeenten Dongeradeel, Ferwerderadiel, Kollumerland c.a. en Leeuwarderadeel hebben een IJswegencentrale opgericht met als doel het organiseren van schaats-tochten in de regio bij voldoende ijsdikte.			
<u>Wijze van belang:</u> - Bestuur belang: De burgemeester van Dongeradeel is voorzitter van het dagelijks bestuur. - Financieel belang: De gemeenten Dantumadiel, de gemeente Noardeast-Fryslân (voormalige gemeenten Dongeradeel, Ferwerderadiel, Kollumerland c.a) en Leeuwarderadeel geven een bijdrage van 0,045 per inwoner. De bijdragen 2018 van de gemeente is: 852 De gegevens van de jaarrekening 2019 zijn eind 2020 beschikbaar.			
Financieel belang:			
	Jaar	Jaarrekening 1-1 (x € 1.000)	Jaarrekening 31-12 (x € 1.000)
Eigen vermogen	2018	71	70
Vreemd vermogen	2018	0	0
Omvang financieel resultaat jaarrekening 2018, x € 1.000: -1.3			
Risico's (kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar: -			

Overige verbonden partijen

Geen

Paragraaf grondbeleid

De hoge vraag naar woningen op de woningmarkt houdt ondanks de Coronacrisis aan. De vraag overtreft het aanbod ruimschoots. De verwachting is dat dit het komende jaar door zal zetten (Outlook grondexploitaties 2021 – De vooruitblik, 2020). De grondexploitatiecomplexen zullen conform de verwachting verlopen.

Nota Grondbeleid 2020-2023

In 2020 is de Nota Grondbeleid 2020-2023 door de raad vastgesteld. In de Nota Grondbeleid 2020-2023 zijn de hoofdlijnen van het te voeren grondbeleid vastgelegd. Tevens worden onderstaande doelen nagestreefd:

- De raad kaders voor het te voeren grondbeleid vast laten stellen.
- Het te voeren grondbeleid aanpassen aan de actuele wet- en regelgeving.
- De uitvoeringsplannen baseren op het vastgestelde grondbeleid.
- Het creëren van duidelijkheid over grondverwerving en de uitgifte van gronden.
- Het bieden van inzicht in de wijze waarop grondprijzen tot stand komen.

Het grondbeleid heeft betrekking op de wijze waarop de gemeente haar instrumenten van grondbeleid zo optimaal mogelijk kan inzetten, om de beleidsdoelstellingen binnen de gemeentelijke programma's te verwezenlijken. Het betreft onder andere beleidsdoelstellingen op het gebied van wonen, planologie, economie, infrastructuur, natuur en recreatie.

Ten aanzien van het te voeren grondbeleid kiest de gemeente primair voor een actief grondbeleid. In gebieden waar de gemeente invloed wil uitoefenen op de ontwikkeling c.q. het noodzakelijk is om een ontwikkeling conform de gemeentelijke randvoorwaarden te realiseren, is het mogelijk om actief grondbeleid te voeren. In dit geval is het van belang dat het financiële risico op zowel korte termijn als lange termijn aanvaardbaar is. Bij de keuze voor actief grondbeleid zal de raad ten alle tijden in kennis gesteld worden.

Het uitgangspunt bij grondverwerving is minnelijke verwerving. In dit geval bereikt de gemeente bij aankoop van gronden op vrijwillige basis overeenstemming met de grondeigenaar.

Grondexploitatiecomplexen

Aan het begin van het boekjaar waren de complexen Jagerswei te Broeksterwâld, De Westereen East te De Westereen, Oostersingel te De Westereen, De Bosk te Feanwâlden en Broekloane te Walterswâld in exploitatie. Gedurende het boekjaar is het complex Aldi te De Westereen in exploitatie genomen.

In *Tabel 1. Totaaloverzicht grondexploitatiecomplexen*, is het verloop van de boekwaarde over het boekjaar, de totale winstneming en de balanswaarde aan het einde van het boekjaar van de grondexploitatiecomplexen na actualisatie weergegeven. De boekwaarde van de grondexploitatiecomplexen betreft het saldo van de gerealiseerde kosten en de gerealiseerde opbrengsten.

Het te verwachten resultaat van de grondexploitatiecomplexen tezamen bedraagt na actualisatie op basis van de eindwaarde € 1.216.260. Er is geen verliesvoorziening met betrekking tot de grondexploitatiecomplexen gevormd.

Tabel 1. Totaaloverzicht grondexploitatiecomplexen.

Complex	Afsluiting	Boekwaarde 01-01-2020	Boekwaarde 31-12-2020	Totale winstne- ming	Balanswaarde 31-12-2020
Jagerswei Broeksterwâld	31-12-2022	118.205	-269.233	48.349	-220.884
Aldi De Westereen	31-12-2021	0	-153.001	75.647	-77.354
De Westereen East De Westereen	31-12-2022	162.437	-304.710	139.887	-164.823
Oostersingel De Westereen	31-12-2022	1.263.684	853.062	27.166	880.228

Complex	Afsluiting	Boekwaarde 01-01-2020	Boekwaarde 31-12-2020	Totale winstne- ming	Balanswaarde 31-12-2020
De Bosk Feanwâlden	31-12-2025	563.424	487.398	104.478	591.876
Broekloane Walterswâld	31-12-2021	-137.766	-129.650	106.057	-23.593
Totaal		1.969.985	483.866	501.584	985.450

Winstneming grondexploitatiecomplexen

Op grond van Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de gemeente bij grondexploitatiecomplexen tussentijds winst te nemen conform de Percentage of Completion-methode. Het uitgangspunt van de Percentage of Completion-methode is de realisatie van de kosten en opbrengsten tot en met het huidige boekjaar, ten opzichte van de totale kosten en opbrengsten. In *Tabel 2. Winstneming.* is de totale winstneming op basis van de Percentage of Completion-methode na actualisatie per grondexploitatiecomplex gespecificeerd.

Tabel 2. Winstneming.

Complex	Eindresultaat	PoC-percentage	Totale Winstneming
Jagerswei, Broeksterwâld	136.252	35%	48.349
Aldi, De Westereen	102.193	74%	75.647
De Westereen East, De Westereen	436.678	32%	139.887
Oostersingel, De Westereen	59.426	46%	27.166
De Bosk, Feanwâlden	298.870	35%	104.478
Broekloane, Walterswâld	182.842	58%	106.057
Totaal	1.216.260		501.584

In *Tabel 3. Specificatie winstneming.* is de winstneming op basis van de Percentage of Completion-methode na actualisatie per boekjaar en grondexploitatiecomplex gespecificeerd.

Tabel 3. Specificatie winstneming.

Complex	Totale winstneming	2017	2018	2019	2020
Jagerswei, Broeksterwâld	48.349	n.v.t.	n.v.t.	€ 0	48.349
Aldi, De Westereen	75.647	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	75.647
De Westereen East, De Westereen	139.887	0	43.472	47.102	49.313
Oostersingel, De Westereen	27.166	0	27.182	-25.057	25.041
De Bosk, Feanwâlden	104.478	46.503	18.226	10.785	28.964
Broekloane, Walterswâld	106.057	8.441	25.344	47.002	25.270
Totaal	501.584	54.944	114.224	79.832	252.584

De totale winstneming van de grondexploitatiecomplexen tezamen bedraagt na actualisatie € 501.584. In de voorgaande boekjaren is een tussentijdse winst ten bedrage van € 249.000 genomen. Aan het einde van het boekjaar is een tussentijdse winst ten bedrage van € 252.584 genomen.

Risico's

Binnen het grondbedrijf is geen bestemmingsreserve voor de mogelijke risico's gevormd. Jaarlijks worden de mogelijke risico's geïnventariseerd en gekwalificeerd. Het betreft onder andere het risico van kostenstijging en rentestijging. Tevens is het mogelijk om specifieke risico's aan specifieke grondexploitatiecomplexen toe te kennen. Op basis van de inventarisatie en kwalificatie van mogelijke risico's wordt een bedrag ten laste van de algemene reserve gereserveerd. In *paragraaf Weerstandsvermogen* zal nader worden ingegaan op de inventarisatie en kwalificatie van mogelijke risico's binnen het grondbedrijf.

Overige gronden

De overige gronden zijn veelal agrarische gronden in eigendom van de gemeente. Het betreft strategische, dan wel overige gronden. De boekwaarde van de betreffende gronden is lager dan de marktwaarde. De betreffende gronden worden verhuurd of verpacht. In 2016 zijn aan de overige gronden de voormalige NIEGG toegevoegd.

Paragraaf subsidies

Inleiding

Conform bij motie door de raad op 28 juni 2011 is gevraagd is een paragraaf Subsidies vast onderdeel van de Jaarrekening van Dantumadiel. Deze paragraaf geeft een overzicht van de door de gemeente ontvangen subsidies. Het betreft een paragraaf die niet verplicht is gesteld vanuit het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) voor lokale overheden.

Waarover wordt gerapporteerd

De subsidies waarover in deze paragraaf wordt gerapporteerd zijn, mede aansluitend bij omschrijvingen in het bestuursrecht: tijdelijke bijdragen van de Rijksoverheid, de provinciale overheid of een non-commerciële organisatie aan onze gemeente ten behoeve van het starten en uitvoeren van een activiteit waarvan het economische belang niet direct voor de hand ligt en waarbij geen sprake is van het leveren van een dienst door de gemeente aan de subsidiegever. Het gaat dus niet om de reguliere vergoedingen en bijdragen die onze gemeente (zoals via de algemene uitkering uit het gemeentefonds) ontvangt van Rijk of Provincie.

In 2020 ontvangen subsidies

Programma	Omschrijving subsidie	Subsidiegever	Bedrag
02 Mienskip			1.344.227
	Sportakkoord	Ministerie van VWS	25.000
	Subsidie Stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA)	Ministerie van VWS	1.153.765
	Bijdrage energieneutraal gebouw Campus Damwâld	PCBO Dantumadiel Stichting ROOBOL	132.502 32.960
03 Soarch en Wolwêzen			167.410
	Effectief communiceren met laaggeletterden	ZonMW	10.000
	Subsidie Actieprogramma Maatschappelijke Diensttijd	ZonMW	157.410
04 Wurk, Bedriuw en Rekreaasje			24.999
	Subsidie Verbeterde ontsluiting winkelcentrum de Westereen	Provincie Fryslân	24.999
06 Iepenbiere Romte			1.835.278
	Subsidie Duurzame Energieproductie + (SDE+) Moarrewei 24	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	5.446
	50% bijdrage aanvullende maatregelen Miedloane en Broekloane	Provincie Fryslân	350.000
	Subsidie 30 km zone en stil wegdek Feanwâlden	Bureau Sanering Verkeerslawaaï	37.950
	Subsidie manifest verkeersveiligheid Fryslân	Provincie Fryslân	3.812
	Subsidie Kansen in Kernen (KIK) Feanwâlden	Provincie Fryslân	1.241.800
	Subsidie sanering verkeerslawaaï	Bureau Sanering Verkeerslawaaï	8.721
	Regeling Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	187.550
91 Overhead			14.530
	Subsidie Duurzame Energieproductie + (SDE+) Hynstebloem 4	Rijksdienst voor ondernemend Nederland	9.530
	Subsidie "Stipedienst Dantumadiel	Stichting Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds Gemeenten	5.000
Totaal Programma's			3.386.445

Jaarrekening Dantumadiel 2020

Ambysje op in finansjeel sûn fûndemint

Grondslagen voor waardering en resultaatsbepaling

Inleiding

Onderstaande samenvatting van de grondslagen, waarop de financiële verslaggeving is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. Bij het opstellen van de jaarrekening is rekening gehouden met de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten daarvoor geeft.

Algemeen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa, passiva, baten en lasten opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten zijn slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar zijn in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend waren.

Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als bate genomen op het moment, waarop het dividend betaalbaar gesteld is.

Corona

De Coronacrisis geeft aanleiding om extra informatie te verstrekken over risico's, extra kosten en de compensatiemaatregelen vanuit het Rijk. Om de gevolgen van Corona voor de gemeente inzichtelijk te maken is de paragraaf Corona toegevoegd (zie blz. 138). De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling. Gemeenten kunnen in geval van nood terugvallen op een garantie vanuit het Rijk. De coronacrisis heeft wel effect op de baten en lasten maar geen significante invloed op de continuïteit van de gemeentelijke activiteiten.

BALANS (activa)

Vaste activa

Conform artikel 9 van de financiële verordening worden activa met een investeringsbedrag < € 10.000 niet geactiveerd, maar eenmalig ten laste van de exploitatie gebracht. Hierop uitgezonderd zijn gronden en terreinen en tractiemiddelen. Deze worden altijd geactiveerd. Voor al het rollend materieel wordt rekening gehouden met een restwaarde van 5% van de aanschafwaarde

Investeringsactiva worden in principe lineair afgeschreven. Enkele oude activa werden tot en met 2018 annuïtair afgeschreven, maar door een wijziging van de rentesystematiek BBV moet de rente en dus de annuïteit jaarlijks opnieuw worden berekend. Het voordeel van de jaarlijks gelijkblijvende lasten vervalft daarmee en bovendien is het administratief heel omslachtig. Daarom zijn de betreffende activa omgezet naar lineair. De financiële effecten hiervan zijn al verwerkt in de begroting en de meerjarenraming van 2019.

Immateriële vaste activa

Onder immateriële vaste activa wordt verstaan:

- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling;
- bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De waardering is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met:

- eventuele investeringsbijdragen;
- eventuele beschikkingen over reserves;
- lineaire- of annuïtaire afschrijvingen volgens een stelsel, dat is afgestemd op de te verwachten toekomstige gebruiksduur. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in maximaal vijf jaar afgeschreven. De afschrijvingstermijn van bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn maximaal gelijk aan de gebruiksduur van het actief waarvoor de bijdrage is verstrekt, waarbij de gebruiksduur maximaal maximaal gelijk is aan de afschrijvingstermijn voor een soortgelijk activum conform de bijlage behorende bij artikel 9 van de financiële verordening.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden onderscheiden in activa met een maatschappelijk nut, economisch nut en economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Onder materiële vaste activa wordt verstaan:

- investeringen in gronden en terreinen;
- woonruimten;
- bedrijfsgebouwen;
- grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
- vervoermiddelen;
- machines, apparaten en installaties;
- overige materiële vaste activa.

De waardering is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met:

- eventuele investeringsbijdragen;
- eventuele beschikkingen over reserves (met uitzondering van activa met economisch nut);
- lineaire- of annuïtaire afschrijvingen volgens een stelsel, dat is afgestemd op de te verwachten gebruiksduur;
- een duurzame lagere waarde bij voornemen tot afstoten of bij leegstand.

Financiële vaste activa

Onder financiële vaste activa wordt verstaan:

- leningen aan woningbouwcorporaties;
- kapitaalverstekking / leningen aan deelnemingen;
- overige langlopende leningen.

De waardering van de leningen is gebaseerd op de verstrekking prijs, verminderd met de contractuele aflossingen en een eventuele afwaardering wegens oninbaarheid. De waardering van de deelnemingen vindt volgens de geldende verslaggeving voorschriften plaats op basis van de verkrijgingsprijs verminderd met een eventuele afwaardering vanwege een lagere marktwaarde.

Afschrijvingsbeleid

Conform artikel 9 van de financiële verordening vindt er een lineaire afschrijving plaats vanaf het jaar volgend op het jaar waarin het actief in gebruik is genomen. Alleen goed gemotiveerd kan worden gekozen voor een annuïtaire afschrijvingsmethodiek. De afschrijvingstermijnen genoemd in de bijlage behorende bij de financiële verordening zijn:

Overzicht materiële vaste activa waarover lineaire wordt afgeschreven:	Maximaal aantal jaren
Gebouwen (excl. onderwijs)	
Gronden en terreinen	0
Gebouwen	40
Gebouwen overig	
Verbouwing	25
Renovatie	Max. levensduur actief maar niet hoger dan 25
Houten tijdelijke gebouwen	15
Bliksemafleiders	10
Energiebesparende maatregelen	15
Installaties en dergelijke	
Lichtinstallaties	30
Lichtdrukmachines, archiefsystemen	10
Telefooninstallaties en bekabeling data en telecomnet	8
Inventaris en dergelijke	
Bureaustoelen	10
Bureau's, kasten, balie etc	15
Keuken- en kantoorapparatuur	15

Overzicht materiële vaste activa waarover lineaire wordt afgeschreven:	Maximaal aantal jaren
Stemhokjes	5
Immateriële activa	
Kosten geldleningen en saldo (dis)agio	Max. looptijd lening
Kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	5
Automatisering	
Systemen (software)	8
Apparatuur (hardware): servers, p.c.'s	7
Stemcomputers	10
Belastingen/ruimtelijke ordening	
Elektronische (basis)kaarten	10
Begraafplaatsen	
Aanleg/uitbreiding	30
Overige voorzieningen	25
Onderwijsvoorzieningen	
Bouw onderwijsgebouwen	40
Renovatie onderwijsgebouwen	Max. levensduur actief maar niet hoger dan 25
1 ^e inrichting	40
Noodlokalen	15
Materiële instandhouding	10
Sportvoorzieningen	
Aanleg sportvelden en overige accommodaties	25
Inrichting en apparatuur sportaccommodaties	20
Gymnastiekmaterialen	15
Speelterreinen	
Aanleg/inrichting	25
Toestellen	15
Markten	
Nutsvoorzieningen	15
Overige voorzieningen	10
Materieel en voertuigen infra en beheer	
Sneeuwploegen	15
Natzoutmenginstallatie	20
Overig materieel gladheidsbestrijding	10
Maaimachines / schafwagens	10
Machines werkplaatsen	15
Veegauto	10
Huisvuilauto's / kolkenzuigers / vrachtauto's	15
Hoogwerker	15
Tractoren / aanhangwagens	10
Bestelauto's	10
Minicontainers	20
Ondergrondse opslagcontainers / afvalmaterialen	20
Wegen, straten en pleinen	
Aanleg / reconstructie / herinrichting	25
Straatverlichting – masten	40
Straaverlichting – armenturen	25

Overzicht materiële vaste activa waarover lineaire wordt afgeschreven:	Maximaal aantal jaren
Straatverlichting – maste en armentuur een geheel	25
Kunstwerken (bruggen, viaducten en dergelijke)	25
Parkeerautomaten en -meters	10
Straatmeubilair	15
Verkeerslichten / belijningsmachines / geluidmeetapparatuur	10
Waterbeheer	
Aanleg vaarten / vijverpartijen	25
Haven- en sluiswerken	25
Beschoeiingen en overige voorzieningen	20
Parken, plantsoenen en tuinen	
Aanleg (inclusief beplanting)	25
Riolering	
Aanleg en vervanging riolering	4

Bovengenoemde opsomming is niet uitputtend. Voorts blijft het, conform de bijlage behorende bij artikel 9 van de financiële verordening, mogelijk om als de verwachte toekomstige gebruiksduur een andere levensduur noodzakelijk maakt, af te wijken van de genoemde afschrijvingstermijnen.

Vlottende activa

Voorraden

Onder voorraden wordt verstaan:

- onderhanden werk (BIE);

Gronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, vermeerderd met de kosten van het bouwrijp maken en verminderd met de gerealiseerde verkoopopbrengsten. Winstneming vindt plaats conform de wettelijk voorgeschreven "Percentage of completion" methode. Verliesvoorzieningen worden in mindering gebracht op de balanswaarde per 31 december.

Vorderingen, overlopende activa en liquide middelen

Onder vorderingen wordt verstaan, vorderingen op:

- Rijks schatkist (schatkistbankieren);
- andere publiekrechtelijke lichamen;
- verstrekte kasgeldleningen;
- rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen;
- overige vorderingen.

De waardering is, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, op de nominale waarde gebaseerd.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden kas- en banksaldi verstaan.

Overlopende activa

Onder overlopende activa vallen de vooruitbetaalde en de nog te ontvangen bedragen per balansdatum. Dit geldt ook voor de per de balansdatum nog te ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen, die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

BALANS (passiva)

Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt gevormd door het totaal van de algemene reserves, bestemmingsreserves en het resultaat na bestemming. Bestemmingsreserves zijn reserves, waaraan door de gemeenteraad een bepaalde bestemming is gegeven. De waardering daarvan geschiedt tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar wel redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten, die in een volgend jaar zullen worden gemaakt, maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
- teveel ontvangen bedragen van derden, welke in het betreffende boekjaar niet nodig waren ter dekking van de afval- en rioleringskosten, maar kunnen dienen om tegenvallers in de hiervoor genoemde kosten in de toekomst te kunnen opvangen;
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. De waardering geschiedt tegen nominale waarde, c.q. het voorzienbare verlies met uitzondering van de voorzieningen welke gewaardeerd zijn tegen contante waarde en bij welke rekening dient te worden gehouden met een jaarlijkse kostenstijging.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden wordt verstaan:

- schulden wegens obligatieleningen;
- schulden wegens onderhandse leningen;
- schulden wegens door derden belegde reserves en waarborgsommen;
- alles met een oorspronkelijke looptijd van één jaar of langer.

De waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Vlottende passiva

Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden wordt verstaan:

- de schulden aan publiekrechtelijke lichamen;
- kasgeldleningen;
- banksaldi;
- overige rekening-courantsaldi;
- overige schulden;
- alles met een oorspronkelijke looptijd korter dan één jaar.

De waardering geschiedt tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

Onder overlopende passiva vallen vooruit ontvangen baten, nog te betalen kosten en/of kapitaalinkomsten, die in het rekeningjaar zijn ontvangen en door middel van de balans worden doorgeschoven naar het volgende rekeningjaar, waarin zij worden verantwoord.

Met ingang van 2007 zijn onder de overlopende passiva ook opgenomen de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De waardering geschiedt tegen nominale waarde.

BEPALING BATEN EN LASTEN

Het gehanteerde stelsel van baten en lasten zorgt er mede voor dat die gelijknamige componenten ook in de jaarrekening worden opgenomen. Het maakt niet uit of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar leiden of hebben geleid. Zij worden verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen worden verantwoord op het moment dat deze voorzienbaar zijn en bij winsten gebeurt dat nadat deze daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

Alle baten en lasten worden ingedeeld naar programma's, producten en categorieën.

- programma's zijn: door de gemeenteraad gekozen gegroepeerde indeling van gemeentelijke taken waarop door de gemeente wordt bestuurd en gestuurd. Daartoe zijn voor elk programma doelstellingen geformuleerd;
- producten zijn: zaken die de gemeente voortbrengt en die helpen de doelstellingen uit de programma's te verwezenlijken. Elk product valt onder één van de programma's;
- categorieën zijn: groepen, waarin de baten en de lasten naar soorten zijn ingedeeld.

De verdeling van de baten en lasten van kostenplaatsen geschiedt op basis van de bij de begroting vastgestelde verdeelsleutels. Werkelijke tijdverantwoording vindt alleen plaats daar, waar werkzaamheden worden verricht voor kapitaalwerken, grondexploitaties en werken voor derden. Voor het overige worden de uren verdeeld overeenkomstig de voor gecalculerde uren in de begroting van het betreffende dienstjaar.

Ten aanzien van schattingen wordt in deze jaarrekening per post een oordeel gevormd over de omvang van de schatting. Waar nodig zijn de grondslagen voor deze schattingen afzonderlijk opgenomen in de toelichting op de balans.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

Sociaal domein

De lasten van de jeugdzorg worden mede bepaald aan de hand van opgaven van die worden ontvangen van externe partijen met betrekking tot de voortgang van behandeltrajecten. De wijze waarop deze opgaven tot stand komen zijn door de gemeente niet altijd controleerbaar. Bovendien is van de zijde van de aanbieder sprake van een inschatting en is sprake van een nieuwe financieringssysteem waarbij ervaringscijfers ontbreken. Inherent hieraan is dat de werkelijke uitkomst kan afwijken.

Algemene uitkeringen

In de algemene uitkeringen 2020 zijn meegenomen de nabetalingen en verrekeningen tot en met februari 2021.

Vennootschapsbelasting

Voor een zeer groot aantal activiteiten van de gemeente Dantumadiel geldt dat niet wordt voldaan aan de ondernemingscriteria en dat deze niet belasting- en aangifteplichtig zijn voor de VPB. Er is ofwel sprake van het aanbieden van een "collectief goed" (geen deelname economische verkeer), "normaal vermogensbeheer" of van "structureel verlieslatende activiteiten".

De gemeente doet alleen aangifte voor haar belaste activiteiten in het kader van de verkoop afvalstromen en het grondbedrijf. De afvalstromen met een opbrengst worden belast op basis van landelijke afspraken met een winstopslag van 1% van de omzet, waarbij er geen kosten kunnen worden toegerekend. Alleen de afvalstromen waarbij de gemeente risicodragend is voor de verkoop van grondstoffen worden belast. Voor het grondbedrijf is over 2016 een openingsbalansberekening opgesteld. Deze openingsbalans en fiscale systematiek van winstberekening vormen de basis voor de jaren 2017 en verder.

Apparaatskosten en overhead

De apparaatskosten en overhead worden voor het overgrote deel bepaald door het aandeel (vast percentage) van de gemeente Dantumadiel in de apparaatskosten van de gemeente Noardeast-Fryslân. De kosten van leidinggevenden en enkel ondersteunende diensten, zoals financiën en personeelszaken, worden volledig toegerekend aan overhead. De overige apparaatskosten worden, enkele vaste toerekeningen uitgezonderd, in verhouding tot de begroting toegerekend aan de overige taakvelden. Op de overhead drukken verder de huisvestingskosten en kosten als voorlichting en communicatie, bezwaar en beroep en rechtskundig en deskundig advies.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige bezoldigingen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi)publieke sector. In de WNT worden bezoldigingen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen waarop de wet van toepassing is genormeerd en openbaar gemaakt. Het voor de gemeente Dantumadiel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000. De berekening van de bezoldiging is in overeenstemming met de wet en uitvoeringsregeling is opgenomen

Balans per 31 december

Activa

	2020	2019
Vaste activa		
1 Immateriële vaste activa		
a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	4.135.356	-
b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	-
c. bijdrage aan activa eigendom van derden	<u>1.184.658</u>	<u>1.242.675</u>
	5.320.014	1.242.675
2 Materiële vaste activa		
a. investeringen met een economisch nut	26.012.261	26.972.957
b. als a, ter bestrijding van kosten kan heffing worden geheven	5.114.789	5.205.744
c. investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	<u>3.975.172</u>	<u>2.137.986</u>
	35.102.222	34.316.687
3 Financiële vaste activa		
a. kapitaalverstrekking aan:		
1. deelnemingen	-	-
2. gemeenschappelijke regelingen	-	-
3. overige verbonden partijen	100.000	100.000
b. leningen aan:		
1. openbare lichamen	-	-
2. woningbouwcorporaties	-	-
3. deelnemingen	-	-
4. overige verbonden partijen	-	-
c. overige langlopende geldleningen	1.254.629	1.248.034
d. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
e. uitzettingen in Rijk's schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
f. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	<u>27.873</u>	<u>27.873</u>
	1.382.502	1.375.907
Totaal vaste activa	41.804.738	36.935.269
Vlottende activa		
4 Voorraden		
a. grond- en hulpstoffen	-	-
b. onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	985.450	2.218.986
c. gereed product en handelsgoederen	-	-
d. vooruitbetalingen	<u>-</u>	<u>-</u>
	985.450	2.218.986

	2020	2019
5 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
a. vorderingen op openbare lichamen	5.472.417	5.080.787
b. verstrekte kasgeldleningen openbare lichamen	-	-
c. overige verstrekte kasgeldleningen	-	-
d. uitzettingen in Rijk's schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.552.831	2.659.098
e. rekening-courant verhouding met het Rijk	-	-
f. rekening-courant verhoudingen met niet financiële instellingen	176.606	166.703
g. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-
h. overige vorderingen	1.519.530	1.424.961
i. overige uitzettingen	-	-
	<u>11.721.385</u>	<u>9.331.550</u>
6 Liquide middelen		
a. kassaldi	1.949	-
b. bank- en giroaldi	<u>356.247</u>	<u>17.717</u>
	358.196	17.717
7 Overlopende activa		
a. nog te ontvangen bedragen Europese en Nederlandse overheidslichamen	2.544.379	434.668
b. overige nog te ontvangen bedragen	<u>789.177</u>	<u>522.434</u>
	3.333.556	957.102
Totaal vlottende activa	16.398.587	12.525.355
Totaal activa	58.203.325	49.460.624

Passiva

Vaste passiva

	2020	2019
8 Eigen vermogen		
a. Reserves		
1. algemene reserve	3.307.686	5.129.054
2. tariefseglisatiereserves		
3. overige bestemmingsreserves	4.548.359	5.154.450
b. resultaat (na bestemming)	<u>750.975</u>	<u>3.781.389-</u>
	8.607.020	6.502.116
9 Voorzieningen		
a. Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	3.432.067	3.392.743
b. Voorziening voor risico's	-	-
c. Onderhoudsvoorzieningen	3.481.433	3.321.503
d. Voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen	<u>568.024</u>	<u>496.625</u>
	7.481.523	7.210.872
10 Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
a. obligatieleningen		
b. onderhandse leningen van:		
1. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	2.400.000	2.520.000
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	28.827.662	25.080.000
3. binnenlandse bedrijven	-	-
4. Openbare lichamen	240.607	349.048
5. overige binnenlandse sectoren	-	-
6. buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-	-
c. door derden belegde gelden	-	-
d. waarborgsommen	<u>21.025</u>	<u>21.025</u>
	31.489.294	27.970.073
Totaal vaste passiva	47.577.837	41.683.060

Vlottende passiva

11 Netto vlottende schulden		
a. kasgeldleningen aangaan openbare lichamen	-	-
b. overige kasgeldleningen	-	-
c. bank- en giroaldi	-	564.883
d. overige schulden	<u>4.647.252</u>	<u>4.060.540</u>
	4.647.252	4.625.423

	2020	2019
12 Overlopende passiva		
a. verplichtingen die in een volgend jaar tot betaling komen	2.217.567	2.049.513
b. vooruit ontvangen bedragen EU, Rijk en Provincie ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	3.686.632	882.481
c. overige vooruit ontvangen bedragen	<u>74.037</u>	<u>220.147</u>
	5.978.236	3.152.141
Totaal vlottende passiva	10.625.488	7.777.564
Totaal passiva	58.203.325	49.460.624
Gegarandeerde geldleningen	43.375.398	39.313.225

Toelichting op de balans per 31 december 2020

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden op basis van het Besluit begroting en Verantwoording als volgt onderverdeeld:

	Boekwaarde 01-01-2020	Mutaties 2020	Boekwaarde 31-12-2020
a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-	4.135.356	4.135.356
b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	-	-
c. bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.242.675	-58.018	1.184.658
	<u>1.242.675</u>	<u>4.077.339</u>	<u>5.320.014</u>

Voor een verdere specificatie van de immateriële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 6, Staat van activa.

2. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden op basis van het Besluit begroting en Verantwoording als volgt onderverdeeld:

	Boekwaarde 01-01-2020	Mutaties 2020	Boekwaarde 31-12-2020
a. investeringen met een economisch nut	26.972.957	-960.696	26.012.261
b. investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	5.205.744	-90.955	5.114.789
c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.	2.137.986	1.837.186	3.975.172
	<u>34.316.687</u>	<u>785.535</u>	<u>35.102.222</u>

Voor een verdere specificatie van de materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 6, Staat van activa.

2.a. Investerings met een economisch nut

	Boekwaarde 01-01-2020	Mutaties 2020	Boekwaarde 31-12-2020
➤ Gronden en terreinen	5.916.009	-39.679	5.876.330
➤ Bedrijfsgebouwen	20.804.336	-931.057	19.873.279
➤ Grond- weg- en waterbouwkundige werken	-	8.899	8.899
➤ Machines, apparaten en installaties	163.264	66.240	229.504
➤ Overige materiële vaste activa	89.348	-65.099	24.249
	<u>26.972.957</u>	<u>-960.696</u>	<u>26.012.261</u>

Het verloop van de investeringen met een economisch nut is:

Gronden en terreinen

Boekwaarde per 1 januari 2020	5.916.009
Investing of desinvestering	-
Afschrijving	-39.679
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>5.876.330</u>

Bedrijfsgebouwen

Boekwaarde per 1 januari 2020	20.804.336
Investing of desinvestering	289.679
Afschrijving	-1.220.736
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>19.873.279</u>

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

Boekwaarde per 1 januari 2020	-
Investing of desinvestering	8.899
Afschrijving	-
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>8.899</u>

Machines, apparaten en installaties

Boekwaarde per 1 januari 2020	163.264
Investing of desinvestering	86.179
Afschrijving	-19.939
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>229.504</u>

Overige materiële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari 2020	89.348
Investing of desinvestering	-
Afschrijving	-65.099
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>24.249</u>

2.b. Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

	Boekwaarde 01-01-2020	Mutaties 2020	Boekwaarde 31-12-2020
➤ Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.170.090	-70.538	5.099.552
➤ Overige materiële vaste activa	35.654	-20.416	15.237
	<u>5.205.744</u>	<u>-90.955</u>	<u>5.114.789</u>

Het verloop van de investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Boekwaarde per 1 januari 2020	5.170.090
Investing of desinvestering	142.425
Afschrijving	-212.963
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>5.099.552</u>

Overige materiële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari 2020	35.654
Investing of desinvestering	-
Afschrijving	-20.416
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>15.237</u>

De investeringen met een maatschappelijk nut bestaan uit:

	Boekwaarde 01-01-2020	Mutaties 2020	Boekwaarde 31-12-2020
➤ Gronden en terreinen	13.146	-1.461	11.685
➤ Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.045.113	1.850.265	3.895.377
➤ Overige materiële vaste activa	79.727	-11.618	68.110
	<u>2.137.986</u>	<u>1.837.186</u>	<u>3.975.172</u>

Waarvan van:

➤ Van voor 2017	1.369.648	943.145	2.312.793
➤ Vanaf 2017 (verplichte activering)	768.338	894.041	1.662.379
	<u>2.137.986</u>	<u>1.837.186</u>	<u>3.975.172</u>

2.c. Investerings met een maatschappelijk nut

Gronden en terreinen

Boekwaarde per 1 januari 2020	13.146
Investering of desinvestering	-
Afschrijving	-1.461
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>11.685</u>

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Boekwaarde per 1 januari 2020	2.045.113
Investering of desinvestering	3.278.375
Afschrijving	-136.980
Bijdrage van derden	-1.291.130
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>3.895.377</u>

Overige materiële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari 2020	79.727
Investering of desinvestering	-
Afschrijving	-11.618
Bijdrage van derden	-
Afwaardering wegens waardevermindering	-
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>68.110</u>

3. Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden op basis van het Besluit begroting en Verantwoording als volgt onderverdeeld:

	Boekwaarde 01-01-2020	Mutaties 2020	Boekwaarde 31-12-2020
a. kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen	100.000	-	100.000
b. leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen	-	-	-
c. overige langlopende leningen	1.248.034	6.595	1.254.629
d. uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;	-	-	-
e. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-	-
f. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.	27.873	-	27.873
	<u>1.375.907</u>	<u>6.595</u>	<u>1.382.502</u>

Voor een verdere specificatie van de financiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 6, Staat van activa.

VLOTTENDE ACTIVA

4. Voorraden

4.b. In exploitatie genomen bouwgronden

	Boek- waarde 01-01-2020	Mutaties incl. winstneming 2020	Boek- waarde 31-12-2020	Verlies- voorziening 31-12-2020	Balans Waarde 31-12-2020
➤ De Westereen, East	253.011	-417.834	-164.823	-	-164.823
➤ De Westereen, Oostersingel	1.265.809	-385.581	880.228	-	880.228
➤ De Westereen, Bedr.terrein Aldi	-	-77.354	-77.354	-	-77.354
➤ Feanwâlden, De Bosk	638.939	-47.062	591.876	-	591.876
➤ Walterswâld, Broekloane	-56.979	33.386	-23.593	-	-23.593
➤ Broeksterwâld, Jagerswei	118.206	-339.090	-220.884	-	-220.884
	<u>2.218.986</u>	<u>-1.233.535</u>	<u>985.450</u>	<u>-</u>	<u>985.450</u>

De geraamde nog te maken kosten, de geraamde opbrengsten, alsmede eventuele winst- of verliesnemingen zijn tot stand gekomen aan de hand van de percentage of completion-methode (POC).

De Westereen, East

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	253.011
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	-467.147
Winstneming 2020	<u>49.313</u>
	-417.834
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	-164.823
Geraamde nog te maken kosten	736.389
Geraamde opbrengsten	-868.359
Winstneming t/m 2020	<u>-139.887</u>
Geraamd eindresultaat 2020	<u>-436.679</u>
Winstneming 2020	49.313
Winstneming voorgaande jaren	<u>90.574</u>
Winstneming t/m 2020	<u>139.887</u>

De Westereen, Oostersingel

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	1.265.809
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	-410.622
Winstneming 2020	<u>25.041</u>
	-385.581
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	880.228
Geraamde nog te maken kosten	258.251
Geraamde opbrengsten	-1.170.739
Winstneming t/m 2020	<u>-27.166</u>
Geraamd eindresultaat 2020	<u>-59.427</u>

Winstneming 2020	25.041
Winstneming voorgaande jaren	2.125
Winstneming t/m 2020	<u>27.166</u>

De Westereen, Bedr.terrein Aldi

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	-
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	-153.001
Winstneming 2020	75.647
	<u>-77.354</u>
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	-77.354
Geraamde nog te maken kosten	53.382
Geraamde opbrengsten	-2.574
Winstneming t/m 2020	-75.647
Geraamd eindresultaat 2020	<u>-102.193</u>

Winstneming 2020	75.647
Winstneming voorgaande jaren	-
Winstneming t/m 2020	<u>75.647</u>

Feanwâlden, De Bosk

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	638.939
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	-76.027
Winstneming 2020	28.964
	<u>-47.062</u>
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	591.876
Geraamde nog te maken kosten	1.673.970
Geraamde opbrengsten	-2.460.239
Winstneming t/m 2020	-75.514
Geraamd eindresultaat 2020	<u>-269.907</u>

Winstneming 2020	-
Winstneming voorgaande jaren	75.514
Winstneming t/m 2020	<u>75.514</u>

Walterswâld, Broekloane

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	-56.979
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	8.116
Winstneming 2020	25.270
	<u>33.386</u>
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	-23.593
Geraamde nog te maken kosten	79.231
Geraamde opbrengsten	-108.441
Winstneming t/m 2020	-106.057
Geraamd eindresultaat 2020	<u>-158.860</u>

Winstneming 2020	25.270
Winstneming voorgaande jaren	80.787
Winstneming t/m 2020	<u>106.057</u>

Broeksterwâld, Jagerswei

Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	118.206
Vermeerderingen en verminderingen in het dienstjaar	-387.439
Winstneming 2020	48.349
	-339.090
Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	-220.884
Geraamde nog te maken kosten	216.350
Geraamde opbrengsten	-83.369
Winstneming t/m 2020	-48.349
Geraamd eindresultaat 2020	
	-136.252
Winstneming 2020	-
Winstneming voorgaande jaren	48.349
Winstneming t/m 2020	
	48.349

Voor een verdere toelichting op de bouwgronden wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid

5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

5.a. Vorderingen op en uitzettingen aan openbare lichamen

➤ Vorderingen op openbare lichamen	984.135
➤ Belastingdienst	4.488.282
	5.472.417

5.d. Uitzettingen in 's Rijks schatkist

➤ Schatkistbankieren	
	4.552.831

5.f. Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen

➤ Rekening courant SVN	
	176.606

5.h. Overige vorderingen

➤ Debiteuren algemeen	1.234.727
➤ Voorziening dubieuze debiteuren	-278.834
➤ Debiteuren Sociale zaken	880.258
➤ Voorziening dubieuze debiteuren soza	-316.622
	1.519.530

Ten laste van de voorzieningen dubieuze debiteuren moest een bedrag van ruim € 62.000 als oninbaar worden afgeboekt. Aan de voorzieningen is toegevoegd een bedrag van bijna € 90.000.

6. Liquide middelen

6.a. Kassaldi

➤ Kas publiekzaken	1.949
	1.949

6.b. Banksaldi

➤ Bank Nederlandse Gemeenten	324.590
➤ Rabobank	31.594
➤ Simplified Card	62
	<u>356.247</u>

7. Overlopende activa

7.a. Nog te ontvangen bedragen Nederlandse overheidslichamen

	Saldo 01-01-2020	Toevoegingen 2020	Ontvangen 2020	Saldo 31-12-2020
➤ Belastingdienst (BTW/BCF)	374.538	528.365	-580.972	321.931
➤ Ministerie Sociale Zaken (BBZ delaratie- en budgetdeel)	49.519	-39.498	-	10.021
➤ SVB (WMO)	10.610	10.000	-10.610	10.000
➤ Gemeente Leeuwarden (TOZO) *	-	2.200.125	-	2.200.125
➤ Ministerie van financiën (SPUK)	-	2.302	-	2.302
	<u>434.668</u>	<u>2.701.294</u>	<u>-591.582</u>	<u>2.544.379</u>

* Binnen de TOZO-regeling is € 120.000 opgenomen aan bedrijfskredieten, met een maximale aflossingstermijn van 31/2 jaar.

7.b. Overige nog te ontvangen en vooruit betaalde bedragen

➤ Verkoop De Fontein Damwâld	313.500
➤ Afvalfonds 4e kwartaal 2019	286.803
➤ SDF afrekening beschermd wonen 2020	31.770
➤ Productverantwoording Jeugd 2020	31.736
➤ SDF eindafrekening Veilig Thuis 2019	14.768
➤ Diverse overige nog te ontvangen en vooruit betaalde bedragen	110.601
	<u>789.177</u>

PASSIVA

VASTE PASSIVA

8. Eigen vermogen

8.a. Reserves

8.a.1. Algemene reserves

Algemene reserve (vrij besteedbaar)

Saldo per 1 januari 2020 5.129.054

Toevoegingen

➤ BOSA-subsidie	1.153.765	
➤ Onttrekking reserve Beheer wegen	700.000	
➤ Opheffen reserve Bouwgrondexploitatie	637.913	
➤ Onttrekking reserve lichtmasten	600.000	
➤ Rentetoevoeging	165.409	
➤ Beschikking omzetbelasting De Kruisweg	163.000	
		3.420.087

Onttrekkingen

➤ Campus Damwâld	-791.000	
➤ Overhevelen budgetten van 2019 naar 2020	-15.000	
➤ Implementatie Nieuwe omgevingswet	-155.966	
➤ Toevoeging aan reserve Regiodeal	-144.495	
➤ Toevoeging aan reserve eenmalige uitgaven	-137.295	
➤ Toevoeging aan reserve Campus Damwâld	-118.108	
➤ Project Bûtenfjild	-53.203	
➤ Bermverharding en klein onderhoud wegen	-44.000	
➤ Gebiedsontwikkeling Centrale As	-1.000	
		-1.460.067

Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019 -3.781.389

Vermindering in verband met afschrijvingen op activa -

Saldo per 31 december 2020 3.307.686

8.a.3. Bestemmingsreserves

	Saldo 01-01-2020	Toevoegingen en/of onttrekkingen	Bestemming rekening- resultaat 2019	Vermindering afschrijving activa	Saldo 31-12-2020
➤ Bouwgrondexploitatie	637.913	-637.913	-	-	-
➤ KIK	1.382.205	-1.382.205	-	-	-
➤ Openbare verlichting	711.452	-558.493	-	-	152.959
➤ Meerjaren onderhoudsplan gebouwen en installaties	318.551	1.317	-	-	319.868
➤ Beheer wegen	1.130.171	-768.000	-	-	362.171
➤ Tariefdifferentiatie OZB	288.056	38.104	-	-	326.160
➤ Kapitaallasten	524.025	1.382.205	-	-1.523	1.904.707
➤ Kapitaallasten renovatie sportvelden	38.726	17.000	-	-11.422	44.304
➤ Recreatieve voorzieningen	123.351	-	-	-	123.351
➤ Campus Damwâld	-	816.783	-	-	816.783
➤ Implementatie Omgevingswet	-	68.892	-	-	68.892
➤ Regiodeal	-	-	-	-	-
➤ Eenmalige uitgaven	-	71.295	-	-	71.295
➤ Coronacompensatie	-	357.870	-	-	357.870
	<u>5.154.450</u>	<u>-593.146</u>	<u>-</u>	<u>-12.945</u>	<u>4.548.359</u>

Reserve bouwgrondexploitatie

Deze reserve is conform besluitvorming in 2020 opgeheven en overgeboekt naar de Algemene Reserve.

Saldo per 1 januari 2020	637.913
Toevoegingen	-
Onttrekkingen	-
➤ Opheffing reserve	<u>-637.913</u>
	-637.913
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019	-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	-
Saldo per 31 december 2020	<u>-</u>

Reserve KIK

Deze reserve is conform besluitvorming in 2020 opgeheven en overgeboekt naar de reserve Kapitaallasten.

Saldo per 1 januari 2020	1.382.205
Toevoegingen	-
Onttrekkingen	-
➤ Opheffing reserve	<u>-1.382.205</u>
	-1.382.205
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019	-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	-
Saldo per 31 december 2020	<u>-</u>

Reserve openbare verlichting

Deze reserve is ingesteld voor het dekken van de lasten van de vervanging van lichtmasten en armaturen. Aan de reserve zullen de gemiddelde jaarlijkse vervangingslasten over een periode van 15 jaar worden toegevoegd. De werkelijke lasten, voor zover deze binnen de (bijgestelde) begroting blijven, komen ten laste van de bestemmingsreserve.

Saldo per 1 januari 2020		711.452
Toevoegingen		
➤ Toevoeging ten laste van de exploitatie	135.881	
		135.881
Onttrekkingen		
➤ Onttrekking ten behoeve van de Algemene Reserve	-600.000	
➤ Onttrekking t.b.v. kapitaallasten vervanging lichtmasten	-84.483	
➤ Openbare verlichting Koekoeksbloem	-9.891	
		-694.374
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2020		<u>152.959</u>

Reserve meerjaren onderhoudsplan gebouwen en installaties

Om inzicht te krijgen in de onderhoudstoestand van dit moment en de nabije toekomst is voor het onderhoud van gebouwen en installaties binnen de gebouwen een beheersplan opgesteld (MOP- meerjarig Onderhoudsplan) dat ertoe moet bijdragen dat het onderhoud blijvend op een aanvaardbaar niveau kan worden gewaarborgd. Deze reserve is ingesteld om de jaarlijks sterk fluctuerende onderhoudslasten te egaliseren. Werking: de gemiddelde onderhoudslasten, over een periode van 10 jaar, worden jaarlijks in de reserve gestort en de werkelijke onderhoudslasten worden (voor zover deze binnen de (bijgestelde) begroting blijven) jaarlijks aan de reserve onttrokken.

Voor het onderhoud onderwijshuisvesting is een afzonderlijke reserve gevormd en dat onderhoud valt niet onder de reserve gebouwen en installaties.

Saldo per 1 januari 2020		318.551
Toevoegingen		
➤ Toevoeging ten laste van de exploitatie	172.482	
		172.482
Onttrekkingen		
➤ Bijdrage aan de exploitatie	-171.165	
		-171.165
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2020		<u>319.868</u>

Reserve beheer wegen

Om inzicht te krijgen in de onderhoudstoestand van dit moment en de nabije toekomst is voor het onderhoud van wegen en parkeervoorzieningen een beheersysteem ontwikkeld (RAWEB), dat ertoe moet bijdragen dat het onderhoud blijvend op een aanvaardbaar niveau kan worden gewaarborgd. De reserve beheer wegen is ingesteld om de jaarlijks sterk fluctuerende onderhoudslasten te egaliseren. Werking: de gemiddelde onderhoudslasten over een periode van 10 jaar worden jaarlijks in de voorziening gestort en de werkelijke onderhoudslasten worden jaarlijks aan de voorziening onttrokken. Om technische redenen is de voorziening per 1 januari 2005 overgeboekt naar deze bestemmingsreserve.

Saldo per 1 januari 2020		1.130.171
Toevoegingen		
➤ Toevoeging ten laste van de exploitatie	500.000	500.000
Onttrekkingen		
➤ Onttrekking ten behoeve van de Algemene Reserve	-700.000	
➤ Bijdrage aan de exploitatie	-568.000	-1.268.000
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2020		<u>362.171</u>

Reserve tariefdifferentiatie OZB

Deze reserve is bedoeld voor uitgaven van het bedrijfsleven in brede zin. De uitgaven zullen in overleg met het bedrijfsleven worden gedaan. De bestemmingsreserve wordt in de regel jaarlijks gevoed met additionele OZB-opbrengsten voor niet-woningen.

Saldo per 1 januari 2020		288.056
Toevoegingen		
➤ Toevoeging ten laste van de exploitatie	76.604	76.604
Onttrekkingen		
➤ Ondernemersfonds	-22.500	
➤ Bijdrage relatie bedrijfsleven	-16.000	-38.500
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2020		<u>326.160</u>

Reserve kapitaallasten

Deze reserve is om administratieve redenen ingesteld en dient ter dekking van de kapitaallasten van investeringen die gedekt moeten worden uit reserves. Het gaat daarbij om investeringsuitgaven die niet in één keer ten laste van de reserves worden gebracht maar worden geactiveerd, waarvan een deel omdat het BBV dit voorschrijft.

Saldo per 1 januari 2020	524.025
Toevoegingen	
➤ Bijdrage reserve KIK	<u>1.382.205</u>
	1.382.205
Onttrekkingen	-
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019	-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	<u>-1.523</u>
Saldo per 31 december 2020	<u><u>1.904.707</u></u>

Reserve kapitaallasten renovatie sportvelden

Aan deze reserve zullen jaarlijks de geraamde gemiddelde jaarlijkse renovatiekosten van sportvelden over een periode van 20 jaar worden toegevoegd. Onttrokken zullen worden de werkelijke uitgaven aan deze renovaties. Voor de reserve kunnen nog nader te bepalen minimum en maximum niveaus worden vastgesteld.

Saldo per 1 januari 2020	38.726
Toevoegingen	
➤ Toevoeging ten laste van de exploitatie	<u>17.000</u>
	17.000
Onttrekkingen	-
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019	-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	<u>-11.422</u>
Saldo per 31 december 2020	<u><u>44.304</u></u>

Reserve recreatieve voorzieningen

Doelstelling van de gemeente is het bevorderen van de instandhouding en stimulering van de toegankelijkheid en bereikbaarheid van recreatiegebieden en recreatieve voorzieningen en daarnaast het stimuleren van de vaarrecreatie en de ontwikkeling van dag- en verblijfsrecreatie, zoals bij het Eeltjemeer. Deze reserve wordt aangewend ter dekking van onrendabele investeringen op het onderhavige beleidsterrein.

Saldo per 1 januari 2020	123.351
Toevoegingen of onttrekkingen	-
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019	-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa	-
Saldo per 31 december 2020	<u><u>123.351</u></u>

Reserve Campus Damwâld

Onttrokken aan de Algemene reserve ten behoeve van de bouw van de campus Damwâld.

Saldo per 1 januari 2020		-
Toevoegingen		
➤ Bijdrage uit de Algemene Reserve	901.000	901.000
Onttrekkingen		
➤ Onttrekking uitgaven 2020	-84.217	-84.217
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2020		<u>816.783</u>

Reserve Implementatie Omgevingswet

Onttrokken aan de Algemene reserve ten behoeve van de implementatie van de omgevingswet.

Saldo per 1 januari 2020		-
Toevoegingen		
➤ Bijdrage uit de Algemene Reserve	155.966	155.966
Onttrekkingen		
➤ Onttrekking uitgaven 2020	-87.074	-87.074
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2020		<u>68.892</u>

Reserve Regiodeal

Onttrokken aan de Algemene reserve ten behoeve van de Regiodeal.

Saldo per 1 januari 2020		-
Toevoegingen		
➤ Bijdrage uit de Algemene Reserve	144.950	144.950
Onttrekkingen		
➤ Onttrekking uitgaven 2020	-144.950	-144.950
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2020		<u>-</u>

Reserve eenmalige uitgaven

Onttrokken aan de Algemene reserve ten behoeve van een aantal incidentele uitgaven.

Saldo per 1 januari 2020		-
Toevoegingen		
➤ Bijdrage uit de Algemene Reserve	137.295	137.295
Onttrekkingen		
➤ Frictiekosten	-66.000	-66.000
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2020		<u>71.295</u>

Reserve Coronacompensatie

Gereserveerde rijksbijdrage septembercirculaire.

Saldo per 1 januari 2020		-
Toevoegingen		
➤ Reservering rijksbijdrage	402.700	402.700
Onttrekkingen		
➤ Bijdrage 2020	-44.830	-44.830
Toevoeging wegens bestemming van het rekeningsresultaat 2019		-
Vermindering in verband met afschrijvingen op activa		-
Saldo per 31 december 2020		<u>357.870</u>

8.b. Rekeningsresultaat	
Rekeningsresultaat na bestemming	<u>750.975</u>

9. Voorzieningen

9.a. Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen

	Saldo 01-01-2020	Toevoegingen	Vrijgevallen	Aanwending	Saldo 31-12-2020
➤ Pensioenverplichtingen	2.951.346	269.072	-	-84.304	3.136.114
➤ Wachtgeldverplichtingen	399.033	667	-	-115.655	284.046
➤ Wachtgeldverplichtingen voormalige Stichting Werk	29.864	-	-	-17.957	11.907
➤ Afronding Aukje Jansstrjitte	12.500	-	4.768	-7.732	-
	<u>3.392.743</u>	<u>269.740</u>	<u>-4.768</u>	<u>-225.648</u>	<u>3.432.067</u>

Voorziening Pensioenverplichtingen

Het doel van deze voorziening is te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen uit hoofde van pensioenen van oud-wethouders en (voormalig) personeel.

Saldo per 1 januari 2020	2.951.346
Toevoegingen	269.072
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-84.304
Saldo per 31 december 2020	<u>3.136.114</u>

Voorziening Wachtgeldverplichtingen

Het doel van deze voorziening is te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen uit hoofde van wacht-gelden van oud-wethouders en (voormalig) personeel.

Saldo per 1 januari 2020	399.033
Toevoegingen	667
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-115.655
Saldo per 31 december 2020	<u>284.046</u>

Voorziening Wachtgeldverplichtingen voormalige Stichting Werk

Bij de liquidatie van de stichting heeft de gemeente wachtgeldverplichtingen overgenomen.

Saldo per 1 januari 2020	29.864
Toevoegingen	-
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-17.957
Saldo per 31 december 2020	<u>11.907</u>

Voorziening afronding Aukje Jansstrjitte

Het bouwgrondcomplex Auke Jansstrjitte is afgesloten. Voor de afrondende werkzaamheden is een voorziening gevormd.

Saldo per 1 januari 2020	12.500
Toevoegingen	-
Vrijgevallen	-4.768
Aanwendungen	-7.732
Saldo per 31 december 2020	<u>-</u>

9.c. Onderhoudsvoorzieningen

	Saldo 01-01-2020	Toevoegingen	Vrijgevallen	Aanwending	Saldo 31-12-2020
➤ Riolering, tbv rioolrechten	3.086.536	255.122	-	-	3.341.657
➤ Afvalstoffen, tbv afvalstoffenheffing	226.703	-	-	-104.801	121.902
➤ Baggeren	8.265	9.609	-	-	17.874
	<u>3.321.503</u>	<u>264.731</u>	<u>-</u>	<u>-104.801</u>	<u>3.481.433</u>

Voorziening Riolering

Conform nieuwe voorschriften van het BBV is de bestemmingsreserve GRP in 2014 opgeheven en het saldo van de reserve plus het positieve resultaat op de rioleringsproducten gestort in deze nieuwe voorziening Riolering. Uitgangspunt is dat positieve resultaten op de rioleringsproducten altijd zullen worden bijgestort in deze voorziening. De voorziening zal ingezet worden ten behoeve van het reduceren van de stijging van de rioleringsheffing.

Saldo per 1 januari 2020	3.086.536
Toevoegingen	255.122
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2020	<u>3.341.657</u>

Voorziening Afvalstoffen

Conform nieuwe voorschriften van het BBV is deze voorziening in 2014 gevormd met de storting van het positieve resultaat van dat jaar op de producten voor afvalstoffen. Uitgangspunt is dat positieve resultaten op deze producten altijd zullen worden bijgestort in de voorziening. Het saldo van de voorziening zal ingezet worden ten gunste van de afvalstoffenheffing.

Saldo per 1 januari 2020	226.703
Toevoegingen	-
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-104.801
Saldo per 31 december 2020	<u>121.902</u>

Voorziening Baggeren

Van het Wetterskip wordt een jaarlijkse bijdrage ontvangen voor de overdracht van "stedelijk" vaarwater. Daar tegenover ontstaat een verplichting voor het onderhoud.

Saldo per 1 januari 2020	8.265
Toevoegingen	9.609
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-
Saldo per 31 december 2020	<u>17.874</u>

9.d. Voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen

Voorziening Gemeentelijk Rioleringsplan

Bij het vaststellen van het verbreed GRP4 voor de periode van 2014-2017 is gekozen om te sparen voor toekomstige rioleringsinvesteringen. De voorziening wordt ingezet om de structurele kapitaallasten te beperken en zoveel mogelijk toe te werken naar een "ideaalcomplex".

Saldo per 1 januari 2020	496.625
Toevoegingen	216.701
Vrijgevallen	-
Aanwendungen	-145.303
Saldo per 31 december 2020	<u>568.024</u>

10. Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

10.b.1. Onderhandse leningen van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars

Saldo per 1 januari 2020	2.520.000
Aangetrokken	-
Afgelost	-120.000
Saldo per 31 december 2020	<u>2.400.000</u>

Rente 2020	39.932
------------	--------

10.b.2. Leningen bij binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Saldo per 1 januari 2020	25.080.000
Aangetrokken	16.987.662
Afgelost	-13.240.000
Saldo per 31 december 2020	<u>28.827.662</u>

Rente 2020	762.048
------------	---------

Als onderdeel van het door de raad vastgestelde herstelplan, is in 2020 een aantal leningen converteerd naar een nieuwe lening.

10.b.4. Leningen bij openbare lichamen

Saldo per 1 januari 2020	349.048
Aangetrokken	-
Afgelost	-108.441
Saldo per 31 december 2020	<u>240.607</u>

Rente 2020	6.106
------------	-------

10.c. Waarborgsommen

➤ Planschade	20.500
➤ Overige waarborgsommen	525
	<u>21.025</u>

VLOTTENDE PASSIVA

11. Netto-vlottende schulden

11.d. Overige schulden

➤ Crediteuren	4.647.252
	<u>4.647.252</u>

12. Overlopende passiva

12.a. Verplichtingen die in een volgend jaar tot betaling komen

➤ Productverantwoording jeugd 2020	714.134
➤ Uitkeringen soza	420.636
➤ Productverantwoording begeleiding en huishoudelijke hulp 2020	406.645
➤ Transitorische rente	236.202
➤ BTW en BCF	131.963
➤ Loonheffing	75.657
➤ Eindafrekening SDF 2020	53.797
➤ Diverse overige verplichtingen	178.532
	<u>2.217.567</u>

12.b. Vooruit ontvangen bedragen EU, rijk en provincie ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

	Saldo 01-01-2020	Toevoegingen	Vrijgevallen	Saldo 31-12-2020
➤ Dienst Landelijk Gebied (DLG)	1.033	-	-	1.033
➤ ANNO-projecten (Better Wetter)	574.653	-	-221.290	353.363
➤ Restauratiefonds	29.857	7.463	-	37.320
➤ Wetterwâlden	276.938	-	-	276.938
➤ Ministerie SZW (TOZO)	-	2.200.125	-	2.200.125
➤ Ministerie VWS (Sportakkoord)	-	14.231	-	14.231
➤ Ministerie van Infra (verkeersveiligheidsplan)	-	187.550	-	187.550
➤ Provincie Fryslân (Miedlaan/Broeklaan)	-	347.341	-	347.341
➤ Ministerie van Financiën (GIDS-gelden)	-	65.848	-	65.848
➤ Dienst Uitvoering Onderwijs (OAB)	-	202.883	-	202.883
	<u>882.481</u>	<u>3.025.441</u>	<u>-221.290</u>	<u>3.686.632</u>

12.c Overige vooruit ontvangen bedragen

➤ MDT-project	57.435
➤ Diverse overige vooruit ontvangen bedragen	16.602
	<u>74.037</u>

Schatkistbankieren

De wet verplicht schatkistbankieren is op 15 december 2013 van kracht geworden. Onder verwijzing naar de toelichting die hierover ook is opgenomen in de paragraaf Financiering geeft de hiernavolgende tabel een toelichting op de calculatie van het drempelbedrag schatkistbankieren dat voor Dantumadiel in acht moet worden genomen terwijl tevens de ontwikkeling per kwartaal van de benutting van het drempelbedrag wordt aangegeven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
-1	Drempelbedrag	436			
		Kwartaal			
		1	2	3	4
-2	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks-schatkist aangehouden middelen	107	140	102	98
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	329	296	334	338
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
				Verslagjaar	
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	58.135			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	58.135			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van € 250.000	Drempelbedrag	436			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal			
		1	2	3	4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	9.718	12.750	9.364	9.045
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen	107	140	102	98

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De volgende categorieën kunnen worden onderscheiden:

1. Afspraken die zijn gemaakt in het kader van langlopende investeringsprojecten, zoals gebiedsontwikkeling Centrale As, Kansen in Kernen, Better Wetter en Wetterwâlden-Bûtenfjild, Rioleringswerken en afspraken in het kader van ANNO (Agenda Netwerk Noord Oost). De jaarlijkse lasten van deze projecten zijn opgenomen in de meerjarenraming;
2. Meerjarige contracten met derden die vooral liggen op het gebied van de bedrijfsvoering (automatisering, kopieerapparatuur, schoonmaak etc.), onderhoud (voor zover hiervoor nog geen bestemmingsreserves zijn gevormd) en de afvalverwerking (Omrin), waarbij de meeste kosten van bedrijfsvoering lopen via de gemeenten Noardeast-Fryslân. De kosten zijn opgenomen in de meerjarenraming.
3. Verplichtingen ten opzichte van onze gemeenschappelijke regelingen zoals de de GR NEF en Veiligheidsregio. De hieraan gerelateerde lasten zijn gedekt in de meerjarenraming.
4. Garantieverplichtingen aan onder andere woningbouwcorporaties waarvoor geen dekking is opgenomen in de begroting en waarvan het risico wordt opgevangen via het weerstandsvermogen. Een bijzondere garantstelling is die voor een BNG-lening aan de in faillissement verkerende Stichting Vastgoed Pasana. In verband met deze garantstelling is onder voorbehoud een claim betaald aan de BNG. Die claim wordt betwist en daarvoor loopt een juridische procedure. Er is daarvoor geen vordering op onze balans opgenomen. Het is op dit moment namelijk niet mogelijk een betrouwbare inschatting te maken van de uitkomst van deze procedure. Ook een betrouwbare waardering van een vordering is daardoor niet mogelijk.

Gebeurtenissen na balansdatum

Pasana

De afwikkeling van de faillissementen van de Stichting Vastgoed Pasana en van andere onderdelen van de Pasana-groep, waaronder Pasana Care B.V. (de zorgpoot van de groep) nadert zijn einde.

Inmiddels is duidelijk dat de vordering van de gemeente Dantumadiel in het faillissement van Stichting Vastgoed Pasana door de curatoren is erkend en zal meedoen in de zgn. verificatieprocedure.

De verwachting is, gelet op het aantal schuldeisers dat in de verificatie van dit faillissement zal meedoen en het bedrag dat daarmee gemoeid is, dat de schuldeisers een percentage van ongeveer 37% van hun ingediende vordering terug kunnen zien uit dit faillissement.

Dit komt voor de gemeente Dantumadiel, gelet op de hoogte van de vordering van het betaalde borgbedrag, neer op ca. € 370.000.

De gemeente heeft ook een vordering ingediend in het faillissement van andere onderdelen van de Pasana-groep, waaronder Pasana Care B.V.. Deze zijn in eerste instantie betwist door de curatoren en daaromtrent loopt op het ogenblik een procedure van bindend advies, welke tussen de gemeente Dantumadiel (en ook de gemeente Ameland) en de curatoren is overeengekomen.

De uitslag van deze bindend advies-procedure is op het moment van dit schrijven nog niet bekend.

Kapitaalgoederenbeheer

Medio 2021 is bekend geworden dat er structureel geld bij moet als het gaat om het onderhoud en vervanging van de kapitaalgoederen van Dantumadiel. De effecten hiervan zijn niet opgenomen in de jaarrekening 2020 maar zullen wel grote gevolgen hebben voor de financiële positie van de gemeente in de toekomst.

Stichting Doarpshûs MynSkip

Inzake het beroep van de Stichting Doarpshûs MynSkip te Feanwalden tegen de weigering van de gemeente om de gevraagde subsidies van totaal € 1.073.000 uit te betalen, heeft de rechtbank Noord-Nederland op 9 juni jl. besloten deze weigering te vernietigen. De overweging hierbij was dat het besluit om de subsidie niet uit te betalen, niet door de raad maar door het college zou zijn genomen, terwijl de raad hiervoor het bevoegde bestuursorgaan zou zijn. Het college zal tegen de uitspraak hoger beroep aantekenen.

Overzicht van baten en lasten 2020

	Primitieve begroting 2020			Begroting 2020 na wijziging			Realisatie 2020		
Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1: Ynwenner en Bestjoer	364.127	-2.948.941	-2.584.814	253.127	-2.815.649	-2.562.522	246.430	-2.976.154	-2.729.724
2: Mienskip	867.691	-3.937.481	-3.069.790	2.085.227	-4.467.917	-2.382.690	1.783.307	-3.071.058	-1.287.751
3: Soarch en Wolwêzen	7.378.542	-31.378.498	-23.999.956	11.484.324	-35.625.119	-24.140.795	10.082.252	-33.492.213	-23.409.961
4: Wurk, Bedriuw en Rekreaasje	116.140	-772.538	-656.398	677.841	-1.410.581	-732.740	1.143.034	-1.641.254	-498.220
5: Wenjen en Omjouwing	2.649.220	-3.238.906	-589.686	2.676.870	-3.281.847	-604.977	3.877.873	-4.209.785	-331.911
6: Iepenbiere Romte	1.889.259	-5.472.018	-3.582.759	2.083.543	-6.549.682	-4.466.139	2.024.648	-5.545.307	-3.520.659
Subtotaal programma's	13.264.979	-47.748.383	-34.483.403	19.260.932	-54.150.796	-34.889.863	19.157.544	-50.935.771	-31.778.226
Algemene Dekkingsmiddelen	39.045.589	-1.105.046	37.940.543	41.422.064	-1.180.876	40.241.188	41.402.904	-739.981	40.662.923
Overhead	6.861	-6.912.635	-6.905.774	6.861	-6.958.607	-6.951.746	54.687	-6.834.479	-6.779.792
Heffing VPB	0	-2.000	-2.000	0	-2.000	-2.000	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal algemene dekkingsmidde- len	39.052.450	-8.019.681	31.032.769	41.428.925	-8.141.483	33.287.442	41.457.591	-7.574.460	33.883.131
Totaal saldo baten en lasten	52.317.429	-55.768.064	-3.450.634	60.689.857	-62.292.279	-1.602.421	60.615.135	-58.510.231	2.104.905
Toevoeging/onttrekking aan reserves	2.643.980	-2.367.376	276.604	7.241.151	-6.847.378	393.773	6.092.241	-7.446.170	-1.353.929
Resultaat	54.961.409	-58.135.440	-3.174.030	67.931.008	-69.139.657	-1.208.648	66.707.376	-65.956.401	750.975

WNT-verantwoording 2020 Gemeente Dantumadiel

De WNT is van toepassing op Gemeente Dantumadiel. Het voor Gemeente Dantumadiel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. *Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voor- malige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.*

Gegevens 2020 bedragen x € 1	R.G. Dijksterhuis	T.D. de Jong
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,8889
Dienstbetrekking?	ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	93.501	67.395
Beloningen betaalbaar op termijn	15.492	10.799
<i>Subtotaal</i>	<i>108.993</i>	<i>78.194</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	178.669
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen be- drag	0	0
Totale bezoldiging	108.993	78.194
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde beta- ling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019 bedragen x € 1	R.G. Dijksterhuis	T.D. de Jong
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,8889
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	84.317	65.832
Beloningen betaalbaar op termijn	14.057	10.076
<i>Subtotaal</i>	<i>98.373</i>	<i>75.909</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	172.447
Totale bezoldiging	98.373	75.909

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Er zijn in 2020 geen ontslaguitkeringen aan functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Verantwoording ten aanzien van SiSa

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021							
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	
			€ 277.891	€ 0	€ 0	€ 150.932	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Bedrag
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	Hieronder per regel één beschikkningsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05
			1 2015.081.05	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkningsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11
			1 2015.081.05	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking SiSa - d.d. 5 februari 2021							
IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08	
			1 31165227	Nee	0		
IenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01	Aard controle R Indicator: E27B/02	Aard controle R Indicator: E27B/03	Aard controle R Indicator: E27B/04	Aard controle R Indicator: E27B/05
			1 1300364	€ 160	€ 160		
			2 1478538	€ 244.730	€ 0		
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10
			1 1300364	€ 12.011	€ 13.820		Ja
			2 1478538	€ 244.730	€ 0		Ja

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking Sisa - d.d. 5 februari 2021								
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 5.555.305	€ 69.017	€ 688.269	€ 55.838	€ 148.304	€ 1.605
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	
			€ 49.085	€ 28.525	€ 0	€ 508.318	€ 3.735	Ja
			Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	€ 0	€ 0	€ 6.316	€ 0	€ 0	€ 0
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07					
			Ja					

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking ssa - d.d. 5 februari 2021								
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.126.902	€ 108.442	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 205.732	€ 10.000	€ 51.911	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 141.741	€ 0	€ 9.041	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle R Indicator: G4/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	229	17	€ 0	Ja	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	45	2		Ja	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	17	1		Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld				
			Aard controle R. Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 15.549	€ 2.302				
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 SPUK20-802860	€ 17.851	€ 12.083	€ 5.768	€ 0	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking SiSa - d.d. 5 februari 2021							
			Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09	Aard controle R Indicator: H4/10	Aard controle R Indicator: H4/11		
			1 SPUK20-802860	€ 17.851	115%		
VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	
			Aard controle R Indicator: H8/01	Aard controle R Indicator: H8/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05
			€ 10.769	€ 0	€ 10.769	€ 0	Nee

Vaststellingsbesluit

De raad van de gemeente Dantumadiel,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders inzake de aanbieding van de jaarstukken voor het dienstjaar 2020;

gelet op artikel 257 van de Gemeentewet;

gelezen het advies van de financiële commissie als bedoeld in artikel 40 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad;

besluit:

1. De jaarstukken 2020 overeenkomstig het voorstel van het college vast te stellen;
2. Het positieve resultaat van € 750.975 toe te voegen aan de algemene reserve;
3. Kennis te nemen van een aantal budgetten die gedekt worden uit de algemene reserve, maar waarvan de activiteiten nog niet zijn opgestart c.q. nog niet geheel zijn afgerond. Omdat de onttrekking uit de reserve ook achterwege is gebleven heeft dit geen invloed op het rekeningresultaat. Deze budgetten met bijbehorende onttrekkingen uit de algemene reserve worden conform de Financiële Verordening in 2021 opnieuw in de begroting opgevoerd.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Dantumadiel, gehouden op 6 juli 2020.

Griffier:

voorzitter